

LETNO POROČILO
DELNIŠKE DRUŽBE IN SKUPINE CIMOS
ZA LETO 2013

Koper, april 2014

VSEBINA

1	POUDARKI IZ POSLOVANJA.....	5
2	PISMO PREDSEDNIKA UPRAVE	6
3	POROČILO NADZORNEGA SVETA.....	7
4	PREGLED POMEMBNEJŠIH DOGODKOV V LETU 2013	9
5	DOGODKI PO ZAKLJUČKU OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	11
6	O DRUŽBI NA KRATKO	12
7	PRESTRUKTURIRANJE SKUPINE CIMOS.....	16
8	POSLOVNO POROČILO	21
8.1	PRODAJA TER RAZISKAVE IN RAZVOJ	22
8.2	NABAVA	29
8.3	UPRAVLJANJE OSKRBE.....	31
8.4	PROIZVODNJA	31
8.5	ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI	34
8.6	ZAPOSLENI.....	35
8.7	INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA	38
8.8	UPRAVLJANJE S TVEGANJI.....	39
8.9	ANALIZA POSLOVANJA	42
9	RAČUNOVODSKO POROČILO	47
9.1	POVZETEK RAČUNOVODSKIH USMERITEV	48
9.2	DELNIŠKA DRUŽBA CIMOS	58
9.3	SKUPINA CIMOS	90

1 POUĐARKI IZ POSLOVANJA

	Skupina Cimos		Cimos d. d.	
v evrih	2013	2012	2013	2012
Poslovni prihodki	409.923.810	445.645.308	424.052.996	388.532.373
Prihodki od prodaje	410.717.061	417.590.487	425.702.439	386.090.046
Izkaz iz poslovanja (EBIT)	-100.860.951	-59.425.992	4.832.834	4.719.443
Izkaz iz poslovanja + amortizacija (EBITDA)	16.143.160	55.493.157	19.114.770	25.767.356
Čisti poslovni izid	-121.993.721	-97.932.715	-137.575.077	-74.247.167
v evrih	31. 12. 2013	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Dolgoročna sredstva	297.805.377	400.846.724	145.982.741	195.095.222
Kratkoročna sredstva	216.673.315	206.657.560	177.952.002	203.802.869
Kapital	-103.311.168	22.530.277	-74.950.685	50.303.123
Dolgoročne obveznosti	179.673.005	185.913.588	103.694.730	101.966.732
Kratkoročne obveznosti	430.719.435	383.351.182	294.609.460	243.895.559
Knjigovodska vrednost delnice	-	-	-5,19	3,49
v odstotkih	2013	2012	2013	2012
Čisti poslovni izid v prihodkih od prodaje	-29,76	-23,45	-32,32	-19,23
EBIT v prihodkih od prodaje	-24,55	-14,23	1,13	1,22
EBITDA v prihodkih od prodaje	3,93	13,29	4,49	6,67
količnik	2013	2012	2013	2012
Obveznost/kapital	-4,99	26,42	-5,34	6,94
	31. 12. 2013	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Število zaposlenih	6.853	6.961	935	936

2 PISMO PREDSEDNIKA UPRAVE

Leto 2013 je bilo za skupino Cimos v znamenju priprave in izvajanja finančnega in poslovnega prestrukturiranja, ki je zbir štiriindvajsetih po vsebini in zahtevnosti zelo različnih projektov, vsi pa imajo skupen cilj, in sicer zagotoviti Cimosu dolgoročno vzdržno poslovanje.

Poslovno leto 2013 je bilo zadnje, v katerem je skupina Cimos ustvarjala prihodke s poslovanjem štirih dejavnosti, in sicer v okviru avtomobilskega, energetskega in kmetijskega stebra ter stebra strojogradnje. Osnovna usmeritev marca leta 2013 pripravljenega programa prestrukturiranja skupine je namreč ohranitev in razvoj avtomobilske dejavnosti ter konsolidacija proizvodnih zmogljivosti in izboljšanje operativne učinkovitosti. Oktobra 2013 smo izpeljali prodajo kmetijskega stebra, konec aprila 2014 smo prodali Livarno Titan, prodajo energetskega stebra z družbo Litostroj Power na čelu pa naj bi sklenili v maju 2014. Osnovno dejavnost in zaposlene iz stebra strojogradnje smo v začetku leta 2014 integrirali v avtomobilski steber. Aktivnosti na tem področju so bile, kljub izjemno zaostrenim likvidnostnim razmeram, ki so nas ovirale pri izvajanju, nedvomno uspešne.

Delniška družba Cimos je v letu 2013 dosegla 425,7 milijona evrov prihodkov od prodaje, od tega več kot 95 odstotkov na tujih trgih, kar je našo družbo med slovenskimi izvozniki umestilo na šesto mesto. Poslovni prihodki delniške družbe so znašali 424 milijonov evrov. Skupina je v enakem obdobju ustvarila 410,7 milijona evrov konsolidiranih čistih prihodkov od prodaje in 410 milijonov evrov konsolidiranih poslovnih prihodkov.

Večinski del prihodkov od prodaje skupine, natančneje 88 odstotkov, smo ustvarili s prodajo avtomobilskih komponent in iztržili skupaj 361,4 milijona evrov. Kljub težavam, s katerimi smo se soočali, smo uspeli zadržati vse kupce, ki predstavljajo pestro paleto svetovno znanih avtomobilskih proizvajalcev in sistemskih dobaviteljev. Prodaja avtomobilskih komponent je bila za dobra dva odstotka višja kot leto prej. Poleg tega smo pridobili nove projekte v skupni vrednosti 200 milijonov evrov, ki jih bomo realizirali v naslednjih nekaj letih. To je velik dosežek v času, ko se je naš ključni - evropski avtomobilski trg krčil. Čeprav sodimo med relativno majhne globalno nastopajoče avtomobilске dobavitelje, smo vključeni med ključne dobavitelje praktično pri vseh evropskih proizvajalcih vozil, ki dosegajo v zadnjem času zelo dobre rezultate prodaje predvsem izven Evrope.

V konkurenčno izredno zahtevni panogi ima Cimos velike razvojne potenciale, ki jih bo lahko ob uspešnem zaključku prestrukturiranja ponovno aktiviral v polnem obsegu in se tako na najboljši možen način odzval na priložnosti, ki jih ponuja počasno okrevanje predvsem večjih evropskih trgov. Z lastnimi idejami, znanjem in izkušnjami lahko okrepimo vlogo nepogrešljivega partnerja svetovnih avtomobilskih proizvajalcev in status enega večjih in pomembnejših slovenskih industrijskih podjetij.

Jerko Bartolič,

predsednik uprave

3 POROČILO NADZORNEGA SVETA

4 PREGLED POMEMBNEJŠIH DOGODKOV V LETU 2013

- Jerko Bartolić imenovan za člana uprave družbe za področje razvoja, proizvodnje in prodaje (1. 2.).
- Jernej Razboršek imenovan za člana uprave družbe za področje financ, računovodstva in kontrolinga (11. 3.).
- Nadzorni svet zadoži oba novoizvoljena člana uprave, da do konca meseca aprila pripravita predlog načrta poslovnega in finančnega prestrukturiranja.
- France Krašovec odstopi z mesta predsednika uprave družbe Cimos d. d. (28. 3.).
- Jerko Bartolić, član uprave za razvoj, proizvodnjo in prodajo imenovan za predsednika uprave družbe za obdobje do treh mesecev (28. 3.).
- Svetovalni družbi KPMG in P&S opravita skrbni pregled in vrednotenje podjetja Cimos.
- Nadzorni svet potrdi program za poslovno prestrukturiranje (28. 3.).
- Svetovalna hiša AT Kearney izvede pregled koncepta programa za poslovno prestrukturiranje in za le-tega poda pozitivno mnenje (15. do 26.4.).
- Podpisan sporazum med državo, glavnimi bankami upnicami, lastniki in družbo o zagotovitvi finančne pomoči države, dokapitalizaciji in prestrukturiranju dolga družbe je podlaga za odobritev likvidnostnega posojila Cimosu v višini 35 milijonov evrov (14. 5.).
- Evropska komisija odobri državno pomoč za reševanje za obdobje 6 mesecev.
- V družbi Cimos TMD Ai Gradačac delavci za en dan ustavijo proizvodnjo (28. 5.).
- Predsednik uprave Jerko Bartolić na obisku pri članu predsedstva BiH Bakirju Izetbegoviću v Sarajevu (21. 6.).
- Jernej Razboršek odstopi z mesta člana uprave za finance, računovodstvo in kontroling (12.7.).
- Marjan Podgoršek, član nadzornega sveta družbe, imenovan za člana uprave za finance, računovodstvo in kontroling (29. 7.).
- Objavljen poziv za javno zbiranje ponudb za nakup poslovnega deleža v družbi CIMOS TITAN, livarna z obdelavo, d. o. o. (1. 8.)
- Na 19. redni skupščini delničarjev Cimos d. d. sprejet sklep o imenovanju posebne revizije, ki bo preverila posamezne posle družbe v času vodenja družbe s strani Franca Krašovca (29. 8.).
- Jerko Bartolić imenovan za predsednika uprave s polnim mandatom (13. 9.).
- Svetovalna hiša Alvarez & Marsal izbrana za sodelovanje pri prestrukturiranju podjetja (16. 9.). Mark Sanders, predstavnik A & M, imenovan za direktorja za prestrukturiranje za vodenje procesa finančnega in poslovnega prestrukturiranja za obdobje šestih mesecev.
- Objavljen poziv za javno zbiranje ponudb za nakup poslovnega deleža v družbi Litostroj Power d. o. o. (20. 9.).

- ➔ Izvedena enotna fizična inventura na vseh lokacijah skupine Cimos v istem dnevu (29. 9.).
- ➔ Družba Labinprogres TPS d. o. o. prodana družbi ENTRADA d. o. o. iz Hrvaške (16. 10.).
- ➔ Zaključeno obratovanje v livarni Jaša Tomić (enota družbe FAM Sečanj d. o. o.) (15. 10.).
- ➔ Marjan Podgoršek odstopi z mesta člana uprave, s čimer je znova vzpostavljeno njegovo članstvo v nadzornem svetu družbe (7. 11.).
- ➔ Dogovor o moratoriju na plačila obveznosti do bank podaljšan za tri mesece (15. 11.) .
- ➔ Jan Dettbarn iz A & M imenovan za vršilca dolžnosti izvršnega direktorja za finance, računovodstvo in kontroling za obdobje treh mesecev (18. 11.).
- ➔ Na Cimosovih lokacijah Koper, Senožeče in Maribor potekale preiskave (20. 11.) v povezavi z nepravilno dodeljenimi sredstvi v primeru SiEVA in SiMIT.
- ➔ Cimosov program prestrukturiranja poslan v odobritev državne pomoči za prestrukturiranje na Evropsko komisijo v Bruselj (21. 11.).

5 DOGODKI PO ZAKLJUČKU OBRAČUNSKEGA OBDOBJA

- ➔ Dogovor o moratoriju na plačila obveznosti do bank je potekel (15. 2.). Družba je prejela predlog podaljšanja dogovora.
- ➔ Sodelovanje z Janom Dettbarnom, vršilcem dolžnosti izvršnega direktorja za finance, računovodstvo in kontroling, in Markom Sandersom, direktorjem za prestrukturiranje, iz svetovalne hiše A & M podaljšano do 15. maja 2014 (17. 2.).
- ➔ Družba Cimos Titan d. o. o. preimenovana v Livarna Titan d. o. o. (10. 3.).
- ➔ Družba Cimos d. d. je prejela predlog dogovora med Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB) in drugimi večjimi bankami upnicami Cimosa o temeljnih pogojih finančnega prestrukturiranja, med katerimi je tudi predlog pretvorbe terjatev v kapitalske deleže in sprostitev določenih zavarovanj (24. 3.).
- ➔ Češka družba Energo – Pro kot najboljši ponudnik podala zavezujočo in nepreklicno ponudbo za nakup družbe Litostroj Power (24. 3.).
- ➔ Odstopno izjavo podata člana nadzornega sveta Meta Berk Skok (27. 3.) in Stojan Nikolić (23. 1.).
- ➔ Sklicana skupščina za dne 30. 4. 2014, na kateri se bo odločalo o konverziji dolgov v kapital in novi lastniški strukturi (1. 4.).
- ➔ Uprava Cimosa d. d. sprejela edino zavezujočo notarsko overjeno ponudbo v postopku prodaje družbe Litostroj Power d.o.o., s čimer je bila sklenjena pogodba o prenosu poslovnega deleža na Celveti Estates s.r.o. (»SPV« izbranega najugodnejšega ponudnika - češkega Energo–Pro a.s. (4. 4.).
- ➔ Sklenjena pogodba o prodaji družbe Livarna Titan d. o. o. dosedanjemu direktorju družbe Dragu Brencetu (25. 4.).
- ➔ SID Banka je deponirala pri notarju izbrisne pobotnice o umiku zavarovanj na poslovnem deležu in nepremičninah Litostroj Power d.o.o. in s tem odprla pot zaključku transakcije prodaje družbe Litostroj Power d.o.o. družbi Celveti Estates s.r.o. (»SPV« izbranega najugodnejšega ponudnika - češkega Energo–Pro a.s. (25.4.).

6 O DRUŽBI NA KRATKO

OSNOVNI PODATKI PODJETJA

Firma:	CIMOS d. d. Avtomobilska industrija
Skrajšana firma:	CIMOS d. d.
Telefon:	+ 386 5 66 58 100
Telefax:	+ 386 5 66 58 250
Sedež:	Koper, Cesta Marežganskega upora 2
Prevladujoča dejavnost:	Proizvodnja drugih delov in opreme za motorna vozila
Šifra dejavnosti:	C29.320
ID za DDV:	SI82923183
Matična številka:	5040302000
Osnovni kapital:	69.480.249,54 EUR

Poslanstvo

Delamo skupaj in kupcem nudimo celovite in konkurenčne rešitve.

Vizija

Postali bomo zanesljiv in nepogrešljiv partner v avtomobilski industriji.

ORGANI UPRAVLJANJA

Uprava družbe

Uprava družbe je trenutno še dvočlanska.

Mag. Jerko Bartolič je nastopil polni mandat predsednika uprave 13. 9. 2013 in zastopa družbo navzven posamično. Mandat predsednika uprave traja 5 let, to je do 13. 9. 2018.

Dr. Janez Gradišek je nastopil polni mandat člana uprave za proizvodnjo 1. 2. 2014. Mandat člana uprave traja pet let, to je do 31. 1. 2019.

Mag. Andraž Brodnjak je bil imenovan za člana uprave za finance in računovodstvo in njegov petletni mandat začne 23. 6. 2014.

Nadzorni svet

Nadzorni svet po določilih statuta šteje šest članov, ki zastopajo interese delničarjev. Skupščina ga je imenovala 17. 8. 2012 za mandatno dobo štirih let.

Nadzorni svet sestavljajo:

- dr. Vojko Anton Antončič, predsednik,
- Zvonimir Grgurovič, namestnik predsednika,
- dr. Andro Ocvirk, član
- mag. Marjan Podgoršek, član,
- mag. Meta Berk Skok, članica,
- Stojan Nikolič, član.

Dva izmed šestih članov nadzornega sveta družbe, in sicer Meta Berk Skok ter Stojan Nikolić, sta podala odstop s funkcij članov nadzornega sveta, ki velja z dnem zasedanja prve skupščine družbe Cimos d. d. po podaji odstopa. Prenehanje mandata navedenih članov nadzornega sveta ne bo vplivalo na sklepčnost nadzornega sveta. Glede na to, da bo prva naslednja skupščina družbe po formalni podaji odstopa 30. 4. 2014, bo funkcija navedenih članov nadzornega sveta prenehala 30. 4. 2014.

Nadzorni svet nadzira delo uprave v okviru pooblastil in pristojnosti, določenih s splošnimi predpisi in statutom družbe. Med letom namenja največ pozornosti poslovnemu in finančnemu razvoju družbe in skupine, pomembnim poslovnim dogodkom ter uresničevanju strateških in splošnih poslovnih usmeritev, zlasti s sprejemanjem letnega načrta in spremljanjem njegovega uresničevanja.

Nadzorni svet je pri svojem delu samostojen in neodvisen, deluje v korist družbe in spoštuje pravila v zvezi z varovanjem notranjih informacij.

LASTNIŠKA STRUKTURA

V sodni register vpisani in vplačani osnovni kapital znaša 69.480.249,54 evrov. Osnovni kapital družbe je razdeljen na 16 650 247 rednih imenskih kosovnih delnic, ki so izdane v nematerializirani obliki in so vpisane v centralni register vrednostnih papirjev pri KDD pod oznako CIMR.

Vse delnice družbe so navadne imenske kosovne delnice istega razreda, ki dajejo njihovim imetnikom pravico do udeležbe pri upravljanju družbe, pravico do dela dobička (dividenda) in pravico do ustreznega dela preostalega premoženja po likvidaciji ali stečaju družbe. Vse delnice družbe so prosto prenosljive in brez omejitve glasovalnih pravic.

Z delnicami družbe Cimos se ne trguje na organiziranem trgu.

Lastne delnice

Družba ima v lasti 2 221 189 delnic, kar predstavlja 13,34 % delnic v knjigovodski vrednosti 13.384.021 evrov, za katere ima oblikovan sklad lastnih delnic. Vse delnice tvorijo en razred (navadne imenske delnice) v smislu 178. člena Zakona o gospodarskih družbah in imajo oznako CIMR. Družba nima nobenih delnic prejetih v zastavo oziroma v lasti prek tretjih oseb.

Lastne delnice so vrednotene po povprečni nabavni vrednosti.

Lastne delnice je družba pridobila s kompenzacijo svojih terjatev decembra 2004 od imetnikov delnic, ki so bili njeni dolžniki. Pridobitev delnic s strani družbe je bila nujna, saj njihovi imetniki, Cimosovi dolžniki, niso mogli na noben drug način poravnati svojih obveznosti.

V letu 2013 ni bilo trgovanja z lastnimi delnicami.

Knjigovodska vrednost delnice je bila na zadnji dan leta 2013 vredna -5,19 evra.

Lastniška struktura kapitala se v primerjavi s stanjem na zadnji dan predhodnega leta ni spremenila.

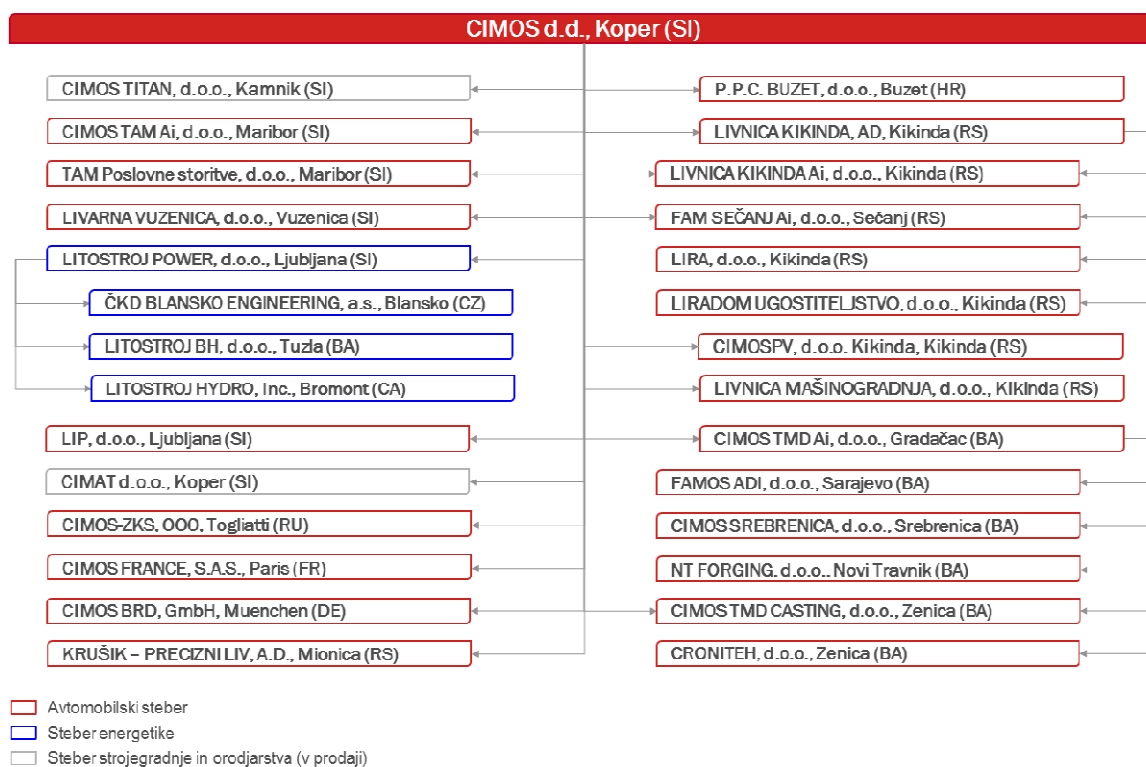
Lastniška struktura kapitala na dan 31. 12. 2013

DELNICARJI	v odstotkih
MODRA ZAVAROVALNICA d. d. - PRVI POKOJNINSKI SKLAD	21,39
BANKA KOPER d. d.	20,44
Cimos d. d.	13,34
KOVINOPLASTIKA LOŽ d. d.	13,10
D.S.U., d. o. o.	6,90
TRIGLAV NALOŽBE, d. d.	5,45
POTEZA NALOŽBE d. o. o. - v stečaju	3,04
MERKUR, d. d.	3,00
SAVA, d. d.	1,78
ADRIATIC SLOVENICA d. d.	1,66
OSTALI	9,89
Skupaj	100,00

ODVISNE DRUŽBE

Skupina Cimos je bila na dan 31. 12. 2013 sestavljena iz obvladujoče družbe Cimos d. d. in 28 odvisnih družb s sedeži v devetih državah.

Shematičen prikaz družb skupine Cimos in pripadnost k posameznemu stebru na dan 31. 12. 2013

Z dnem 16. 10. 2013 je prišlo do zmanjšanja števila odvisnih družb, in sicer sta bili prodani družbi Labinprogres TPS, d. o. o. iz Labina (Hrvaška) in TPS, d. o. o. iz Novega Kneževca (Srbija).

V letu 2013 sta z javnim razpisom potekali prodaji poslovnih deležev družbe Cimos Titan, d. o. o. (predstavnica stebra strojegradnje in orodjarstva) in družbe Litostroj Power, d. o. o. (matična družba energetskega stebra). Oba postopka prodaje sta bila zaključena v letu 2014 do časa zaključka letnega poročila.

Družba Cimos Titan, d. o. o. se je dne 10. 03. 2014 preimenovala v Livarna Titan, d. o. o..

Za tri družbe so bili v letu 2013 sproženi postopki za likvidacijo, in sicer: TAM Poslovne storitve d. o. o. (Slovenija), Croniteh d. o. o. (BiH) in Cimos BRD, GmbH (Nemčija).

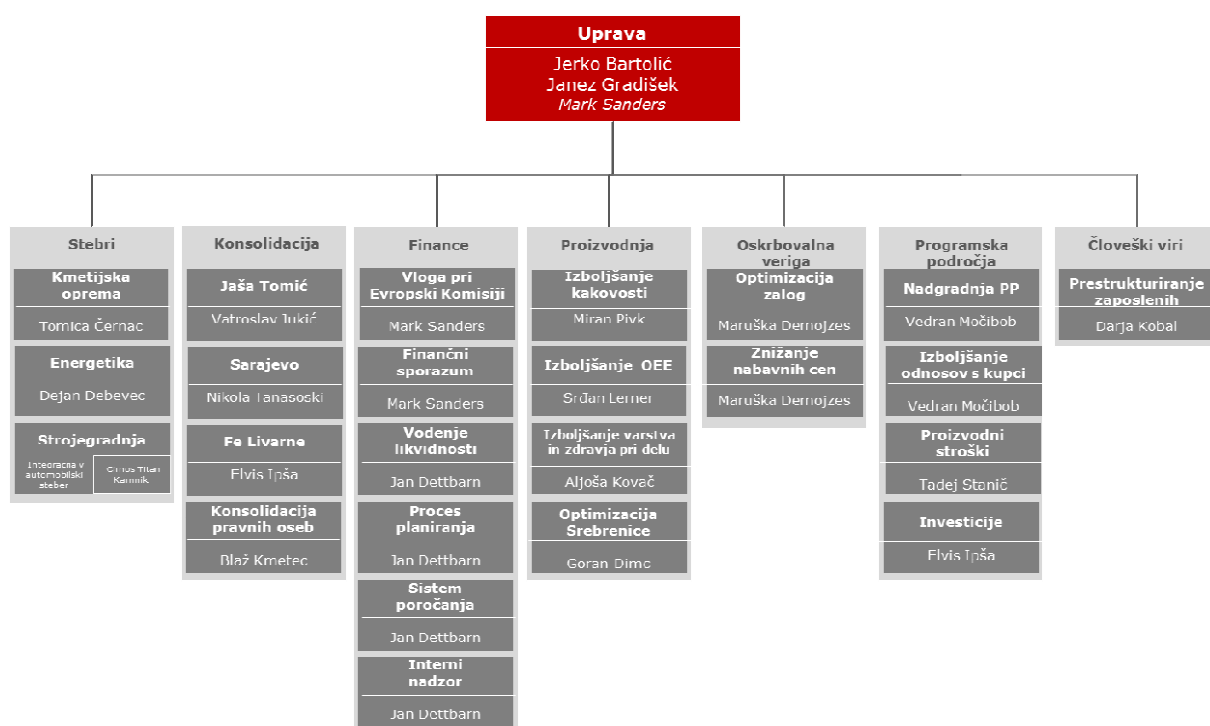
7 PRESTRUKTURIRANJE SKUPINE CIMOS

V Cimosu smo v mesecu marcu 2013 pripravili celovit program poslovnega prestrukturiranja, ki smo ga v nadaljevanju dopolnjevali in nenazadnje nadgradili še s programom finančnega prestrukturiranja.

Prestrukturiranje skupine Cimos je zbir 24. po vsebini, zahtevnosti in nenazadnje tudi po njihovi učinkovitosti zelo različni projektov. Vsi pa stremijo k skupnemu cilju, in sicer zagotoviti Cimosu dolgoročno vzdržno poslovanje in ohranitev delovnih mest.

Za podporo procesa prestrukturiranja smo povabili k sodelovanju svetovno priznana svetovalno hišo Alvarez & Marsal in njenega predstavnika Marka Sandersa imenovali za direktorja prestrukturiranja.

Preglednica projektov programa prestrukturiranja

V nadaljevanju kratek presek stanja posameznih projektov.

STEBRI

Kmetijska oprema: V Labinu je bila 16. 10. 2013 podpisana Pogodba o kupoprodaji družbe Labinprogres-TPS d. o. o. (Hrvaška) in njene hčerinske družbe TPS d. o. o. Novi Kneževac (Srbija) med dosedanjim lastnikom Cimosom in novim lastnikom – podjetjem Entrada d. o. o. (Hrvaška). Družba Labinprogres-TPS d. o. o. in njena hčerinska družba TPS d. o. o. Novi Kneževac sta predstavljali kmetijski steber skupine Cimos. Poslovanje obeh družb se pod okriljem novega lastnika nadaljuje na obstoječih lokacijah in z obstoječim kadrom na Hrvaškem in v Srbiji.

Energetika: Septembra 2013 je bil objavljen poziv za javno zbiranje ponudb za nakup poslovnega deleža v družbi Litostroj Power. Do izteka roka, določenega z javnim pozivom, je prispelo devet nezavezujočih ponudb. Komisija za vodenje postopka je po obravnavi vseh izbrala ožji krog

ponudnikov in le-tem omogočila nadaljevanje postopka s skrbnimi pregledi v podatkovni sobi družbe Litostroj Power v Ljubljani. Uprava Cimosa d. d. je 4. 4. 2014 sprejela edino zavezujočo notarsko overjeno ponudbo v postopku prodaje družbe Litostroj Power, s čimer je bila sklenjena pogodba o prenosu poslovnega deleža na češki Energo – Pro. Prodajni postopek je bil uspešno končan v mesecu aprilu, ko je SID Banka sprostila zastavne pravice na poslovnem deležu in nepremičninah družbe Litostroj Power d. o. o..

Strojegradnja: Projekt je bil že v osnovi razdeljen na tri manjše podsklope. Dva od treh sta že zaključena, in sicer integracija stebra v avtomobilski steber ter prenehanje dejavnosti livarne »Specialni liv«. Že v letu 2013 so bile aktivnosti »stebra« osredotočene izključno v izdelavo orodij in proizvodnih sredstev namenjenih avtomobilski dejavnosti skupine Cimos ter v servis in obnovo obstoječih strojev za tlačno litje. Status »stebra« je bil v začetku leta 2014 ukinjen, njegovi sodelavci pa so bili integrirani v dve novo nastali službi avtomobilskega stebra Nabava proizvodne opreme, ki spada pod okrilje Oskrbovalne verige, in Proizvodnja opreme in orodij, ki je del Proizvodnje. Specialni liv je prenehal z obratovanjem in del njegove dejavnosti je bil preseljen v drugo tovarno v Kikindi. Tretji, prenehanje dejavnosti družbe Cimos Titan, je v zaključni fazi. Na javni razpis za prodajo družbe, objavljenem v mesecu avgustu 2013, so prispele tri ponudbe. Postopek je nadaljeval zgolj en ponudnik. S potencialnim kupcem je bila kupo-prodajna pogodba že podpisana.

KONSOLIDACIJA

Jaša Tomić: ker je bila tovarna po tehnologiji in proizvodnem programu podobna tovarni v Buzetu, smo opremo iz Jaše Tomić preselili v Buzet, kjer smo predhodno pripravili potrebno infrastrukturo. Po proizvedeni potrebnih zalogi izdelkov je tovarna Jaša Tomić 15. 10. 2013 prenehala z obratovanjem. Od februarja 2014 naprej proizvodnja preseljenih izdelkov poteka v Buzetu.

Sarajevo: Projekt predvideva prodajo družbe v Sarajevu (FAMOS ADI d. o. o.), ki se je skupini Cimos pridružila konec leta 2010. Prodaja tovarne je bila časovno zamaknjena in proizvodnja poteka nemoteno.

Livarne železovih zlitin: Po številnih analizah in posvetovanjih s strokovnjaki z livarskega področja je bila sprejeta odločitev, da se livarne Cimosa konsolidirajo. V teku so že aktivnosti za konsolidacijo proizvodnih zmogljivosti s ciljem zmanjšanja logističnih stroškov in ukinitve proizvodnje nedobičkonosnih izdelkov.

Konsolidacija pravnih oseb: Gre za združitve pravnih oseb na način, da bo v posamezni regiji oz. državi le ena pravna oseba oz. ena družba, medtem ko bi se ostale družbe spremenile v poslovne enote. To bo prispevalo k lažjemu nadzoru in manjšemu obsegu administrativnih del. V teku so analize učinkov združitve posameznih pravnih oseb znotraj ene države.

FINANCE

Vloga pri Evropski komisiji: Evropski komisiji v Bruslju je bila posredovana vloga za odobritev državne pomoči za prestrukturiranje. Vloga je v fazi tako imenovane revizije. Evropska komisija ima relativno širok časovni razpon, znotraj katerega je obvezana podati končno odločitev. Zato je težko napovedati, kdaj bo le-ta znana.

Finančni sporazum: V sklenitev finančnega sporazuma je vključenih veliko deležnikov in vsak zasleduje svoje interese, ki jih je izredno težko spraviti na skupni imenovalac. Cimos želi s

sporazumom doseči prestrukturiranje finančnih obveznosti na način, ki bo omogočal dolgoročni razvoj in ne le kratkoročno preživetje podjetja. Sporazuma bo realiziran predvidoma v mesecu maju 2014.

Vodenje likvidnosti: Pravilna razporeditev razpoložljivih denarnih sredstev je v času, ko ima podjetje težave z likvidnostjo, izjemno pomembna. V ta namen smo pripravili mehanizem in natančna navodila za kakovosten način spremljanja, ki bo v veliko pomoč pri gospodarjenju z denarjem.

Proces planiranja: Priprava plana poslovanja za leto 2014 je bila nekoliko drugačna od predhodnih, predvsem z vidika vključenosti tovarn. Direktorji tovarn so s svojimi sodelavci pripravili plan tovarn na osnovi načrta prodaje skupine Cimos, ki je izhajal iz napovedi kupcev. Pri tem je stroškovni vidik vključeval trenutne potrebe ter izboljšave in prihranke. Tako celovito pripravljene plani posameznih tovarn so se nato zlili v celoto, ki predstavlja končni plan skupine Cimos. Realizacija planov tovarn je že mesečno spremljana.

Sistem poročanja: Pravočasno dostopne kakovostne informacije so ključnega pomena za dobro vodenje podjetja. Poročanje nam danes dodatno otežuje tudi uporaba različnih poslovno informacijskih sistemov znotraj skupine Cimos. Zato sistem nadgrajujemo, da bo lahko v kratkem omogočal, da bodo ključni podatki zanesljivi in hitro dostopni.

Interni nadzor: Interni nadzor bo vzpostavljen na številnih področjih in bo pravočasno opozarjal na morebitna odstopanja in nepravilnosti ter sprožal potrebne aktivnosti za njihovo odpravo.

PROIZVODNJA

Izboljšanje kakovosti: S skrbno načrtovanimi aktivnostmi v petih livarnah, ki so bile v začetku leta 2013 po stroških kakovosti najbolj kritične, smo se od aprila do decembra 2013 uspeli izogniti stroškom za skoraj tri milijone evrov. Glede na dosežene rezultate so bile na začetku leta 2014 tovrstne aktivnosti sprožene še v štirih livarnah. V nadaljevanju leta 2014 zato pričakujemo še večje učinke kot lani, saj želimo zmanjšati stroške notranje nekakovosti za okoli pet milijonov evrov v primerjavi s preteklim obdobjem. Cilj je ambiciozen, a ga lahko dosežemo brez investicij z dnevnim spremljanjem rezultatov, s sistematičnim ugotavljanjem vzrokov izmeta in doslednim izvajanjem dogovorjenih ukrepov za odpravo teh vzrokov.

Izboljšanje učinkovitosti: Pripravljen je plan aktivnosti za izboljšanje skupnega izkoristka opreme (OEE) na ključnih strojih. Glede na različno izhodiščno stanje in različne tehnologije po tovarnah se zastavljeni cilji za leto 2014 med tovarnami razlikujejo. V povprečju želimo izboljšati skupni izkoristek opreme za približno 10 odstotnih točk.

Izboljšanje varstva in zdravja pri delu: Zaposlenim želimo zagotoviti čim bolj varno in prijetno delovno okolje. V ta namen bomo pripravili analizo dosedanjega stanja po tovarnah, plan aktivnosti in potrebna sredstva za realizacijo le-tega. Takoj bomo vpeljali spremembe in izboljšave, ki ne bodo povezane v velikimi investicijami.

Optimizacija Srebrenice: Projekt je sprva predvideval prodajo družbe v Srebrenici (Cimos Srebrenica d. o. o.). Ob dejstvu, da tudi drugi mednarodni javni razpis za prodajo ni bil uspešen, je bil sprejet sklep Cimosa, da se obrat ohrani znotraj skupine Cimos, vendar ob pogoju nujne optimizacije poslovanja. V teku so pogovori s predstavniki vlade Bosne in Hercegovine in lokalnih

oblasti za pridobitev finančne podpore, ki bi omogočila ohranitev tovarne kljub njenemu dosedanemu negativnemu poslovanju.

OSKRBOVALNA VERIGA

Optimizacija zalog: Konec septembra 2013 je bila na vseh lokacijah skupine Cimos izvedena enotna fizična inventura. Točno stanje zalog je izhodišče pri sprožanju aktivnosti njihove optimizacije in začetek postopka odprodaje nekurantnih zalog.

Znižanje nabavnih cen: Nabavna poslovna funkcija je ključna povezava med nabavnimi viri ter znanji, tehnologijami in resursi Cimos. Zato imajo dobavitelji neposreden vpliv na stroške, kakovost, tehnologijo in pravočasno oskrbo kupcev. V zadnjih dveh letih so neredna plačila dobaviteljem povzročala številne težave. S pomočjo likvidnostnega posojila, za katerega je slovenska država zagotovila poročstvo, smo uspeli delno poravnati zapadle obveznosti do dobaviteljev in se z njimi posledično dogovoriti za ustrežnejše plačilno-dobavne pogoje. Posledično smo dosegli prihranke v višini 4,5 milijona evrov in 1,6 milijona evrov dodatnega diskonta. S tovrstnimi aktivnostmi bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

PROGRAMSKA PODROČJA

Nadgradnja programskih področij: Pripravljamo analizo prednosti in slabosti ter izzivov in pasti za naša programska področja z namenom, da se v bodoče osredotočimo na razvoj in proizvodnjo izdelkov, s katerimi bomo lahko skupini Cimos zagotovili dolgoročno uspešno poslovanje in dobro pozicijo na trgu avtomobilske industrije.

Izboljšanje odnosov s kupci: V zadnjih dveh letih so nas ključni kupci podpirali, a kljub temu se nismo mogli izogniti postopnemu krhanju dolgoletnih vezi. Največ je k temu prispevala zahtevna finančna situacija podjetja, ki nam ni omogočala zagotavljanja nemotenih dobav in ustreznega servisiranja kupcev. Z načrtno in predvsem z redno ter kakovostno komunikacijo si bomo prizadevali povrniti verodostojnost in zaupanje kupcev.

Proizvodni stroški: Cilj projekta je zanesljiva analiza dobičkonosnosti posameznih družin izdelkov in primerjava s prodajno predkalkulacijo. Sam projekt poteka v dveh sklopih, in sicer oblikovanje enotnega obrazca za pripravo predkalkulacij in zagotovitev enotnega načina pokalkulacije v poslovno informacijskem sistemu SAP ter pokalkulacij izven sistema SAP.

Investicije: Realizacija investicij je sledila planu investicij za leto 2013. Na osnovi ukrepov, ki so vključevali selitev nekatere opreme med lokacijami in uporabo alternativne opreme, se je potreba po naložbah v novo opremo, ki je bila nujna za realizacijo vseh projektov, zmanjšala. Tudi v prihodnje bomo stremeli k optimalni razporeditvi in uporabi obstoječe opreme ter k racionalnemu načrtovanju in doslednemu spremljanju izvedenih investicij.

ČLOVEŠKI VIRI

Prestrukturiranje zaposlenih: Namen projekta je opredeliti celovito in predvsem enotno sistematizacijo delovnih mest v vseh regijah in tovarnah skupine Cimos, ki nam bo omogočala večjo fleksibilnost in hitrejšo odzivnost pri zaposlovanju in razporejanju zaposlenih glede na potrebe podjetja. Prehod poteka postopoma, ob sočasnih predstavitvah in usposabljanjih po posameznih sredinah. Hitrost sprememb prilagajamo trenutnemu stanju, zrelosti in pogojem za uvajanje sprememb v posameznih sredinah.

8 POSLOVNO POROČILO

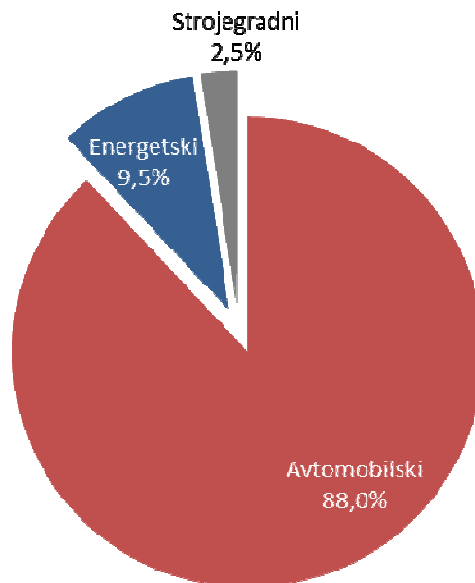
Letno poročilo o poslovanju družbe Cimos d. d. in skupine Cimos za leto 2013 je na vpogled na sedežu družbe Cimos d. d., Cesta Marežganskega upora 2, 6000 Koper vsak delovnik od 8. do 15. ure. Objavljeno je tudi v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze SEOnet ter na Cimosovi spletni strani www.cimos.eu.

8.1 Prodaja ter raziskave in razvoj

Delniška družba Cimos je v letu 2013 dosegla 425,7 milijona evrov prihodkov od prodaje. Poslovni prihodki delniške družbe so znašali 424 milijonov evrov.

Skupina je v enakem obdobju ustvarila 410,7 milijona evrov konsolidiranih čistih prihodkov od prodaje ter 410 milijonov evrov konsolidiranih poslovnih prihodkov.

Delež stebrov v konsolidiranih prihodkih od prodaje skupine Cimos v letu 2013

Leto 2013 je bilo zadnje, v katerem je skupina Cimos ustvarjala prihodke s poslovanjem štirih dejavnosti oz. imela svoje poslovanje razdeljeno na štiri stebre, in sicer avtomobilski, energetski, strojogradnje in kmetijske opreme. Marca 2013 je bil oblikovan program prestrukturiranja skupine, katerega osnovna usmeritev je ohranitev in razvoj proizvodnje, ki konkurenčno podpira osnovno dejavnost skupine – avtomobilski program. Stebra energetike in kmetijske opreme sta bila dana v prodajo. Prodaja kmetijskega stebra je bila uspešno zaključena že 16. 10. 2013, steber energetike pa v mesecu aprilu 2014. Predvidoma do konca aprila 2014 bo prodaja zaključena. Osnovna dejavnost in zaposleni iz stebra strojogradnje pa so bili v začetku leta 2014 integrirani v avtomobilski steber.

8.1.1 AVTOMOBILSKI STEBER

TRŽNE RAZMERE

Evropska avtomobilska industrija se še naprej sooča z izzivi, kot so selitev proizvodnje v države v razvoju, spremembe na področju rabe virov in padec povpraševanja na domačih trgih. Prodaja se je v Evropi (EU27+EFTA) zmanjšala že šesto leto zapored. V letu 2013 je prodaja 12,5 milijona avtomobilov predstavljala 1,7 odstotno zmanjšanje v primerjavi z letom 2012. Letošnja napoved

obeta triodstotno rast, in sicer predvsem na račun ostarelega voznega parka na evropskih cestah in počasnega okrevanja nekaterih večjih evropskih trgov.

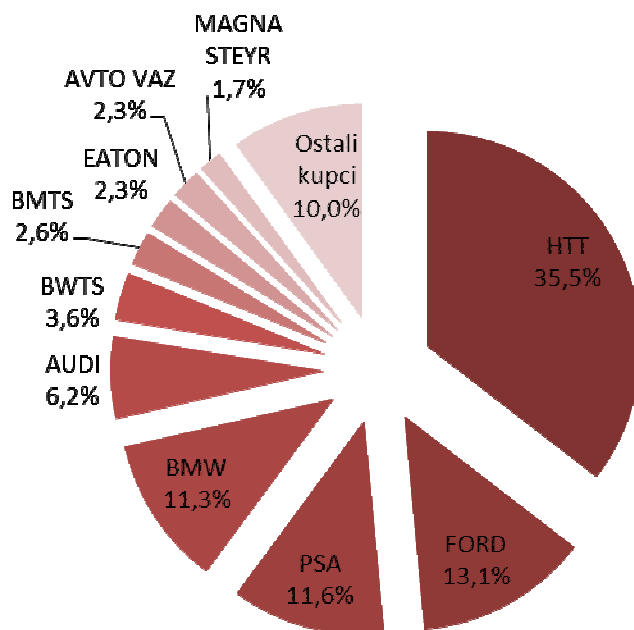
V letu 2013 je proizvodnja vozil v Evropi padla za 0,3 %. Skupaj je bilo na evropskih tleh proizvedenih 17,4 milijona osebnih avtomobilov, od tega je bila slaba tretjina prodanih v tujino.

Leto 2014 bo zanimivo za celotno avtomobilsko industrijo. Ključni izzivi so za avtomobilске dobavitelje zlasti prestrukturiranje proizvodnih lokacij v Evropi, povečanje kapitala za razširitev proizvodnje na azijskem trgu, povečanje vlaganj v razvoj in inovativnost. Med prioritete sodi ponovna okrepitev povezave med izobraževanjem oziroma raziskovanjem in avtomobilsko industrijo ter zagotovitev specializacije za promocijo varnejših, bolj zelenih in bolj omreženih vozil. Cilji do leta 2020 ponujajo jasno in stabilno pravno okolje za naložbe, ki bo dodatno stimuliralo inovacije pri proizvajalcih vozil in dobaviteljih komponent. »Pametna« regulativa je predpogoj za vodilno tehnološko vlogo Evrope na globalni ravni.

PRODAJA

Prihodki od prodaje avtomobilskih komponent so v letu 2013 znašali 361,4 milijona evrov. Prodaja avtomobilskih komponent je bila za dva odstotka višja kot leto prej. Poleg tega smo pridobili nove projekte v skupni vrednosti 200 milijonov evrov, ki jih bomo realizirali v naslednjih nekaj letih. To je velik dosežek v času, ko se je naš ključni - evropski avtomobilski trg krčil.

Struktura kupcev na osnovi prihodkov od prodaje v letu 2013

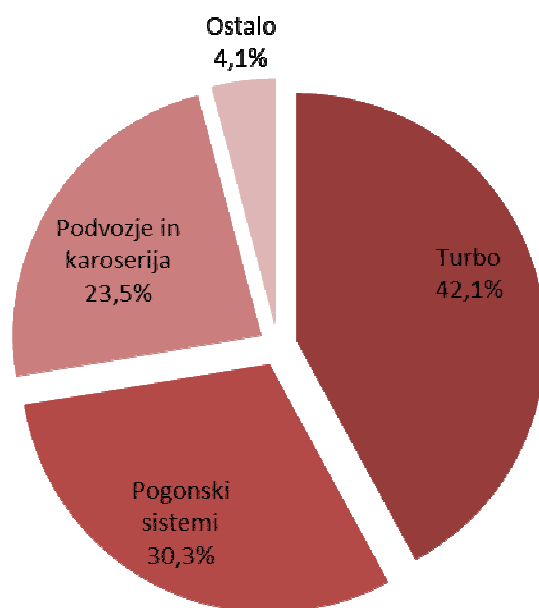

Kljub težavam, s katerimi se soočamo, nam je uspelo zadržati pestro paleto kupcev, ki zajema večino svetovno znanih avtomobilskih proizvajalcev in sistemskih dobaviteljev.

PROGRAMSKA PODROČJA TER RAZISKAVE IN RAZVOJ

Razvojne aktivnosti so osnova delovanja avtomobilske panoge. V okviru teh dejavnosti je prioriteta razvoj izdelkov in tehnologij, ki prispevajo k ekološki in varni mobilnosti ter k učinkovitim, konkurenčnim in okolju prijaznim proizvodnim procesom. Cimos ima razdeljene svoje proizvode v tri celote, tako imenovana programska področja, in sicer turbo, pogonski sistemi ter podvozje in karoserija. Poleg treh osnovnih programskih področij k prihodkom od prodaje prispevajo še nekateri med-industrijski izdelki, ki niso neposredno vezani na avtomobilsko industrijo, ter prototipi.

Prihodki od prodaje po programskih področjih avtomobilskega stebra v letu 2013

Za programsko področje pogonski sistemi so v ospredju projekti, ki vključujejo vse faze nastajanja izdelka, od konceptne zasnove, numeričnih analiz, prototipov, preizkušanja, potrjevanja, optimiziranja izdelka pa do serijske proizvodnje, in sicer za motorje s klasičnim notranjim izgorevanjem, in za hibridna ter popolnoma električna vozila.

Novi projekti so v določeni meri tudi za Cimos še novost in neznanka ter ravno zato predstavljajo še veliko večji izziv. Veliko energije smo v zadnjem letu vložili v razvoj in pripravo proizvodnje nosilcev motorja za štiri velike projekte nemškega kupca. Za francoskega kupca smo razvili nosilce opreme za dva večja projekta, v zadnjem obdobju pa nam je močno povečeval naročila za vztrajnike. Za tri nemške kupce se odvijajo aktivnosti na področju delov menjalnika in izpušnega ter sesalnega sistema. Sesalni sistemi za ameriškega kupca, ki se bodo vgrajevali v vozila znamke Jaguar, so v polnem zagonu in pripravljeni za serijsko proizvodnjo.

Z razvojem zavornih sistemov nove generacije ter drugih komponent podvozja in karoserije, ki so skladne z najnovejšimi varnostnimi in okoljskimi standardi, Cimos prispeva k:

- večji varnosti v cestnem prometu,
- večjem udobju voznika in potnikov,

- manjši masi vozila,
- manjši porabi energentov,
- manjšim izpustom.

V zadnjem obdobju smo v Cimosu uspešno zaključili razvoj prototipa hibridnega pedala sklopke. Rešitev omogoča bistveno zmanjšanje mase v omejenem prostoru in bo služila kot izhodišče za nove projekte. Serijska proizvodnja bo v Cimosu stekla leta 2015 in pedalni sklop se bo vgrajeval v vozilo višjega cenovnega razreda. Na področju zavornih sistemov pa samo že zagnali serijsko proizvodnjo za tri pedalne sklope, namenjene vozilom blagovne znamke Lamborghini, Porsche in BMW. Slednji vgrajuje Cimosov pedalni sklop tudi v svoje električno vozilo.

Pomožne zavore, ki omogočajo prilagajanje kupcu vozila so v prvih fazah serijske proizvodnje za Opel Adam. Naše izdelke med drugim vgrajujejo v nov Peugeot 308, ki je bil premierno predstavljen jeseni 2013 v Frankfurtu in izbran za evropski avto leta, in v Renaultovo vozilo na ruskem trgu. Poleg tega je na področju pomožnih zavor za vozila srednjega razreda v pripravi pomemben globalni projekt, ki ga Cimos deli s poslovnimi partnerji in bo zagotavljal dobave po vsem svetu. Serijska proizvodnja bo stekla čez dobro leto.

Z lastnimi idejami, znanjem in izkušnjami povečujemo prednost pred konkurenco na področju tečajev, tako na področju razvoja funkcije kot na področju oblikovanja izdelkov. Veliko je povpraševanj in izdelkov v fazi razvoja za različne kupce, za PSA pa smo ravno v letu 2013 začeli serijsko proizvodnjo za novo vozilo blagovne znamke Citroen.

Glede na to, da so izdelki znotraj programskega področja turbo čedalje bolj zanimivi za bencinske motorje, je potrebno iskati rešitve z bolj vzdržljivimi materiali. In ravno na tem segmentu smo v Cimosu v zadnjem obdobju zelo aktivni. Izziv nam predstavlja razvoj izdelka in posledično razvoj procesa, ki bosta za sprejemljivo ceno omogočala serijsko proizvodnjo.

Poleg omenjenega izziva neprestano iščemo rešitve za komponente turbopolnilnikov, ki jih bodo vgrajevali v modele evropskih blagovnih znamk. Pridobili smo velik projekt za novo generacijo turbopolnilnikov največjega svetovnega proizvajalca. Serijsko proizvodnjo bomo zagnali v letu 2014. Bistveno smo povečali sodelovanje tudi z dvema relativno novima proizvajalcema, ki uspešno povečujeta svoj delež v tem tržnem segmentu. Z njuno rastjo se dvigujejo tudi prihodki Cimososa na tem področju. Poleg že uveljavljenih Cimosovih kupcev turbo komponent smo v letu 2013 sklenili novo poslovno sodelovanje še z dvema partnerjema, ki predvidevata povečanje svoje proizvodnje v prihodnjih treh letih.

Ključna podpora za uspešen razvoj izdelka je vloga centralnih raziskav in razvoja. Razvoj izdelka je uspešen, ko razviti izdelek ustreza vsem zahtevanim funkcionalnostim, ki jih predpiše kupec, in ga lahko izdelujemo ob minimalni porabi materiala in energije ter z najmanjšimi možnimi stroški. Samo izdelek razvit ob upoštevanju sodobnih smernic uporabe materialov in inženirskega oblikovanja in z uporabo najsodobnejših orodij, ki jih ima na voljo inženir (računalniške simulacije, hitra izdelava prototipov, sodobne metode vrednotenja izdelkov, ...), lahko dosega primerno dodano vrednost in izpolni zahteve in želje kupcev ter dobaviteljev.

Aktivnosti v okviru službe Centralne raziskave in razvoj so bile v letu 2013 po sklopih povezane z računalniškimi simulacijami, izdelavo prototipov, preizkušanje izdelkov in preizkušanje

materialov. Poleg tega v sodelovanju z javnimi raziskovalnimi organizacijami izvajamo tudi raziskovalne projekte.

Z ustreznim znanjem na področju numeričnih simulacij smo tako z vidika funkcionalnih zahtev kot z vidika zmanjšanja mase izdelka (manjša poraba materiala in energije, manjši stroški) bistveno pripomogli k izboljšanju izdelkov, ki jih Cimos razvija za kupce kot razvojni dobavitelj. Za potrebe razvojnega procesa smo izvajali računalniške simulacije različnih tipov, in sicer mehanske statične in dinamične analize, termo-mehanske analize, analize frekvenčnega odziva, analize utrujanja materiala in analize preoblikovalnih procesov.

V letu 2013 smo izdelali tudi vrsto prototipov (nosilci motorja, ohišja turbopolnilnika, razvodni prstani, tečaji, pedalni sklopi) pri čemer smo koristili svoje zmogljivosti prototipnega litja, prototipne mehanske obdelave, preoblikovanja pločevine, varjenja in montaže. Izdelali smo preko 100 različnih pozicij prototipov, skupaj več kot 51 tisoč kosov. Veliko teh prototipnih izdelkov smo tudi preizkusili v našem laboratoriju, izvedli smo preko 100 statičnih, dinamičnih in trajnostnih preizkusov pedalov in pedalnih sklopov, ročnih zavor, tečajev, nosilcev, vztrajnikov, delov turbin in zavornih komponent.

8.1.2 ENERGETSKI STEBER

Na dan 31. 12. 2013 je skupina Litostroj Power sestavljena iz obvladujoče družbe Litostroj Power in treh odvisnih družb s sedeži v treh državah, in sicer v Kanadi, na Češkem in v BiH.

Družba Litostroj Power se je kot odvisna družba uvrščala v skupino Cimos še v letu 2013, v začetku poslovnega leta 2014 pa je bila skladno z opisanim v točki 7 prodana.

TRŽNE RAZMERE

Energetski trg se ob rasti svetovnega prebivalstva in svetovnega dohodka sooča z naraščajočo potrebo po energetski oskrbi, pri čemer mora izhajati iz načel trajnostnega razvoja. Svetovna energetska poraba naj bi po napovedih do leta 2035 narasla za dobro tretjino, najbolj na Kitajskem, v Indiji in na Bližnjem vzhodu.

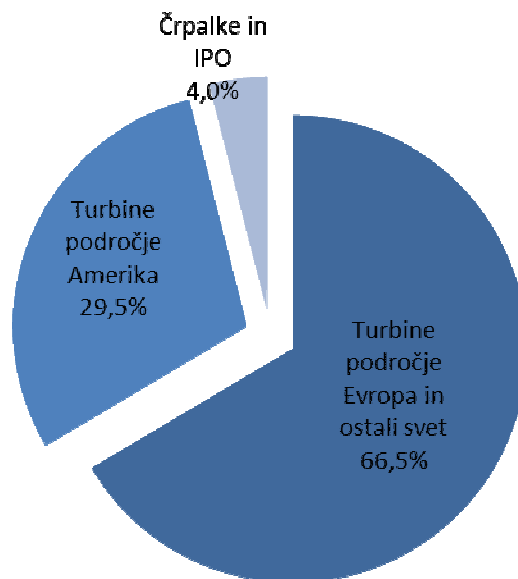
Vodna energija še vedno predstavlja najpomembnejši obnovljiv vir energije. Hidroenergija ima najdaljšo tradicijo in trenutno več kot petnajst odstotni delež v proizvodnji električne energije v svetu. Zmogljivosti hidroelektrarn v Evropi pospešeno nadgrajujejo s sodobnejšo opremo, Azija pa ostaja potencialno najbolj obetavnih trgov.

PRODAJA

Aktivnosti posameznih družb skupine Litostroj Power so bile v poslovnem letu 2013 večinoma usmerjene v izpolnjevanje pogodbenih obveznosti do kupcev.

V letu 2013 je skupina Litostroj Power ustvarila 39,7 milijona evrov prihodkov od prodaje.

Prihodki od prodaje po programskih področjih stebra energetike v letu 2013

V letu 2013 smo v energetske stebru sklenili za 79,8 milijona evrov novih naročil. Pri nekaterih projektih so pogodbe v fazi podpisa ali pa je kupec že poslal obvestilo, da namerava podpisati pogodbo v prihodnjih mesecih. Veliko aktivnosti in naporov smo vložili v komercialno-tehnična pogajanja s ciljem pridobitve novih naročil. Zaradi insolventnosti lastnika Cimos d. d. in hipoteke SID banke na nepremičninah družbe Litostroj Power in zastave deleža družbe, smo bili tudi v prvem četrtletju 2014 popolnoma blokirani pri zagotavljanju garancij za nove projekte. S tem je bila ovirana oddaja novih zavezujočih ponudb in pridobivanje novih naročil.

RAZVOJ IN RAZISKAVE

Na področju razvoja proizvodov in raziskav v energetske stebru sledimo smernicam dolgoročnega strateškega načrta in operativnim nalogam, opredeljenim v Poslovnem načrtu podjetja, ki pokriva tri glavne poslovne procese:

- aplikativne in bazične raziskave na projektih, financiranih s strani vladnih organizacij;
- razvoj proizvodov, ki vključuje pripravo ponudb, inženiring in svetovanje;
- razvoj proizvodov ter projektov na področju turbin in črpalk ter industrijske opreme za zagotavljanje pogodbene projektne tehnične dokumentacije za izvedbo in izvedenega stanja.

Družba Litostroj Power sodeluje na vseh treh področjih s hčerinskim podjetjem ČKD Blansko Engineering (ČBE) iz Blanskega v Češki republiki in z raziskovalnim centrom Zel-En s sedežem v Krškem, v katerih je Litostroj Power aktiven partner.

8.1.3 STEBER KMETIJSKE OPREME

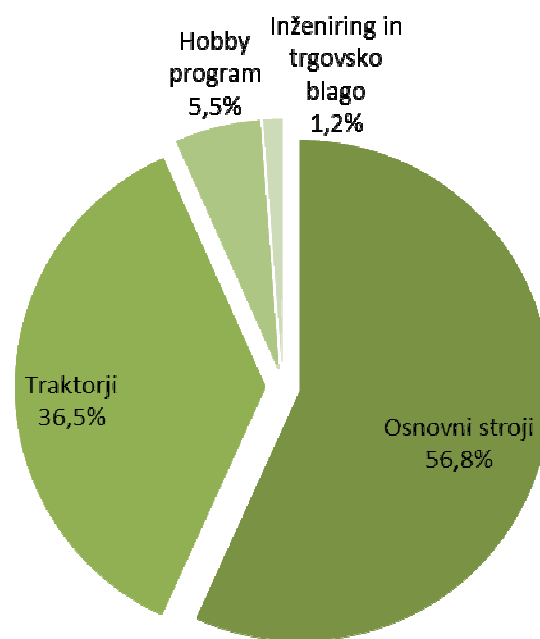
Steber kmetijske opreme je v sklopu programa prestrukturiranja 16. 10. 2013 prenehal obstajati znotraj skupine Cimos s prodajo družbe Labinprogres-TPS d. o. o. in njene odvisne družbe TPS Novi Kneževac družbi Entrada d. o. o. (Hrvaška).

Družba Labinprogres-TPS d. o. o. (Hrvaška) in njena hčerinska družba TPS Novi Kneževac (Srbija) sta predstavljali kmetijski steber skupine Cimos. Osnovna dejavnost obeh družb je proizvodnja male in srednje velike kmetijske opreme, tako za profesionalne kmetovalce kot tudi za ljubiteljske kmetovalce, vključno s traktorji, motokultivatorji, kosilnicami in drugo kmetijsko opremo.

PRODAJA

Prihodki od prodaje so leta 2013, natančneje do 16. 10. 2013, ko je bil steber prodan, znašali 2,8 milijona evrov. Struktura prihodkov od prodaje kmetijske opreme po programih se ni bistveno spremenila v primerjavi s predhodnim letom. Največji delež prihodkov predstavljajo osnovni stroji, ki jim sledijo traktorji.

Prihodki od prodaje stebra kmetijske opreme po programih v letu 2013

8.1.4 STEBER STROJEGRADNJE IN ORODJARSTVA

V sklopu programa prestrukturiranja se je steber strojegradnje in orodjarstva v začetku leta 2014 popolnoma integriral v avtomobilski steber.

Aktivnosti »stebra« so bile preusmerjene izključno v izdelavo orodij in proizvodnih sredstev namenjenih avtomobilski dejavnosti skupine Cimos ter v servis in obnovo obstoječih strojev za tlačno litje.

Status »stebra« je bil v začetku leta 2011 ukinjen, njegovi sodelavci pa integrirani v dve novo nastali službi avtomobilskega stebra, in sicer Nabava proizvodne opreme, ki spada pod okrilje Oskrbovalne verige, ter Proizvodnja opreme in orodij, ki deluje v Proizvodnji.

PRODAJA

Prihodki od prodaje so v letu 2013 znašali 35 milijonov evrov, od tega je bila le tretjina, natančneje 10,1 milijona evrov, ustvarjena s prodajo izven skupine Cimos. Steber je v letu 2013 s svojo dejavnostjo pokrival predvsem potrebe proizvodnih lokacij znotraj skupine Cimos.

Osnovni cilj na področju orodjarstva in strojegradnje, ki je danes že integriran v avtomobilsko dejavnost, je maksimalno izkoriščanje lastnih proizvodnih zmogljivosti z namenom dviga ravni uspešnosti in konkurenčnosti avtomobilskega stebra skupine Cimos.

8.2 Nabava

Nabavna poslovna funkcija je ključna povezava med nabavnimi viri ter znanji, tehnologijami in resursi Cimos, zato imajo dobavitelji neposreden vpliv na stroške, kakovost, tehnologijo in pravočasno oskrbo kupcev.

Da bi lahko izkoriščali dobaviteljeve prednosti, znanja in izkušnje, ga je potrebno vključevati v zgodnje faze razvoja izdelka, za kar je nujno okrepiti sodelovanje z razvojnimi inženirji in tehnologiji, ki kreirajo izdelek in proces.

Glede na odvijanje razmer na avtomobilskem trgu je potrebno prilagajati nakupe in usmerjenost v t. i. »insourcing« s ciljem izkoriščanja lastnih zmogljivosti.

NABAVA MATERIALOV

Nabavo materialov v letu 2013 opisujejo naslednje številke:

- 155,5 milijona evrov nakupov,
- 444 vseh dobaviteljev, v letu 2013 aktivnih 311 dobaviteljev,
- 90-150 dni povprečen pogodbeni plačilni rok.

Z dobavitelji se dnevno dogovarjamo glede dinamike plačil zapadlih obveznosti. Poleg tega pa imamo z njimi tudi redne sestanke, na katerih jih informiramo o poteku procesa finančnega in poslovnega prestrukturiranja. Naši naporji so vseskozi usmerjeni v ohranitev in uravnoteženost plačilnih pogojev v verigi verige »kupec – Cimos – dobavitelj«.

Negativne posledice zaradi omejene razpoložljivosti finančnih sredstev v zadnjem obdobju so predvsem naslednje:

- višji stroški logistike zaradi neizkoriščanja optimalnih rešitev in ustaljenih oskrbovalnih poti,
- višji stroški nekakovosti zaradi motenj v oskrbi in nestabilnosti proizvodnih procesov pri dobaviteljih in v Cimosu,
- slabša pogajalska moč,
- krčenje nabora dobaviteljev,

- ➔ nezmožnost pridobitve zavarovanj za terjatve do Cimoso in posledično pritiski po krajših plačilnih rokih,
- ➔ višji stroški administriranja in koordiniranja Cimosove dobaviteljske verige.

Izvedba aktivnosti iz programa prestrukturiranja bo odločilno prispevala tudi k izboljšanju likvidnostne situacije in posledično k odpravi zgoraj navedenih težav.

V nadaljevanju še kratek presek gibanja cen surovin, ki predstavljajo ključne vhodne materiale Cimosovih proizvodnih procesov in vpliva gibanja njihovih cen na stroške Cimoso.

- ➔ Ponudba **aluminija** že sedmo leto zapored presega povpraševanje. Lme Cash cena aluminija je v decembru 2013 padla pod 1.700 ameriških dolarjev na tono, kar je najnižja vrednost v štiri in pol-letnem obdobju. Konec decembra je cena primarnega aluminija sicer poskočila ponovno nad 1.800 ameriških dolarjev na tono, vendar se nadaljuje razkorak med ceno primarnih in sekundarnih aluminijevih zlitin, pridobljenih iz aluminijevega odpada, ki presega ceno čistega aluminija. Na račun LME vrednosti proizvajalci aluminija povečujejo svoj pribitek na ceno. Zaradi vsega zgoraj navedenega na dolgi rok nastavljene formule za kalkulacijo cene aluminija v prodajni ceni izdelka niso več relevantne in obstaja nevarnost generiranja izgube na ceni materiala.
- ➔ Cena **niklja** od februarja 2011, ko je dosegla vrh pri 28.950 ameriških dolarjih na tono, konstantno pada. Do junija 2013 je upadla na 14.000 ameriških dolarjev na tono in se celo drugo polletje 2013 gibala okoli te številke. Zaradi velikega presežka ponudbe nad povpraševanjem se v prvi polovici leta 2014 še ne pričakuje večjega povišanja cene niklja.
- ➔ Cene **polizdelkov iz jekla** so se zadnji dve leti konstantno nižale z izjemo rahlega dviga cene hladno-valjanih trakov v letu 2012. Povprečno znižanje cen od decembra 2011 do konca leta 2013 se je gibalo med 5,2 % (toplo valjan trak) in celo 16,9 % (žica).
- ➔ Cene **ferolegur** so se v zadnjih dveh letih znižale med 8 in 28 %. Najmanj je upadla cena FeCr (8,6 %), najbolj pa ceni FeMn (25,6 %) in FeMo (27,5 %). V letu 2013 so cene ferolegur že imele popravke navzgor, tako da je ob nekaj odstotnem nihanju med letom cena FeCr konec 2013 dosegla raven s konca leta 2012, cena FeSi pa je bila le 2,3 % višja. Nekoliko bolj se je v 2013 dvignila cena FeW, ki je narasla za 7,4 %, cene FeMn in FeMo pa so tudi v tem letu upadle za 15 %.

NABAVA PROIZVODNE OPREME

Konec leta 2013 smo nabavo proizvodne opreme in nabavo rezervnih delov, ki je bila do tedaj organizirana v sklopu stebra strojegradnje in orodjarstva, integrirali v avtomobilski steber. Skladno s programom prestrukturiranja, natančneje projektom ukinitve stebra strojegradnje in orodjarstva, so bili tudi zaposleni premeščeni v novo oblikovano funkcijo avtomobilskega stebra.

Osnovna naloga te funkcije je nakup proizvodne opreme in orodij v okviru letnega načrta investicij v opremo po najoptimalnejših pogojih ter zagotovitev rezervnih delov in potrebne infrastrukture, določene skladno z letnim načrtom.

8.3 Upravljanje oskrbe

Težka likvidnostna situacija je povzročila motnje pri nabavi materialov, zastoje v proizvodnem procesu in posledično otežila dobavo izdelkov ter vplivala na porast transportnih stroškov. Največjo vlogo pri porastu transportnih stroškov so imeli t. i. izredni prevozi, s katerimi smo skušali zagotavljati nemoteno oskrbo kupcev. Le-ti so preseгли trikratnik doseženih stroškov v letu 2012.

Iz naših tovarn je bilo odpremljenih okrog 200 tisoč izdelkov dnevno. Dobavljeni so bili direktno h kupcem ali v dislocirana skladišča. Skupaj je to predstavljalo okrog 30 dnevni odprem blaga iz Cimosovih proizvodnih centrov in okrog 250 odpremnih operacij dnevno iz dislociranih skladišč na 160 različnih destinacij.

Na eni strani smo veliko pozornosti usmerili v pravočasno oskrbo kupcev z izdelki in ustrezno komunikacijo za zagotovitev pravočasne in točne informacije, na drugi strani pa smo skušali delovati racionalno, z minimiziranjem zalog skozi celoten proces in s čim nižjimi stroški.

Kljub zahtevnim razmeram smo uspeli poiskati sinergijske učinke in ustrezne prihranke ter dosegli:

- optimiranje odpoklicev in dostav kosovnih pošiljk,
- pridobitev poenostavljenega postopka prijavljanja blaga v izvozu na Cimosovi lokaciji v Zenici (Cimos TMD Casting),
- znižanje transportnih stroškov zaradi vstopa Hrvaške v EU,
- zamenjavo logističnega partnerja pri dobavah komponent iz Daljnega vzhoda, ki je ugodnejši s stališča logističnih stroškov.

Dodatne prihranke in optimizacijo logistike pričakujemo tudi v prihodnje, seveda ob uspešno zaključenem programu prestrukturiranja in posledično umiritvi poslovnih procesov v Cimosu.

8.4 Proizvodnja

Proizvodnja in z njo povezani procesi so delovali v oteženih pogojih dela. Na eni strani gre za neredno in pozno dobavo virov, potrebnih za proizvodnjo, kot so materiali, komponente, predvsem pa rezervni deli in oprema za nove projekte. Na drugi strani pa gre za zmanjšano učinkovitost in produktivnost, tako opreme kot delovne sile. Nestabilen proizvodni proces namreč generira potrebo po več nenačrtovanih aktivnosti, kot so na primer menjave, popravila in dodelave. Angažma vseh virov je posledično večji od načrtovanega, poveča pa se tudi število napak v proizvodnem procesu. Vse to se odraža kot dodatna ovira pri doseganju ključnih proizvodnih ciljev. Realizacija plana in stroški delovanja odstopajo od načrtovanih za 20 %. Stroški dela presegajo planirane zaradi nestabilnih in večkrat prekinjenih procesov predvsem v livarnah, posledično pa se težave pojavljajo tudi pri mehanski obdelavi, predvsem zaradi nerednih dobav in nestalne kakovosti polizdelkov iz livarskih procesov. Zato smo sprožili veliko aktivnosti in projektov za izboljšanje proizvodnih rezultatov. Vsaka aktivnost ali projekt ima skrbnika z jasnim načrtom in cilji, ki jih redno pregledujemo in usklajujemo.

Vzporedno izvajamo aktivnosti, ki so usmerjene predvsem na izboljšanje razpoložljivosti proizvodne opreme in zmanjšanje stroškov kakovosti, posledično povečanje zmogljivosti in odpravo stroškov izrednih prevozov izdelkov do kupcev. V nekaterih tovarnah smo že dosegli pozitivne rezultate, v drugih pa si še prizadevamo za normalizacijo proizvodnje in zmanjšanje obsega izrednih prevozov do kupcev.

V vseh tovarnah skupine izvajamo projekte za izboljšanje razmer na različnih področjih, in sicer tehnološke izboljšave proizvodnega procesa, povečanje produktivnosti opreme in dela, zmanjšanje izmeta, zmanjšanje porabe materialov in energentov, zmanjšanje drugih stroškov poslovanja tovarn, reorganizacija delovnega časa in uvajanje sodobnih metod vodenja proizvodnega procesa. Pri teh projektih uporabljamo orodja in metode t.i. Cimosovega proizvodnega sistema (CIPROS=Cimosov PROizvodni Sistem). Uporabo metod in orodij uvajamo predvsem z reševanjem praktičnih problemov, s katerimi se sodelavci srečujejo pri svojem delu.

Izkoristek opreme se je zaradi uporabe obstoječe opreme za nove projekte izboljšal za več kot 10 % v primerjavi z enakim obdobjem v letu 2012. V ta namen smo opravili nekaj preselitev opreme med različnimi lokacijami znotraj skupine Cimos. Po dosedanjih ocenah zmogljivosti smo porabili praktično vse viške opreme za mehansko obdelavo. Zaradi težav pri oskrbi z rezervnimi deli se je skupni izkoristek opreme (OEE) za mehansko obdelavo zmanjšal z 68 % na 67 %. Identificirali smo nujno potrebne rezervne dele po tovarnah in najbolj pomembnih strojih, ki so na vrhu prioritete lestvice pri nabavi rezervnih delov. Za hitrejše in učinkovitejše odpravljanje nepredvidenih zastojev opreme smo podaljšali in okrepiли stalno prisotnost tehniških podpornih služb v proizvodnji, kot sta vzdrževanje in tehnologija. Imenovali smo skupine posebno usposobljenih vzdrževalcev za specifično ključno proizvodno opremo.

Večina aktivnosti iz plana racionalizacije proizvodnega področja je usmerjenih k:

- tehnološkim izboljšavam (orodja, stroji, postavitve, izkoristek, ...),
- povečanju produktivnosti (izobraževanje, spremljanje, nagrajevanje),
- zmanjšanju izmeta (tehnološke izboljšave, red in disciplina v proizvodnem procesu),
- zmanjšanju porabe materialov in energentov (izobraževanje, organizacijske in tehnološke spremembe),
- zmanjšanju drugih stroškov poslovanja (regijska reorganizacija, postopno zmanjševanje režije),
- reorganizaciji delovnega časa (režimi dela v proizvodnji, upravljanje ozkih grl, vitka proizvodnja, ...).

PREDLOGI IZBOLJŠAV

Cimos deluje v konkurenčno izredno zahtevni panogi, kjer je stalno izboljševanje procesov nujno za dolgoročen obstoj družbe. Največji in najaktivnejši izvor idej za izboljševanja procesov so vsekakor Cimosovi zaposleni, z vsem svojim znanjem, izkušnjami, voljo in motivacijo za izboljšanje rezultatov svojega oddelka, tovarne in Cimos kot celote. Da bi zaposlenim v čim večji meri omogočili, da svoje znanje in izkušnje na delovnem mestu dobro izkoristijo, v Cimosu vodimo sistem zbiranja, presojanja in nagrajevanja koristnih predlogov zaposlenih. Sistem se imenuje TiNS, Tvoja Inovacija Napredek Sistema, in deluje v večini tovarn skupine Cimos.

V letu 2013 je bilo v skupini Cimos skupaj prijavljenih 5.518 koristnih predlogov, kar je v povprečju 1,04 predloga na zaposlenega v tovarnah, kjer TiNS deluje. Delež inovatorjev glede na vse zaposlene je bil 21 %. Največ predlogov je bilo prijavljenih v tovarni Senožeče, in sicer 1.247, sledi ji tovarna Buzet - obdelava z 835 predlogi. Senožeška tovarna je vodilna tudi po številu koristnih predlogov s 3,24 predloga na zaposlenega, sledi ji Buzet - obdelava z 1,95 predloga na zaposlenega. Skupna gospodarska korist iz naslova koristnih predlogov sistema TiNS v skupini Cimos je bila 786 tisoč evrov, od tega so največ, 352 tisoč evrov, doprinesli koristni predlogi tovarne Senožeče.

Vsako četrletje najuspešnejše inovatorje vseh tovarn posebej nagradimo s strokovno ekskurzijo v eno od Cimosovih tovarn in bližnjo tehniško zanimivo lokacijo. Zaradi velike oddaljenosti med tovarnami v različnih državah izlete organiziramo posebej za slovenski in hrvaški del Cimos ter posebej za bosanski in srbski del.

V marcu 2013 smo izvedli Dan inovatorjev, kjer smo podelili priznanja Naj inovatorjem skupine Cimos. Naj inovatorji so v maju 2013 obiskali podjetje Fiat Automobili Srbija in si ogledali mesto Kragujevac.

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

V Cimosu se zavedamo pomena preventivnega delovanja na področju varnosti in zdravja pri delu. V Izjavi o varnosti, ki smo jo sprejeli pred več leti, smo prevzeli obvezo za zmanjševanje tveganj na celotnem področju. To odgovornost smo že pred leti nadgradili s sistemskim pristopom in pridobili certifikat po standardu OHSAS 18001, ki smo ga v letu 2013 uspeli obnoviti na vseh certificiranih lokacijah.

Za vsa delovna mesta imamo vzdrževane ocene tveganj, ki jim sledijo aktivnosti za njihovo minimiziranje in s tem izboljšanje varnosti in zdravja zaposlenih. V tem smislu smo že pred leti veliko pozornosti usmerjali v delo z zaposlenimi, uvajali razne metode dela in sodelavce motivirali za varno delo. V letu 2013 se je naše minulo dobro delo obrestovalo, saj smo uspeli zmanjšati število nezgod, merjeno v številu nezgod na milijon delovnih ur (NMh). Dosežek iz leta 2012, ko smo imeli 14 NMh, smo v letu 2013 zmanjšali na 12,8 NMh oziroma za 9 %. Ob tem dosežku velja poudariti, da so kar tri naše tovarne beležile manj kot 6 NMh, kar je dosežek tovarn v industrijsko najbolj razvitih državah sveta.

RAVNANJE Z OKOLJEM

Tudi na področju ravnanja z okoljem zagovarjamo preventivni in sistemski pristop, ki je opredeljen v naši Okoljski politiki in iz leta 2001 pridobljenim certifikatom po standardu ISO 14001.

Z doslednim izvajanjem postopkov, ki urejajo našo odgovornost do okolja, zmanjšujemo izpuste, odpadke in porabo energije, posledično vsa leta uspešno vzdržujemo pridobljeni certifikat.

Naš pristop do okolja se prične v najzgodnejših fazah razvoja novih izdelkov, z iskanjem rešitev za racionalno, ekonomično in okolju prijazno motorno vozilo. Celovite rešitve pridobivamo z dialogom in vsestranskim sodelovanjem vseh, ki so vključeni v »življenjsko dobo« avtomobila, to so proizvajalci materialov in avtomobilov, »razstavljavci« in predelovalci izrabljenih motornih vozil. V naše izdelke tako ne vgrajujemo »nevarnih« materialov, saj vsi uporabljeni materiali v Cimosovih izdelkih omogočajo vsaj 95 % recikliranje.

Veliko pozornost v fazi proizvodnje posvečamo rabi energije. Zaradi težav, ki smo jih imeli v letu 2013 pri oskrbi naših proizvodnih procesov z vhodnimi materiali, nismo dosegli načrtovanega izboljšanja temveč smo se le približali rezultatu iz leta 2012.

V okviru obvladovanja proizvodnih procesov smo opravljali reden nadzor in zagotavljali delovanje čistilnih naprav, preko katerih obvladujemo naše izpuste v okolje.

Na tem delovnem področju smo na lokaciji Buzet pridobili zmogljivejši vakuumski destilator za obdelavo odpadnih emulzij in pralnih vod. Tamkajšnji odvoznik odpadkov se je namreč odločil za investiranje v novo zmogljivejšo napravo. Naložbo pokrivamo dogovorno s prihranki, doseženimi na račun učinkovitejše obdelave odpadnih emulzij in pralnih vod. Investicija bo glede na dosedanje izkušnje odplačana prej kot v letu dni. Buzeško izkušnjo bomo poskušali, kjer se bo le dalo, posnemati tudi na drugih Cimosovih lokacijah.

8.5 Zagotavljanje kakovosti

V letu 2013 je Cimos v primerjavi z letom prej poslabšal raven kakovosti, ki jo merimo s številom dobavljenih izdelkov z napako na milijon dobavljenih oz. PPM (Parts Per Million). Dosegli smo 42 PPM (v letu 2012 35 PPM) in se dodatno oddaljili od ciljnih 15 PPM. Res je, da je cilj postavljen zelo ambiciozno, vendar smo ga v preteklosti v posameznih mesecih celo presegli in se mu tudi na letni ravni približali, ko smo 2010 dosegli 18 PPM. Zato smo prepričani, da je ciljna raven kakovosti, ki jo določa povprečje kakovosti dobav pri vseh Cimosovih kupcih, dosegljiva.

V letu 2013 smo načrtovane cilje na področju kakovosti dosegli pri ključnih kupcih PSA, BMW in Ford, presegle pa pri HTT, BWTS in Eaton. Manjši del preseganja cilja gre na račun novih izdelkov, ki jih nismo dovolj zanesljivo vpeljali v redno proizvodnjo, večji del presežka pa je povzročilo nekaj incidentov, ki so bili v glavnem posledica nepravčasne dobave ali pomanjkljivega vzdrževanja proizvodno-kontrolne opreme zaradi manka ali zamude rezervnih delov, česar z dodatnimi, nadomestnimi aktivnostmi v proizvodnem procesu nismo uspeli preprečiti. Oboje je bilo pretežno posledica finančnih težav, s katerimi smo se soočali v letu 2013. Ker težave ne morejo biti opravičilo za nedoseganje cilja, smo sprožili še dodatne ukrepe za izboljšanje. Tako smo v petih livarnah, ki so imele največ težav, izpeljali projekt zmanjšanja izmeta in povečanja kakovosti ulitkov. Projekt je bil zelo uspešen v štirih livarnah, v peti ne, zato ga bomo v slednji livarni intenzivirali, v ostalih štirih nadaljevali ter vanj vključili še druge livarne. V tovarnah pa smo okrepili sistematičen in analitičen pristop pri iskanju vzrokov težav in odpravljanju napak v tovarnah, ponekod tudi v tesnem sodelovanju s strokovnjaki naših kupcev. Navedene aktivnosti, povezane s presojami procesov in izdelkov ter izmenjavo izkušenj med tovarnami in s kupci, bodo zagotovo pripomogle k zmanjšanju pogostosti napak in izboljšanju zanesljivosti Cimosovih proizvodnih procesov.

Nadaljevali smo tudi s presojo lastnih procesov na področju skladnosti s standardi vodenja. V letu 2013 je bila potrjena skladnost na vseh lokacijah, kjer je potekala presoja, in sicer:

- nadzorna presoja ISO/TS 16949:2009 v direkciji in na lokacijah: Koper, Senožeče, Buzet, Roč, Labin, Maribor, Vuzenica, Gradačac, Zenica, Srebrenica, Sečanj (vključno z lokacijo Jaša Tomić) ter v Livnici Kikinda Ai, ki je zajemala tovarne Metalac, Tople dele in Livnico čelika,
- obnovitvena presoja ISO/TS 16949:2009 v Sarajevu in Novem Travniku,

- obnovitvena presoja ISO 9001/2008 v Mionici,
- obnovitvena presoja OHSAS 18001 in redna presoja ISO 14001 na lokacijah Koper, Senožeče, Maribor, Roč, Buzet in Labin,
- redna presoja OHSAS 18001 in redna presoja ISO 14001 v Gradačcu, Novem Travniku in Srebrenici,
- obnovitvena presoja OHSAS 18001 in obnovitvena presoja ISO 14001 v Zenici,
- redna presoja ISO 14001 v Kikindi.

8.6 Zaposleni

V letu 2013 je program prestrukturiranja zaznamoval tudi delo in aktivnosti na področju upravljanja človeških virov (ČV). Ključne aktivnosti so:

- optimizacija števila zaposlenih,
- prenova organizacije in sistematizacije delovnih mest,
- zagotavljanje ustreznega vodstvenega in strokovnega kadra za izvedbo aktivnosti po programu prestrukturiranja.

V nadaljevanju podrobneje predstavljamo aktivnosti, ki jih bomo nadaljevali tudi v letu 2014.

Optimizacija števila zaposlenih je razdeljena na več podaktivnosti:

- Zmanjšanje števila režijskih delavcev za 10 % smo opredelili na osnovi planiranih sprememb v sklopu programa prestrukturiranja. Odločili smo se za mehke metode, kot so upokojitve zaposlenih, ki izpolnjujejo pogoje, in prerazporeditve na delovna mesta, kjer kadra primanjkuje.
- V sklopu ukinjanja stebrov oz. dejavnosti izven avtomobilskega stebra smo skupaj s prodajo dejavnosti skušali na novega delodajalca prenesti tudi zaposlene delavce. Del zaposlenih s stebra kmetijske opreme nismo uspeli prezaposeliti pri novem delodajalcu in smo jih morali odpustiti in jim izplačali odpravnine.
- V okviru aktivnosti za načrtovano zmanjšanje cene napotene delovne sile za 5 % in njihovega števila za 10 % smo s sistemsko rešitvijo pogodb za napoteno delovno silo dosegli večjo preglednost in znižali ceno urnih postavk za 10 %. Število napotene delovne sile bomo zmanjševali postopoma, skladno s planom, predvidoma do junija 2014. Cilj je imeti med vsemi proizvodnimi delavci največ 20 % napotene delovne sile.
- Vodenje aktivnosti s področja ČV pri zapiranju in konsolidaciji družb.

Prenova organizacije in sistematizacije delovnih mest: obstoječa organizacija je bila med tovarnami povsem različna in ni omogočala primerjav in poenotenja procesov. V letu 2013 smo opredelili enotne standardne sheme tovarn in podpornih funkcij ter začeli s tranzicijo na vseh lokacijah. Enotne sheme so nujna podlaga za bodočo vitkost podjetja, primerjavo uspešnosti in načrtovanja izboljšav. Shemam smo prilagodili tudi nove opise delovnih mest.

Do konca leta 2013 smo pripravili predlog pravilnika o sistematizaciji delovnih mest in ga posredovali socialnim partnerjem, da podajo svoje mnenje.

Zagotavljanje ustreznega vodstvenega in strokovnega kadra za izvedbo aktivnosti po programu prestrukturiranja: izvajanje programa prestrukturiranja je pokazalo kadrovske neustreznosti in s tem številne vrzeli, tako v številu potrebnih izvajalcev kot v ustreznosti znanj in izkušenj, potrebnih za uvajanje nujnih sprememb v podjetju. Zato smo v letu 2013 pospešili iskanje ustreznih kadrov z znanji s področij vodenja ljudi, kakovosti procesov, vitkih metod in orodij, tehnologij litja in mehanske obdelave. Proti koncu leta smo, z željo po večjem naboru kadrov iz drugih držav, povabili k sodelovanju kadrovske agencije. Aktivnosti na tem področju bomo nadaljevali v letu 2014.

ZAPOSLENI V SKUPINI CIMOS

V skupini Cimos je bilo na dan 31. 12. 2013 zaposlenih 6.853 sodelavcev in sodelavk. V primerjavi s predhodnim letom se je skupno število zaposlenih zmanjšalo za 108. Znotraj avtomobilskega stebra se je število povečalo za 91, kot posledica pripojitve stebra strojegradnje in orodjarstva.

V skupini Cimos je zaposlen večji delež moških, to je 77,3 % vseh zaposlenih. Proizvodna delovna mesta je na dan 31. 12. 2013 zasedalo 57,9 % vseh zaposlenih, 13,2 % delovna mesta v proizvodni režiji, 28,9 % zaposlenih pa je opravljalo strokovna ter režijska dela.

Povprečna starost zaposlenih je bila 37,8 leta in je v primerjavi s predhodnim letom nekoliko nižja.

Število zaposlenih v družbah skupine Cimos doma in v tujini na dan 31. 12. 2013

	Število zaposlenih	v odstotkih
SLOVENIJA	1.968	29
TUJINA	4.885	71
SKUPAJ	6.853	100

Povprečna izobrazbena stopnja zaposlenih v skupini Cimos je na dan 31. 12. 2013 znašala 3,8. Še vedno prevladuje delež zaposlenih s IV. ravno izobrazbe (35,4 %). Sledita mu delež zaposlenih z zaključeno srednješolsko izobrazbo (20,7 %) in z osnovnošolsko izobrazbo (18,5 %). V primerjavi z letom 2012 se je delež zaposlenih z visokošolsko izobrazbo zmanjšal za 0,7 odstotne točke.

ZAPOSLENI V MATIČNI DRUŽBI

V Cimosu d. d. je bilo na dan 31. 12. 2013 zaposlenih 935 sodelavcev in sodelavk. V primerjavi s stanjem na dan 31. 12. 2012 se je le-to zmanjšalo za 0,1 %. Od tega smo beležili 743 delavcev (79,5 %) in 192 delavk (20,5 %).

422 delavcev (45,1 %) je zasedalo proizvodna delovna mesta, 75 (8,1 %) delovna mesta v proizvodni režiji, 438 (46,8 %) pa je opravljalo strokovna in režijska dela.

Povprečna starost zaposlenih je bila 40,4 (najmlajše sodelavke in sodelavci ostajajo v proizvodnem centru Senožeče). Največ zaposlenih je imelo med 31 in 40 let (30,5 %), mladoletnih delavk in delavcev ni bilo, 17 delavcev pa je preseglo starost 60 let.

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur je bilo v letu 2013 v delniški družbi Cimos 937,3.

Povprečna izobrazbena stopnja je znašala 4,1 in se več ali manj ne spreminja. V Cimos d. d. je številčno največ delavcev s 4. ravno izobrazbe (zaključeno triletno srednjo poklicno izobraževanje).

Izobrazbena struktura zaposlenih v družbi Cimos d. d. na dan 31. 12. 2013

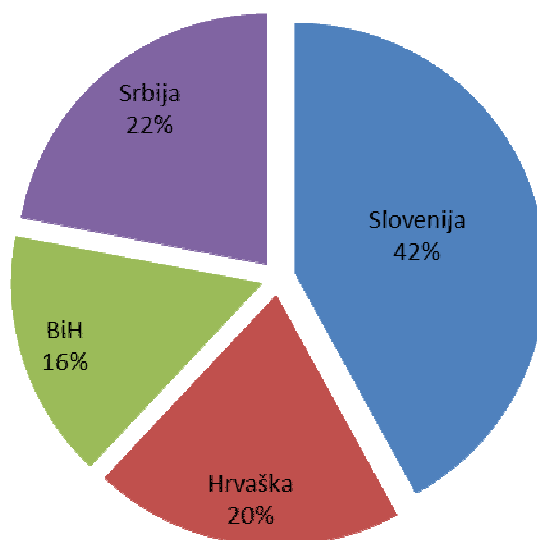
STOPNJA IZOBRAZBE	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.+
Povprečno število zaposlenih (v odstotkih)	19,0	5,0	2,6	27,6	24,2	6,3	13,8	1,5

Najvišji delež zaposlenih s fakultetno izobrazbo je, kot v predhodnih letih, v centralnih službah. Glede na to, da se v službah direkcije izvajajo za skupino Cimos strateške funkcije, ima 21,6 % zaposlenih 6., 7. ali 8. raven izobrazbe. V obeh tovarnah ostaja največji delež zaposlenih s 4. ravno izobrazbe.

IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

V letu 2013 je bilo na ravni skupine opravljenih 10,45 ure izobraževanj na zaposlenega. V matični družbi Cimos d. d. pa je bilo opravljenih 20.871 ur izobraževanj in usposabljanj, kar predstavlja 22,3 ure na zaposlenega.

Delež izobraževanj avtomobilskega stebra po regijah skupine Cimos v letu 2013

Največ izobraževanj in usposabljanj smo izvedli v centralnih službah (37,4 ure/zaposlenega), sledita tovarni Koper (10,6 ure/zaposlenega) in Senožeče (9,8 ure/zaposlenega).

V Cimos d. d. smo kar 89,8 % izobraževanj in usposabljanj izvedli s pomočjo internih predavateljev. V proces internega prenosa znanja se je vključevalo 42 zaposlenih.

Velik del izobraževanj in usposabljanj izvedemo v proizvodnji, kjer zaposlene pod vodstvom mentorjev usposabljammo za samostojno opravljanje dela. Zaposlene ob praktičnem učenju tudi strokovno usposabljammo, da bi pridobili širše znanje o delovnem področju in proizvodni

tehnologiji. V Cimosu smo poiskali ključne imetnike znanja po proizvodnih tehnologijah, ki so in bodo tudi v prihodnje sodelovali pri (notranjem) prenosu znanja med zaposlenimi v (globalnih) proizvodnih centrih. Poleg strokovnih usposabljanj smo za velik del zaposlenih v proizvodnji izvedli animacijske delavnice o tehnološki disciplini in metodah za zagotavljanje kakovosti v proizvodnji.

Nenehno izpopolnjujemo znanja tujih jezikov in tudi na ta način pripomoremo k uspešni komunikaciji s kupcem, poleg tega pa redno uvajamo zaposlene v poslovno informacijski sistem SAP. Za inženirski kader smo organizirali delavnice o tehnično informacijskem sistemu CATIA V5 in MAGMASOFT, kot orodjema za simulacije litja.

FLUKTUACIJA

Celotna fluktuacija v skupini Cimos je v letu 2013 znašala 9,0 %. Najvišja je bila v kmetijskem stebru (30,5 %), najnižja pa v stebru energetike (2,8 %).

V Cimosu d. d. smo v letu 2013 na novo sklenili 56 pogodb o zaposlitvi, delovno razmerje pa je prenehalo 57 zaposlenim.

Večino novo zaposlenih smo zaposlili na proizvodnih delovnih mestih, medtem ko je bila večina zaposlenih, ki jim je delovno razmerje prenehalo, režijskih delavcev. Največ zaposlenim je prenehalo delovno razmerje na podlagi sporazuma (52,7 %), najpogostejša razloga pa sta bila še potek pogodbe za določen čas (21,1 %) in upokojitev (12,3 %).

ABSENTIZEM

V letu 2013 smo bili zaposleni v skupini Cimos zaradi bolezni odsotni več kot 631 tisoč ur, kar pomeni, da dnevno ni bilo na delu okrog 299 delavk oziroma delavcev. Skupna odsotnost je tako bila 4,4 % (od tega 2,8 % v breme Cimos).

V Cimosu d. d. smo bili zaposleni v letu 2013 zaradi bolezni odsotni 104.784 ur (5,3 % absentizem), kar je 8 % več kot predhodno leto, od tega je 56.870 ur (54,3 %) v breme Cimos d. d. kot delodajalca in 47.914 (45,7 %) v breme Zavoda za zdravstveno zavarovanje.

Zaradi bolezni je bilo povprečno mesečno odsotnih 49 delavcev, v centralnih službah 8,5, v tovarni Koper 21,8 in tovarni Senožeče 19,9. Krajše odsotnosti z dela (do 5 dni) je bilo 8.970 ur ali 7,1 % vseh odsotnosti.

8.7 Informacijska tehnologija

S pomočjo nemotenega delovanja infrastrukture in servisov širokega področja informacijskih tehnologij smo lahko zagotovili nemoteno poslovanje in izvajanje tekočih operativnih nalog. Ob tem smo veliko pozornosti namenili zmanjšanju stroškov in iskanju boljših ter cenejših rešitev za upravljanje informacijskega sistema. Zamenjali in obnovili smo nekaj ključnih pogodb z dobavitelji, s ciljem znižanja stroškov ob nespremenjeni rani servisov in storitev, ob tem pa upoštevali tekoče in napovedane spremembe v organizaciji skupine. Zamenjali smo partnerja za vzdrževanje sistema licenc SAP, način licenciranja Microsoft licenc ter zmanjšali stroške najema servisov in storitev kot so internetne in telefonske komunikacije.

Ključni dosežki na področju informacijske tehnologije so, poleg omenjenih aktivnosti za znižanje stroškov, naslednji:

- **Izboljšano poslovno poročanje:** v preteklem obdobju so največje težave izhajale iz naslova nekonsolidiranih podatkov iz različnih poslovno informacijskih sistemov v uporabi v skupini Cimos. S projektom implementacije sistema za poslovno poročanje smo omogočili črpanje podatkov iz raznih podatkovnih virov in obdelavo ter prikaz določenih poročil v konsolidirani obliki. Lani smo razvili in vpeljali t. i. FI kocko (finančno poročilo za kontroling), ki kot vir podatkov uporablja podatkovno skladišče napajano iz vseh poslovno informacijskih sistemov v uporabi v Cimosu, in sicer SAP, Point ter InfoERP.
- **Prilagoditev informacijskih sistemov novim poslovno-pravnim pogojem:** v prvi polovici leta so na področju informacijskega sistema SAP potekale intenzivne priprave in prilagoditve zakonodaji ob vstopu Hrvaške v Evropsko unijo ter prilagoditve vezane na dvig davčnih stopenj v Sloveniji.
- **Boljše vodenje ključnih projektov s kupci:** eden od večjih uspehov, ki je poleg zadovoljstva kupca prinesel tudi ekonomske učinke, je nedvomno vodenje in realizacija projekta QILK - spremljanje parametrov procesa in izdelka. Skladno z zahtevami kupca se je rešitev, ki je bila pilotno vpeljana na lokaciji Maribor, prenesla še v Buzet, Roč, Labin, Gradačac in Kikindo. Nivo spremljanja podatkov in eskalacije v primeru odstopanj smo v tem času še nadgradili, kar bistveno pomaga pri izboljšanju rezultatov in odzivnosti, ki jih kupec pričakuje.
- **Prenova delovnega okolja in poenotena komunikacija:** skozi leto smo intenzivno nameščali nov operacijski sistem Windows 7 z Office-om 2010 ter ostalimi posodobljenimi aplikacijami, postavili smo standard za bodočo etapno prenovo starih telefonskih central na več lokacijah znotraj skupine Cimos (na nekaterih relacijah lahko že danes kličemo povsem brezplačno) ter intenzivno vpeljevali orodje Microsoft Lync kot dodaten kanal interne komunikacije (zvočni, konferenčni in video klici, sodelovanje na daljavo, pomenki), ki omogoča zastoj klice med našimi lokacijami.
- **Posodobitve infrastrukture:** v okviru priprav na zamenjavo SAP strežniške infrastrukture smo pretežni del aplikacijskih strežnikov preselili na cenejšo Intel platformo, stare aplikacijske strežnike pa smo kot dodaten resurs lahko podstavili »Database« strežnikom. Uspešno smo zaključili projekt prenove backup rešitve, kar je zmanjšalo tveganje podjetja pred izgubo poslovno-kritičnih podatkov ter zaključili z nadgradnjo visokozmogljivega superračunalnika (t. i. Cimos HPC), ki je izboljšala hitrost numeričnih preračunov, omogočila večji pregled nad uporabo strojne opreme in optimizirala uporabo le-te.

8.8 Upravljanje s tveganji

Izzivi in tveganja so za Cimosu sestavni del delovanja v mednarodnem okolju. V novih okoliščinah poslovanja, ki jih je močno zaznamovala globalna kriza, je upravljanje s tveganji pridobilo dodaten pomen. Zadnja poslovna leta zaznamuje iskanje odgovorov na vprašanja, kako zadržati dobičkonosnost, kako bolje upravljati s stroški, kako in katere projekte financirati v času naložbenih omejitev in kako ohraniti uspešno sodelovanje s poslovnimi partnerji.

Zunanje tveganje je povezano s spremembami makroekonomskih pogojev poslovanja na posameznih območjih delovanja. Izpostavljenost tem tveganjem je povečala globalna kriza, zato Cimos še toliko bolj spremlja razvoj dogodkov in aktivno prilagaja delovanje novim razmeram.

Tveganja na področju prodaje so v Cimosu razdeljena na kratkoročna in dolgoročna **prodajna tveganja**. Pritisk kupcev je v pretežni meri cenovni. Cimos se nanje odziva z dvigom produktivnosti skozi izboljšanje tehnologije in organizacije. Z izboljšanjem procesov pa se ne more neposredno vplivati na ceno vhodnih surovin, zlasti pri tistih, ki kotirajo na borzah, zato se Cimos vseskozi zavzema pri odjemalcih za ustrezno indeksacijo, priznavanje in uveljavljanje ustreznega povišanja cen surovin ter reprodukcijskega materiala v prodajnih cenah končnih izdelkov. V indeksacije cen poskušamo vgraditi tudi spremembe cen glavnih energentov. Cimos je neprestano vpet v pogajanja za ohranitev obstoječih in v pridobivanje novih poslov. S temi dejavnostmi in skrbnim načrtovanjem prodajne dejavnosti vsakodnevno obvladuje prodajna tveganja. Vodstvo redno mesečno in letno analizira izvajanje načrtovanih planov in skladno z morebitnimi odstopanji sprejema ukrepe za doseganje načrtovane uspešnosti prodaje ter minimiziranje vseh potencialnih prodajnih tveganj.

Obvladovanje **projektnih tveganj** obsega procese odkrivanja, analiziranja in odzivanja na projektna tveganja, med katerimi so ključnega pomena tveganja, povezana z doseganjem načrtovane ekonomike naložb, z uspešnim aktiviranjem vlaganj v razvoj novih izdelkov in z uspešnim uvajanjem novih tehnologij. Oblikovali smo posebno službo, ki se ukvarja s centralizacijo in standardizacijo proizvodne opreme skupine Cimos, optimizacijo njene zasedenosti in vzdrževanja ter posledično minimiziranjem naložb za nove projekte in nenazadnje zmanjšanjem izpostavljenosti vložnim in razvojnim tveganjem.

Obvladovanje **proizvodnih tveganj** v spremenjenih razmerah pomeni predvsem zasedenost razpoložljivih zmogljivosti za nekatere programe in zapolnjene proizvodne zmogljivosti za druge programe, spremembe zakonskih predpisov o porabi goriva in izpustih ter zahteve dejavne in nedejavne varnosti. Upošteva vse dejavnosti, ki zmanjšujejo izpostavljenost tveganju, ocenjujemo, da je na tem področju tveganje srednje veliko.

Gospodarska kriza se je odrazila tudi na področju **kadrovskega tveganja**. Kljub visoki stopnji brezposelnosti v državi, se v Cimosu srečujemo s pomanjkanjem visoko usposobljenih strokovnjakov. Leto 2013 je potekalo v znamenju dialoga z zaposlenimi in njihovimi predstavniki ter doslednega spoštovanja obljub, dogovorov in predpisov, ki urejajo področje delovnih razmerij. Na ta način smo dosegli, da so se zaposleni odzivali in bili pripravljeni na prilagajanja, ki so jih narekovale spremembe naročil. Vodstvo posveča veliko pozornosti dialogu tudi zaradi konsolidacije posameznih lokacij v okviru prestrukturiranja, ki predvideva postopno zmanjšanje števila zaposlenih.

Informacijska tveganja so povezana z zagotavljanjem pretoka pomembnih informacij do ključnih uporabnikov, s preprečevanjem zlorab informacij in zagotavljanjem pravočasnega sprejemanja dobrih poslovnih, finančnih in naložbenih odločitev. Da bi bila informacijska tveganja čim manjša, v sodelovanju z zunanjimi svetovalci uvajamo učinkovit način poročanja za vodstvo in ključne uporabnike, vpeljujemo enoten poslovno-informacijski sistem SAP v družbe skupine, redno vzdržujemo programsko in strojno opremo ter komunikacijske in omrežne povezave, vgrajujemo sodobne zaščite proti vdorom tretjih oseb in ustrezno usposabljam sodelavce. Upošteva vse dejavnosti, ki zmanjšujejo izpostavljenost tveganju, ocenjujemo, da je na tem področju tveganje nizko.

Tveganje izgube premoženja je najbolj povezano s tveganji iz naslova transporta. Glede na to, da ključna premoženjska tveganja z ustreznimi trgovinskimi klavzulami, ki vsebujejo določbe o

razmejitvi obveznosti pogodbenih strank po prodajni pogodbi, prenašamo na dobavitelje, v ostalih primerih pa na zavarovalnice, je izpostavljenost temu tveganju majhna. S ciljem minimiziranja izgub premoženja, kot posledice nepravilnega upravljanja ključne opreme, redno usposabljammo vzdrževalce opreme ter sistematično seznanjamo in izobražujemo zaposlene o ravnanju z opremo, kar se odraža v zmanjšanju okvar in števila nezgod.

Produktna tveganja so osredotočena na obvladovanje tveganj, ki lahko privedejo do nekonkurenčnosti Cimosovih izdelkov na trgu. Proces obvladovanja produktnih tveganj tvorita obvladovanje tveganj v fazi razvoja izdelka in obvladovanje tveganj razvoja proizvodnega procesa, pri čemer upoštevamo vse zahteve uporabnikov izdelka, proizvodnih in tržnih procesov ter ne nazadnje zakonodaje. Vanj vključujemo tako notranje kot zunanje udeležence postopka razvoja izdelka. Tveganje v načrtovanju proizvodnega procesa predstavlja izdelek, ki ni razvit skladno z usmeritvami, kar lahko predstavlja omejitev za izpolnjevanje zahtevane funkcije. Prepoznana tveganja v razvijanju proizvodnih procesov sproti odpravljamo. Tveganja omejujemo z ustreznimi sistemi razvoja in z zagotavljanjem kakovosti tudi v okviru uvedenega sistema vodenja.

Veliko pozornosti namenjamo tudi **finančnim tveganjem**, čeprav vseh ne uspevamo učinkovito obvladovati, še posebej ne plačilnega.

Za Cimos je največje **tečajno tveganje** spremenljivost tečajev ameriškega in kanadskega dolarja, japonskega jena, hrvaške kune in srbskega dinarja. Družba za zmanjšanje tega tveganja načrtuje uvedbo knjigovodstva funkcionalne valute v Republiki Srbiji. Poleg tega sistematično spreminjamo vse pogodbene obveznosti in terjatve v obračunski sistem evra.

V januarju 2013 smo v okviru prestrukturiranja finančnih obveznosti z največjim leasingodajalcem sklenili nove pogodbe, v katerih se leasing obroki po novem obračunavajo v evrih, namesto v švicarskih frankih.

Kreditno tveganje je tveganje možne neizpolnitve pogodbenih obveznosti kupcev, kar pomeni, da kupci zamujajo oz. ne plačajo svojih zapadlih obveznosti. Kreditno tveganje pri glavnih kupcih, ki so zelo ugledni evropski in svetovni proizvajalci avtomobilov, ni veliko, saj so v glavnem solidni plačniki in redno poravnajo svoje obveznosti. Podobno velja tudi za nove kupce, ki so sistemski dobavitelji OEM-om, in ki za družbo Cimos prav tako predstavljajo plačilno učinkovito sposobno povpraševanje.

Plačilno tveganje nastane zaradi primanjkljaja denarnih sredstev in denarnih ustreznikov in onemogoča poravnanje obveznosti družbe do njihove zapadlosti. Plačilno tveganje obvladujemo vse težje, saj se likvidnostne razmere vse bolj zaostrejejo. V skupini Cimos usmerjamo prejeta denarna sredstva iz naslova prodaje naših izdelkov kupcem s skrbnim načrtovanjem in usklajevanjem denarnega toka tako, da se ne ustavi produkcija in da z dobavami izdelkov ne ogrozimo kupcev. Z medsebojnim poravnavanjem terjatev in obveznosti ter ob upoštevanju usklajene ročnosti prilivov in odlivov poskušamo dosegati čim večjo finančno propustnost znotraj skupine Cimos.

Dodaten pritisk na likvidnost smo občutili, ko so kreditne zavarovalnice našim pomembnejšim dobaviteljem zmanjšale ali pa povsem ukinile zavarovalne limite. Določeno število dobaviteljev je zato začelo pogojevati svoje odpreme z vnaprejšnjimi plačili ali pa s predhodno poravnavo oziroma zmanjševanjem Cimosovih obveznosti. To še posebej velja za nekatere dobavitelje

strateških surovin in pomembnih komponent. Družba načrtuje, da bi ob ponovni vzpostavitvi plačilne sposobnosti delno ali v celoti povrnila zavarovalne pogoje.

Pogodba o finančnem prestrukturiranju bo sklenjena predvidoma do konca meseca maja 2014. V okviru dogovora o prestrukturiranju finančnih obveznosti družbe oz. skupine se družba z bankami upnicami dogovarja tudi o sprotne podaljševanju obdobja mirovanja odplačil teh finančnih obveznosti. Nesklenitev dogovora bi predstavljala za družbo izredno veliko poslovno tveganje.

Obrestno tveganje je manjše od začetka veljavnosti sporazuma o moratoriju na odplačilo glavnice družbe v skupini MRA bankam, ker plačujemo obresti v višini EURIBOR + 1,65 odstotnih točk obrestne marže na višino glavnice obstoječih kreditnih pogodb.

8.9 Analiza poslovanja

Analiza poslovanja je pripravljena tako za delniško družbo Cimos kot skupino Cimos.

V letu 2013 je delniška družba Cimos ustvarila prodajo v višini 425 milijonov evrov, kar v primerjavi z lanskim letom predstavlja 10 % rast. Konsolidirana prodaja skupine Cimos znaša nekaj manj kot 411 milijona evrov, od tega 88 % predstavlja prodaja avtomobilskega stebra. Rezultat poslovanja tako Cimos d.d. kot skupine Cimos je v letu 2013 negativen v višini 122 milijonov evrov na ravni skupine ter 137,5 milijona v Cimosu d. d.. Negativen rezultat je posledica slabitev opredmetenih osnovnih sredstev na pošteno vrednost, odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev, izgub pri prodaji osnovnih sredstev ter prevrednotovalnih odhodkov pri obratnih sredstvih. Za leto 2013 so bili značilni tudi nižji usredstveni poslovnih prihodki (odloženi stroški razvijanja) ter višji stroški storitev zaradi motenj v proizvodnji.

Finančne obveznosti družbe so se v tem obdobju povečale, zaradi prejema državne pomoči v obliki kratkoročnega posojila. Dolgoročna sredstva skupine so se zmanjšala, zaradi prenosa sredstev skupine Litostroj Power ter družbe Cimos Titan na kratkoročna sredstva namenjena prodaji ter zaradi slabitve opredmetenih osnovnih sredstev na pošteno vrednost.

PRIHODKI

Delniška družba Cimos je v letu 2013 ustvarila nekaj manj kot 426 milijonov evrov iz prodaje proizvodov in storitev. Od tega je kar 96 % prodaje na tujem trgu, kar Cimos d.d. uvršča med večje slovenske izvoznike. Poslovni prihodki znašajo 424,1 milijona evrov. Prodaja družbe Cimos se je v primerjavi z lanskim letom povišala za 9 %, medtem ko je prodaja novih avtomobilov na evropskem trgu v tem obdobju zrasla za slab odstotek glede na leto 2012. Višja rast prodaje v primerjavi s trgov je vsekakor pokazatelj, da je Cimos dobro vpet v dobaviteljsko verigo avtomobilskih proizvajalcev.

Skupina Cimos je v tem obdobju zabeležila 410,7 milijona evrov konsolidiranih prihodkov od prodaje. Največji delež prihodkov predstavlja prodaja avtomobilskega stebra (88 %), sledi energetska steber s 10 % ter steber strojogradnje z 2 %. Kar 93 % prodaje je skupina ustvarila s prodajo na tujem trgu. V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta je prodaja nižja za 2 %, in sicer zaradi nižje prodaje skupnega podjetja v Rusiji, nižje prodaje energetskega stebra ter nižje prodaje stebra strojogradnje. Prav tako je v letu 2013 prišlo do prodaje stebra kmetijske mehanizacije, kar je prav tako vplivalo na zmanjšanje prodaje. Sami prihodki od prodaje

avtomobilskega stebra (brez vpliva skupnega podjetja v Rusiji) so ostali primerjavi z lanskim letom.

Konsolidirani poslovni prihodki skupine Cimos, ki poleg prihodkov od prodaje vključujejo še spremembo vrednosti zalog, usredstvene lastne proizvode in lastne storitve ter druge poslovne prihodke, znašajo v letu 2013 nekaj manj kot 410 milijonov evrov. Poslovni prihodki so v primerjavi z lanskim letom nižji predvsem zaradi nižjih usredstvenih lastnih proizvodov, zmanjšanja zalog ter nižjih drugih poslovnih prihodkov.

POSLOVNI ODHODKI

Poslovni odhodki Cimos d.d. so v opazovanem obdobju znašali 419,2 milijona evrov, kar je 9 % več kot v letu 2012. Rast poslovnih odhodkov je nekoliko nižja od rasti prodaje, saj se je le-ta povečala za 10 %. Nižja rast poslovnih odhodkov je vezana na nižje prevrednotovalne poslovne odhodke pri obratnih sredstvih v primerjavi z letom 2012.

Struktura poslovnih odhodkov se v primerjavi z lanskim letom ni bistveno spremenila. Največji delež predstavljajo stroški nabavne vrednosti prodanega blaga in stroški porabljenega materiala (85 %), sledijo stroški storitev s 6 %, stroški dela s 5 % ter stroški odpisov in amortizacije s 3 %.

Celotni poslovni odhodki skupine Cimos so v opazovanem obdobju znašali 510,8 milijona evrov, kar je 1 % več kot v predhodnem letu. Med poslovnimi odhodki so se v primerjavi z letom 2012 povečali prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstvih (slabitev in izguba ob prodaji osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev), stroški storitev in stroški dela. Le ti so višji zaradi stroškovne neučinkovitosti, ki je povezana z motnjami v proizvodnji, ki imajo za posledico višje stroške najete delovne sile ter višje stroške transporta, predvsem zaradi izrednih prevozov. V primerjavi z letom 2012 so se zmanjšali prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih. Stroški amortizacije so se v primerjavi z lanskim letom znižali za 8,7 milijona evrov zaradi odpisov vrednosti ter slabitev opravljenih v letu 2012.

IZID POSLOVANJA

V letu 2013 je družba Cimos ustvarila pozitiven izid iz poslovanja v višini 4,8 milijona evrov, kar je 2 % več kakor v predhodnem obdobju. Z ustvarjenimi poslovnimi prihodki in njim pripadajočimi poslovnimi odhodki je izid iz poslovanja skupine Cimos znašal -100,9 milijona evrov. Negativen rezultat iz poslovanja je posledica slabitev osnovnih sredstev in izgub ob prodaji osnovnih sredstev, nižjega obsega odloženih stroškov razvijanja in drugih poslovnih prihodkov ter negativne spremembe vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje.

Ob upoštevanju finančnih in izrednih prihodkov ter finančnih in izrednih odhodkov je čisti poslovni izid obračunskega obdobja delniške družbe Cimos -137,6 milijona evrov, medtem ko rezultat skupine Cimos znaša -121,9 milijonov evrov.

SREDSTVA

Na dan 31. 12. 2013 so sredstva (dolgoročna in kratkoročna) delniške družbe Cimos znašala nekaj več kot 325 milijonov evrov, kar je 19 % manj kot ob koncu leta 2012. V strukturi sredstev predstavljajo kratkoročna sredstva 55 %, dolgoročna sredstva pa 45 %.

Dolgoročna sredstva družbe Cimos so ob koncu leta 2013 znašala 146 milijonov evrov, kar je 15 % manj kot ob koncu predhodnega leta. Na zmanjšanje dolgoročnih sredstev je vplivalo predvsem zmanjšanje vrednosti naložb v družb v skupini kot posledica slabitev v letu 2013, nižjih dolgoročnih posojil ter nižji dolgoročno odloženi stroški razvijanja.

Kratkoročna sredstva, ki so znašala 178 milijona evrov, so se v primerjavi z lanskim letom znižala za 13 %. V strukturi kratkoročnih sredstev so se zmanjšale kratkoročne finančne naložbe za 38 milijonov evrov zaradi nižje vrednosti kratkoročnih posojil družbam v skupini. Kratkoročne poslovne terjatve so se povečale za 14 milijonov evrov, medtem ko so zaloge ostale na ravni konca leta 2012. Povečanje kratkoročnih terjatev je posledica višjih terjatev do povezanih podjetij za 11 % ter višjih terjatev do kupcev za 32 %.

Na dan 31. 12. 2013 so sredstva skupine Cimos znašala 514 milijonov evrov, kar v primerjavi s koncem leta 2012 predstavlja zmanjšanje za 15 %.

Med sredstvi največji delež predstavljajo dolgoročna sredstva, in sicer 58 %, njihov delež pa se je v strukturi sredstev glede na leto 2012 zmanjšal za 8 %. V nominalni vrednosti pa so se dolgoročna sredstva zmanjšala za 103 milijone evrov kot posledica zmanjšanja vrednosti opredmetenih in neopredmetenih dolgoročnih osnovnih sredstev. Na zmanjšanje je vplivalo oblikovanje kratkoročnih sredstev namenjenih prodaji, zaradi postopka prodaje energetskega stebra ter družbe Cimos Titan. Prav tako so na zmanjšanje vplivale slabitve neopredmetenih osnovnih sredstev ter slabitve opredmetenih osnovnih sredstev na pošteno vrednost. Vrednost kratkoročnih sredstev je, ob koncu leta 2013, 216 milijonov evrov, kar je 5 % več kot lani konec leta. Med kratkoročnimi sredstvi so se povečala sredstva (skupine za odtujitve) za prodajo, in sicer za 84 milijonov evrov zaradi postopka prodaje podjetij Litostroj Power d. o. o. in Cimos Titan d. o. o. v tekočem letu. Zaloge v skupini so se zmanjšale za 44 % zaradi popravkov vrednosti in odpisov. Poslovne terjatve so se zmanjšale za 23 %, in sicer zaradi izločitve skupine Litostroj Power ter na postavki druge kratkoročne terjatve zaradi zmanjšane obsega cesij in asignacij.

KAPITAL IN OBVEZNOSTI

Kapital družbe Cimos je na dan 31. 12. 2013 negativen v višini 74,9 milijona evrov, medtem ko je konec predhodnega leta znašal 50,3 milijona evrov. Negativen kapital je rezultat prenesenega poslovnega izida in poslovnega izida poslovnega leta, ki je nastal zaradi slabitev in odpisov nastalih v letih 2012 in 2013. Kapital skupine Cimos znaša -103 milijone evrov, medtem ko je v letu prej znašal 22,5 milijona evrov, kar je posledica negativnega čistega poslovnega izida.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve družbe Cimos so ob koncu leta znašale 1,7 milijona evrov, medtem ko so le-te na skupini znašale 7,5 milijona evrov.

Obveznosti družbe Cimos so ob polletju znašale 398 milijonov evrov, kar je 15 % več kot konec lanskega leta. Med obveznostmi so se povečale kratkoročne finančne obveznosti, in sicer za 27 % na račun prejetega kratkoročnega posojila namenjenega reševanju podjetij v težavah. Poslovne obveznosti družbe Cimos so se v primerjavi s preteklim letom povišale za 14 % zaradi višjih obveznostih do povezanih podjetij.

Obveznosti skupine Cimos, tako dolgoročne kot kratkoročne, skupaj znašajo 610 milijonov evrov, kar je 7 % več kot ob koncu predhodnega leta. Kratkoročne finančne obveznosti so se v primerjavi s koncem leta povišale za 12 % na račun prejetega kratkoročnega posojila namenjenega

reševanju likvidnostnih težav podjetja. Poslovne obveznosti so se, zaradi poplačil zapadlih obveznosti dobaviteljem ter vključitev dela obveznosti med sredstva za prodajo, v primerjavi s prejšnjim letom znižale za 21 %.

9 RAČUNOVODSKO POROČILO

Računovodski izkazi delniške družbe Cimos in skupine Cimos za obdobje 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 so bili revidirani s strani revizijske družbe KPMG Slovenija.

9.1 Povzetek računovodskih usmeritev

9.1.1 PODLAGA ZA SESTAVO RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Računovodski izkazi družbe ter pojasnila k izkazom v tem poročilu so sestavljeni na osnovi SRS (2006) skupaj z njihovimi spremembami in dopolnitvami in upoštevajo se določila Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Upoštevata se temeljni računovodski predpostavki, in sicer nastanek poslovnih dogodkov ter časovna neomejenost delovanja. Pri izkazovanju in vrednotenju postavk v računovodskih izkazih se neposredno uporabljajo standardi, razen pri vrednotenju postavk, pri katerih dajejo standardi možnost izbire med različnimi načini vrednotenja. Pripravljeni so ob upoštevanju izvirnih vrednosti, medtem ko se model poštene vrednosti upošteva pri vrednotenju zgradb in zemljišč in pri finančnih sredstvih razpoložljivih za prodajo. Zaradi prikazovanja zanesljivejših in ustrežnejših informacij o vrednostih opredmetenih osnovnih sredstev je družba v letu 2013 spremenila računovodsko usmeritev ter za vrednotenje zemljišč in zgradb izbrala model prevrednotenja.

Poslovodstvo pri sestavi računovodskih izkazov poda presoje, ocene in predpostavke, ki vplivajo na uporabo usmeritev, na izkazane vrednosti sredstev in obveznosti, prihodkov in odhodkov. Ocene in predpostavke temeljijo na prejšnjih izkušnjah in drugih dejavnikih, ki v danih okoliščinah veljajo kot utemeljene in na podlagi katerih lahko podamo presoje o knjigovodski vrednosti sredstev in obveznosti. Ocene in navedene predpostavke je potrebno neprestano pregledovati. Popravki računovodskih ocen se pripoznajo le za obdobje, v katerem se ocena popravi, če vpliva zgolj na to obdobje, lahko pa za obdobje popravka in prihodnja leta, če popravek vpliva tako na tekoče kot na prihodnja leta.

FUNKCIJSKA IN PREDSTAVITVENA VALUTA

Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih brez centov. Postavke v računovodskih izkazih so v bilanci stanja preračunane po referenčnem tečaju ECB na dan 31. 12. 2013. Pozitivne ali negativne tečajne razlike, ki so posledica teh dogodkov, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida med finančnimi prihodki oziroma odhodki.

TVEGANJA

Tveganja so predstavljena v poslovnem poročilu v poslovnem delu medletnega poročila.

DELUJOČE PODJETJE

Poslovodstvo opredeljuje podjetje kot delujoče podjetje. Družba je v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 poslovala z izgubo v višini 137.575.077 evrov in izkazuje na dan 31. 12. 2013 negativni kapital v višini 74.950.685 evrov. Kratkoročne obveznosti družbe na dan 31. 12. 2013 znašajo 294.609.460 evrov in presegajo kratkoročna sredstva za 116.657.458 evrov. Kratkoročne finančne obveznosti do bank, vključno z delom dolgoročnih posojil, ki zapadejo v letu dni, skupaj znašajo 119.631.804 evrov.

Družba Cimos d. d. v letu 2013 z namenom zagotavljanja likvidnosti in dolgoročne plačilne sposobnosti nadaljuje pogovore z upniki, predvsem bankami, glede dolgov ter obročnih odplačil obveznosti. Tveganja družbe in program prestrukturiranja, tako družbe kot posojil, so podrobno predstavljena v poslovnem delu poročila. Družba je pristopila k izdelavi načrta finančnega in

poslovnega prestrukturiranja, ki je osnova za dogovarjanje z bankami. Z nekaterimi bankami je za posamezna posojila že podpisala dogovore o spremembah pogojev odplačevanja posojil. V primeru, da banke ne bodo pristopile k prestrukturiranju posojil, obstaja možnost unovčevanja zavarovanj, danih za namene najema bančnih posojil. Finančno prestrukturiranje je v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 obsegalo pridobitev državne pomoči v obliki poročstva v višini 35 milijonov evrov. Družba je pripravila program prestrukturiranja in ga posredovala Ministrstvu za finance. Ministrstvo za finance je nato na osnovi tega načrta vložilo vlogo za odobritev neposredne pomoči družbi na Evropsko Komisijo.

Ker je družba na dan 31. 12. 2013 kapitalsko neustrezna, poslovodstvo skupaj z lastniki, bankami upnicami in drugimi deležniki išče rešitev za odpravo kapitalske neustreznosti. Osnova predloga je dokapitalizacija ter prestrukturiranje posojil, za kar poslovodstvo verjame, da bo zagotovilo zadosten kapital družbi za poslovanje v prihodnje.

NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Neopredmetena sredstva zajemajo dolgoročno odložene stroške razvijanja in naložbe v pridobljene pravice do industrijske lastnine ter druge pravice. Dolgoročne aktivne časovne razmejitve so dolgoročno odloženi stroški.

Poraba pri raziskovalnem delovanju, katerega namen je pridobiti novo znanstveno in strokovno znanje ter razumevanje, se pripozna v izkazu poslovnega izida kot odhodek, ko se pojavi. Poraba pri razvojnem delovanju, pri čemer se rezultati raziskav uporabljajo pri načrtovanju oziroma oblikovanju proizvodnje novih ali bistveno boljših izdelkov in postopkov, se pripozna, če je izdelek ali postopek strokovno ter poslovno izvedljiv, obstaja namen in zmožnost dokončati projekt ter ga uporabljati ali prodati in pričakovati gospodarske koristi projekta, če družba razpolaga z ustreznimi viri za dokončanje razvijanja in če je sposobna zanesljivo izmeriti stroške med razvijanjem. Pripoznana vrednost porabe zajema stroške, ki jih povzroči njegova izdelava ter posredne stroške, ki jih je mogoče pripisati in jih trg pripozna, in stroške izposojanja v zvezi z njihovo pridobitvijo. Ostala vrednost porabe se pripozna v izkazu poslovnega izida kot odhodek, ko se pojavi. Doba koristnosti je enaka obdobju pričakovanih prihodnjih prodaj, povezanih s projektom.

Neopredmeteno sredstvo se na začetku izmeri po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se všttevajo tudi stroški izposojanja do nastanka neopredmetenega sredstva.

Po začetnem pripoznanju družba neopredmetena sredstva vrednoti po modelu nabavne vrednosti, pri čemer je njegova nabavna vrednost zmanjšana za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi slabitve.

Neopredmetena sredstva se razvrščajo na tista s končnimi dobami koristnosti in tista z nedoločenimi dobami koristnosti. Knjigovodska vrednost neopredmetenega sredstva s končno dobo koristnosti se zmanjšuje z amortiziranjem ter z oslavitvami, kadar obstajajo vzroki za to. Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih sredstev se začne obračunavati, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Ustreznost uporabljene dobe in metode amortiziranja se pregleda najmanj ob koncu poslovnega leta. Morebitne potrebne prilagoditve se obravnavajo kot sprememba računovodske ocene. Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja.

Vsa neopredmetena sredstva imajo končne dobe koristnosti:

- patenti: 5 let;
- licence: od 5 do 10 let;
- stroški razvoja: od 5 do 10 let.

Končne dobe koristnosti v poslovnem letu nismo spreminjali.

OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Opredmeteno osnovno sredstvo, ki izpolnjuje pogoje za pripoznanje, se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Nabavno vrednost osnovnega sredstva sestavljajo nakupna cena, nevračljive dajatve, neposredni stroški usposobitve ter ocena stroškov razgradnje, odstranitve in obnovitve. V nabavno vrednost se všttevajo stroški izposojanja v zvezi s pridobitvijo opredmetenega osnovnega sredstva do njegove usposobitve za uporabo.

Družba uporablja za zemljišča in zgradbe model prevrednotenja in za opremo model nabavne vrednosti. Prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti zaradi uporabe modela prevrednotenja in zmanjšanje njihove knjigovodske vrednosti zaradi slabitve. Poštene vrednosti temeljijo na ocenah zunanjega pooblaščenega ocenjevalca nepremičnin in opreme, vpisanega v register pri Slovenskem inštitutu za revizijo.

Ocena preverjanja ustreznosti poštene vrednosti se izvede najmanj vsake 2 leti, zadnja cenitev nepremičnin je bila izvedena po stanju na dan 31. 8. 2013.

Povečanja knjigovodske vrednosti iz prevrednotenja se izkažejo v povečanju presežka iz prevrednotenja v kapitalu. Slabitve predhodno okrepljenih sredstev neposredno zmanjšujejo vrednost oblikovanega presežka iz prevrednotenja v kapitalu, sicer se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Knjigovodska vrednost opredmetenih osnovnih sredstev ne sme presežati njihove nadomestljive vrednosti. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje ali vrednost pri uporabi, odvisno od tega, katera je večja. Samo če je nadomestljiva vrednost osnovnega sredstva manjša od njegove knjigovodske vrednosti, se njegova vrednost zmanjša in izkaže kot izguba iz slabitve. Amortizacija, ki temelji na prevrednoteni vrednosti sredstev, in amortizacija, ki temelji na nabavni vrednosti sredstev, bremeni stroške. Presežek iz prevrednotenja se letno prenaša v preneseni poslovni izid v skladu z obračunano amortizacijo iz naslova prevrednotenja. Preneseni del je razlika med amortizacijo na podlagi prevrednotene nabavne vrednosti sredstva in med amortizacijo na podlagi njegove izvirne nabavne vrednosti. Ob prodaji prevrednotenega sredstva se zneske, ki so izkazani v presežku iz prevrednotenja prenese na preneseni poslovni izid.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se prične obračunavati prvi dan naslednjega meseca potem, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo.

Morebitne potrebne prilagoditve so obravnavane kot sprememba računovodske ocene. Če ni zanemarljiva, se preostala vrednost sredstva pregleda na letni osnovi. Ocenjene končne dobe koristnosti v poslovnem letu nismo spreminjali in so po pomembnejših vrstah sredstev naslednje:

- zgradbe: od 20 do 77 let;
- proizvodjalne naprave in stroji: od 4 do 15 let;

- transportna sredstva: od 6 do 8 let;
- računalniška in druga oprema: od 2 do 20 let.

Najem, pri katerem družba prevzame vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, se obravnava kot finančni najem. Sredstva v finančnem najemu se izkazujejo ločeno od drugih istovrstnih sredstev. Predvideni stroški popravil večjih vrednosti se obravnavajo kot deli opredmetenih osnovnih sredstev in se amortizirajo po stopnji, ki zagotavlja, da bo ocenjeni znesek nadomeščen do časa, ko bodo stroški popravil večjih vrednosti dejansko nastali. Stroški, ki povečajo prihodnje koristi opredmetenega osnovnega sredstva, povečajo njegovo nabavno vrednost. Vsi ostali stroški so v poslovnem izidu pripoznani kot odhodki ob njihovem nastanku.

FINANČNE NALOŽBE

V skladu z računovodskimi standardi družba dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe razvršča v štiri skupine finančnih naložb: finančne naložbe po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, finančne naložbe v posesti do zapadlosti, posojila in terjatve ter za prodajo razpoložljive finančne naložbe. Ob zaključku poslovnega leta, če je to dovoljeno in primerno, družba posamezne dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe ustrezno prerazvrsti v drugo skupino.

Ob pripoznanju se finančna naložba izmeri po pošteni vrednosti. V kolikor gre za finančno naložbo, merjeno po odplačni vrednosti, in finančne naložbe, merjene po pošteni vrednosti prek presežka iz prevrednotenja, ter naložbe, merjene po nabavni vrednosti, se pošteni vrednosti prištejejo še stroški posla, ki so neposredno povezani s pridobitvijo finančne naložbe. Vrednotenje finančne naložbe je odvisno od tega, v katero skupino je posamezna finančna naložba razvrščena.

Finančne naložbe, razvrščene v prvo in četrto skupino, so vrednotene po pošteni vrednosti. Poštena vrednost je tržno oblikovana vrednost (enotni borzni tečaj delnic, objavljena dnevna vrednost enote premoženja vzajemnega sklada, enotni tečaj obveznice in podobno). Sprememba poštene vrednosti za finančne naložbe po pošteni vrednosti skozi poslovni izid se pripozna v izkazu poslovnega izida kot finančni prihodek oziroma odhodek. Sprememba poštene vrednosti za prodajo razpoložljive finančne naložbe se pripozna v presežku iz prevrednotenja. Finančni prihodek kot posledica odprave presežka iz prevrednotenja za te finančne naložbe se pripozna ob prodaji finančne naložbe oziroma odpravi priznanja le-te.

Finančne naložbe, razvrščene med finančne naložbe v posesti do zapadlosti ter med posojila in terjatve, so vrednotene po odplačni vrednosti. Odplačna vrednost je znesek, s katerim se finančna naložba izmeri ob začetnem pripoznanju, zmanjšan za odplačila glavnice, povečan ali zmanjšan za amortizacijo diskonta ali premije (po metodi veljavnih obresti) ter zmanjšan za morebitne slabitve.

Naložbe v netržne vrednostne papirje oziroma deleže, med njimi tudi naložbe v družbe v skupini, so razvrščene med za prodajo razpoložljive finančne naložbe in so merjene po nabavni vrednosti, razen naložbe v družbi Litostroj Power d. o. o. ki jo matična družba namerava odtujiti in je merjena po pošteni vrednosti preko kapitala.

Pripoznanje finančne naložbe je odpravljeno, ko potečejo pogodbene pravice do denarnih tokov iz naslova finančne naložbe. Vsaj na datum letnega poročanja družba oceni, ali obstajajo

nepristranski dokazi o morebitni oslabiljenosti finančne naložbe. Če razlogi obstajajo, jih je potrebno oceniti in določiti vrednost izgube zaradi slabitve. Izguba kot posledica prevrednotenja zaradi slabitve, ki je ni mogoče poravnati s presežkom iz prevrednotenja, se pripozna kot finančni odhodek v izkazu poslovnega izida.

Pri finančnih naložbah v posesti do zapadlosti v plačilo ter posojilih in terjatvah, ki so izkazane po odplačni vrednosti, se izguba zaradi slabitve odpravi, če je dodatno povečanje nadomestljive vrednosti sredstva mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju slabitve. Izguba zaradi slabitve se odpravi preko poslovnega izida. Znesek izgube se izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstva in sedanjo vrednostjo pričakovanega prihodnjega denarnega toka (razen prihodnjih kreditnih izgub, ki še niso nastale), ki je razobresten (diskontiran) po izvorni veljavni obrestni meri finančnega sredstva, to je po veljavni obrestni meri, izračunani pri začetnem pripoznanju.

Izgube zaradi slabitve, ki je pripoznana za finančno naložbo, razpoložljivo za prodajo in je merjena po nabavni vrednosti, ni mogoče odpraviti. Znesek izgube se izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančnega sredstva in sedanjo vrednostjo pričakovanega prihodnjega denarnega toka, razobresten (diskontirani) po trenutni tržni obrestni meri za podobna finančna sredstva.

Izgube zaradi slabitve, ki je priznana za finančno naložbo v kapitalski instrument, razvrščen kot razpoložljiv za prodajo, ni mogoče razveljaviti preko poslovnega izida. Če se poštena vrednost dolgovanega instrumenta, razvrščenega kot razpoložljivega za prodajo, poveča in je mogoče povečanje nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju izgube zaradi slabitve v poslovnem izidu, je potrebno izgubo zaradi slabitve razveljaviti prek poslovnega izida kot finančni prihodek. Znesek izgube za prodajo razpoložljivih finančnih naložb po pošteni vrednosti se izmeri kot razlika med nabavno vrednostjo in sprotno pošteno vrednostjo, zmanjšano za izgubo zaradi slabitve takšnega finančnega sredstva, ki je bila prej pripoznana v poslovnem izidu.

ZALOGE

Zaloge se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti tržni vrednosti, in sicer po manjši med njima. Zaloge nedokončane proizvodnje in končanih proizvodov se ovrednotijo po proizvajalnih stroških, ki vsebujejo neposredne stroške materiala, dela, storitev, amortizacije, in posredne proizvajalne stroške. Posredni proizvajalni stroški so stroški materiala, storitev, dela in amortizacije, ki so obračunani v okviru proizvajalnega procesa, a jih ni mogoče neposredno povezovati z nastajajočimi poslovnimi učinki. Izjemni stroški neposrednega materiala in neposrednega dela ter tudi izjemni posredni stroški se ne smejo všteti v ceno količinske enote v zalogi. Vštete stalnega dela posrednih proizvajalnih stroškov temelji na običajni stopnji izrabe zmogljivosti običajnega obsega proizvajalnih zgradb, opreme in zaposlencev.

Količinska enota zaloge materiala in trgovskega blaga se ovrednoti po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Med nevračljive nakupne dajatve se doda tudi tisti davek na dodano vrednost, ki se ne povrne. Nakupna cena se zmanjša za dobljene popuste.

Družba za zmanjševanje količin materiala in trgovskega blaga v zalogi uporablja metodo tehtanih povprečnih cen. Družba za zmanjševanje količin proizvodov in polproizvodov v zalogi uporablja metodo stalnih cen z odmiki. Drobní inventar, dan v uporabo, družba takoj prenese med stroške.

Zaloge se zaradi okrepitve ne prevrednotijo. Zaradi slabitve se zaloge prevrednotijo, če njihova knjigovodska vrednost presega njihovo čisto tržno vrednost. Vrednost zalog je treba odpisati pri vsaki postavki posebej. Za neidoče zaloge so oblikovani popravki vrednosti in sicer za zaloge, ki nimajo gibanja več kot 180 dni se oblikuje popravek vrednosti za 25 %, 360 dni se oblikuje popravek vrednosti za 50 %, za 540 dni se oblikuje popravek vrednosti za 75 % in za 720 dni se oblikuje popravek vrednosti za 100 %.

TERJATVE

Terjatve se v začetku izkazujejo v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da bodo poplačane. Terjatve, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku oziroma v celotnem znesku, se štejejo kot dvomljive. Če se je zaradi njih začel sodni postopek, pa se štejejo kot sporne, zato popravek vrednosti terjatev vključuje popravek vrednosti dvomljivih in spornih terjatev do kupcev ter dodatni popravek vrednosti terjatev do kupcev, ki je oblikovan glede na starostno strukturo terjatev. Merila za oblikovanje popravkov vrednosti terjatev do kupcev se določajo na osnovi pravilnika o računovodstvu. Popravki vrednosti terjatev so oblikovani za terjatve, katerih zapadlosti je več kot eno leto za 50 %, več kot dve leti za 60 %, več kot tri leta za 70 %, več kot štiri leta za 80 % in več kot štiri leta 100 %.

Popravek vrednosti terjatev do družb v skupini se oblikuje po individualni presoji.

DENARNA SREDSTVA

Denarne ustrezničke predstavljajo depoziti pri bankah, sredstva na bankah na vpogled ter dolžniški vrednostni papirji za takojšnjo uporabo. Negativna stanja oziroma prekoračitve na transakcijskih računih se izkazujejo kot finančne obveznosti.

KAPITAL

Celotni kapital sestavljajo: vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, presežek iz prevrednotenja, preneseni čisti poslovni izid iz prejšnjih let in čisti poslovni izid poslovnega leta.

Pridobljene lastne delnice ali poslovni deleži se odštevajo od kapitala. V poslovnem izidu se ob nakupu, prodaji, izdaji ali umiku ne pripozna dobička ali izgube iz tega posla oziroma se vse razlike poračunajo s kapitalom.

REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Družba v bilanci stanja izkaže rezervacije, če ima zaradi preteklega dogodka sedanjo pravno ali posredno obvezo in če obstaja verjetnost, da bo za poravnavo te obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Kjer je učinek časovne vrednosti denarja bistven, se znesek rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po obrestni meri pred obdavčitvijo. Ta odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost. Učinek iz naslova diskontiranja se izkazuje kot finančni odhodek oziroma prihodek.

Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun je bil narejen za zaposlene tako, da se upošteva strošek odpravnine ob upokojitvi ter strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun je z uporabo projicirane enote pripravil pooblaščen aktuar.

Če družba z veliko gotovostjo pričakuje, da bo nekatere ali vse izdatke, potrebne za poravnavo rezervacije, povrnila druga stranka, se povračila pripoznajo kot posebno sredstvo, ki ne presega zneska rezervacije. Pri tem se odhodki za rezervacije poračunajo s prihodki od tega sredstva.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so oblikovane, kar pomeni, da se v izkazu poslovnega izida ne pojavljajo več, razen v primeru rezervacij za kočljive pogodbe in dolgoročno odloženih prihodkov, katerih poraba se prenaša med poslovne prihodke

DOLGOVI

Dolgovi so finančni in poslovni, kratkoročni in dolgoročni. Vsi dolgovi se ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo potencialnega poslovnega dolga.

Dolgoročni dolgovi se povečujejo za pripisane obresti ali zmanjšujejo za odplačane zneske in morebitne drugačne poravnave, če za to obstaja sporazum z upnikom. Knjigovodska vrednost dolgoročnih dolgov je enaka njihovi izvirni vrednosti, zmanjšani za odplačila glavnice in prenose med kratkoročne dolgove, dokler ne nastane potreba po prevrednotenju dolgoročnih dolgov.

Dolgovi so vrednoteni po metodi nabavne vrednosti, za kar poslovodstvo ocenjuje, da je zadosten približek metodi efektivne obrestne mere. Če se pomembni zneski dolgov ne obrestujejo, se izkazujejo po diskontirani vrednosti, pri čemer se upošteva povprečna obrestna mera, ki jo v primerljivih poslih dosega družba. Če se dejanska oziroma dogovorjena obrestna mera ne razlikuje pomembno od efektivne obrestne mere, se dolgovi izkazujejo po začetni vrednosti, zmanjšani za odplačila.

Knjigovodska vrednost kratkoročnih dolgov je enaka njihovi izvirni vrednosti, popravljeni za njihova povečanja ali zmanjšanja skladno s sporazumi z upniki, dokler ne nastane potreba po njihovem prevrednotenju.

Kratkoročne in dolgoročne obveznosti vseh vrst se v začetku izkazujejo z zneski, ki izhajajo iz ustreznih listin, ob predpostavki, da upniki zahtevajo njihovo poplačilo. Obveznosti se pozneje povečujejo s pripisanimi donosi (obresti in druga nadomestila), za katere obstaja sporazum z upnikom. Obveznosti se zmanjšujejo za odplačane zneske in morebitne drugačne poravnave v dogovoru z upnikom.

KRATKOROČNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Aktivne kratkoročne časovne razmejitve zajemajo kratkoročno odložene stroške ter kratkoročno nezaračunane prihodke. Pasivne kratkoročne časovne razmejitve zajemajo vnaprej vračunane stroške in odhodke ter kratkoročno odložene prihodke.

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

Izkaz poslovnega izida je temeljni računovodski izkaz v katerem je resnično in pošteno prikazan poslovni izid za poslovno leto. Sestavljen je v obliki stopenjskega izkaza v I. različici.

PRIHODKI

Prihodki so povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev ali zmanjšanj dolgov. Preko poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala. Prihodki se razčlenjujejo na poslovne, finančne in druge prihodke. Prihodki iz prodaje proizvodov se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, ko družba na kupca prenese pomembna tveganja in koristi, povezane z lastništvom proizvodov. Prihodki od prodaje proizvodov, trgovskega blaga in materiala se merijo na podlagi prodajnih cen, navedenih v računih ali drugih listinah, zmanjšanih za popuste, odobrene ob prodaji ali kasneje, tudi zaradi zgodnejšega plačila. Prihodki opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla na datum bilance stanja. Stopnja dokončnosti se oceni s pregledom opravljenega dela. Prihodki se ne pripoznajo, če se pojavi negotovost glede plačljivosti nadomestila in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila proizvodov ali pa glede na nadaljnje odločanje o prodanih proizvodih. Prihodki od najemnin iz naložbenih nepremičnin se pripoznajo med prihodki enakomerno med trajanjem najema.

Državne podpore se v začetku pripoznajo v računovodskih izkazih kot odloženi prihodki, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo družba te podpore prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznajo strogo dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastanejo zadevni stroški, ki naj bi jih podpore nadomestile. S sredstvi povezane državne podpore se v izkazu poslovnega izida pripoznajo strogo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti takega sredstva.

Prihodki iz obresti se pripoznajo v izkazu poslovnega izida ob njihovem nastanku. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan uveljavitve delničarjeve pravice do plačila. Kot finančni prihodki so v izkazu poslovnega izida izkazane tudi pozitivne tečajne razlike, dobički iz instrumentov za varovanje pred tveganjem in drugi prihodki, ki izhajajo iz finančnih naložb. Druge prihodke sestavljajo neobičajne postavke, ki se izkazujejo v dejansko nastalih zneskih.

ODHODKI

Odhodki se razčlenjujejo na poslovne odhodke, finančne odhodke in druge odhodke. Nabavna vrednost prodanega blaga vsebuje neto fakturno vrednost prodanega blaga, izdatke za carino in druge uvozne dajatve, ki so zaračunane po dobaviteljevi ceni, prevozne stroške, stroške zavarovanja in druge odvisne nabavne stroške. Proizvajalni stroški prodanih količin ter stroški prodajanja in splošnih dejavnosti so odvisni od metode vrednotenja zalog, opisane pod poglavjem »Zaloge«.

Prevrednoteni poslovni odhodki nastajajo zaradi slabitve osnovnih in obratnih sredstev, pa tudi zaradi izgube pri prodaji neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev v primerjavi z njihovo knjigovodsko vrednostjo. Finančni odhodki obsegajo obresti od posojil, ki se pripoznavajo na podlagi pogodbeno dogovorjenih obrestnih mer in se pomembno ne razlikujejo od efektivnih obrestnih mer, negativne tečajne razlike, izgube iz instrumentov za varovanje pred tveganjem in druge odhodke, ki izhajajo iz finančnih naložb. Druge odhodke sestavljajo neobičajne postavke, ki se izkazujejo v dejansko nastalih zneskih.

DAVEK OD DOBIČKA

Odmerjeni davek je tisti, ki bo odveden od obdavčljivega dobička za poslovno leto, z uporabo davčnih stopenj, uveljavljenih na datum bilance stanja, ob morebitni prilagoditvi davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti. Pri izkazovanju odloženega davka se uporablja metoda obveznosti bilance stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo in davčno vrednostjo sredstev ter obveznosti.

Odložena obveznost za davek se pripozna za vsečasne razlike. Izjema so:

- dobro ime v primeru, da ne gre za davčno priznan odhodek;
- začetno pripoznanje sredstev ali obveznosti v poslovnem dogodku, ki ni združitev, delitev, zamenjava kapitalskih deležev ter prenos dejavnosti in ne vpliva na računovodski niti na obdavčljivi dobiček;
- razlike v zvezi z naložbami v odvisne družbe, podružnice in pridružene družbe ter deleži v skupnih podvigih v tisti višini, za katero obstaja verjetnost, da ne bo odpravljena v predvidljivi prihodnosti;
- Odložena terjatev za davek se pripozna za vsečasne razlike, neizrabljene davčne dobropise in davčne izgube v višini, za katero obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odloženo terjatev. Izjema so:
 - razlike iz začetno pripoznanih sredstev oz. obveznosti ali obveznosti v poslovnem dogodku, ki v času nastanka ne vplivajo niti na računovodski dobiček niti na obdavčljivi dobiček, razen če gre za terjatve iz poslovnih združitev, delitve, zamenjave kapitalskega deleža ali prenosa dejavnosti;

Ob sestavitvi bilance stanja družba ponovno oceni prej neupoštevane terjatve za odloženi davek in jih pripozna, če je verjetno, da bo prihodnji obdavčljivi dobiček omogočil uporabo terjatev za odloženi davek. Družba zmanjša knjigovodsko vrednost terjatev za odloženi davek, če ni več verjetno, da bo na voljo dovolj obdavčljivega dobička. Vsako takšno zmanjšanje se odpravi, če postane verjetno, da bo na voljo zadosten obdavčljivi dobiček. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v delu, kjer se nanaša neposredno na postavke, izkazane v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom. Nepomembni zneski terjatev in obveznosti za odloženi davek niso pripoznani.

IZKAZ DENARNIH TOKOV

Izkaz denarnih tokov je sestavljen skladno s SRS 26. 10. (različica II.) po posredni metodi in ima obliko zaporednega izkaza ter prikazuje gibanje prejemkov in izdatkov v poslovnem letu in s tem pojasnjuje spremembe pri stanju denarnih sredstev. Za denarne tokove pri poslovanju se podatki pridobijo iz bilance stanja na dan 31. 12. 2013 in 31. 12. 2012 in izkaza poslovnega izida v obdobju 1. 1. – 31. 12. 2013, za denarne tokove pri naložbenju in financiranju pa se podatki pridobijo iz analitičnih poslovnih knjig v obdobju 1. 1. – 31. 12. 2013 ter se tako ugotavljajo po neposredni metodi. Sestavine denarnih sredstev so sredstva v blagajni ter na računih družbe.

IZKAZ GIBANJA KAPITALA

Izkaz gibanja kapitala ima obliko sestavljene razpredelnice sprememb vseh sestavin kapitala v skladu s SRS 27. V izkazu gibanja kapitala je dodana ugotovitev bilančnega dobička oziroma izgube.

9.2 Delniška družba Cimos

9.2.1 RAČUNOVODSKI IZKAZI

Bilanca stanja

(v evrih)	Pojasnila	31.12.2013	31.12.2012
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		145.982.741	195.095.222
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	1	9.049.035	12.168.101
1. Dolgoročne premoženjske pravice		102.860	152.634
2. Dobro ime		-	-
3. Predujmi za neopredmetena sredstva		5.350	-
4. Dolgoročno odloženi stroški razvijanja		8.932.188	12.004.577
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve		8.637	10.890
II. Opredmetena osnovna sredstva	2	54.689.383	41.473.742
1. Zemljišča in zgradbe		37.822.059	24.868.188
a. Zemljišča		17.314.325	8.508.207
b. Zgradbe		20.507.734	16.359.981
2. Proizvajalne naprave in stroji		12.489.373	11.679.784
3. Druge naprave in oprema		3.962.655	4.280.949
4. Osnovna sredstva, ki se pridobivajo		415.296	644.821
a. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi		415.296	644.821
b. Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev		-	-
III. Naložbene nepremičnine		-	-
IV. Dolgoročne finančne naložbe	3	80.928.414	140.376.522
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		77.303.341	129.415.981
a. Delnice in deleži družb v skupini		75.513.691	127.690.880
b. Delnice in deleži v pridruženih družbah		-	-
c. Druge delnice in deleži		1.789.650	1.725.101
č. Druge dolgoročne finančne naložbe		-	-
2. Dolgoročna posojila		3.625.073	10.960.541
a. Dolgoročna posojila družbam v skupini		1.345.382	6.600.074
b. Dolgoročna posojila drugim		2.279.691	4.360.467
c. Dolgoročno nevplačani vpoklicani kapital		-	-
V. Dolgoročne poslovne terjatve	4	-	105.903
1. Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini		-	105.903
2. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev		-	-
3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih		-	-
VI. Odložene terjatve za davek	5	1.315.909	970.954
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		177.952.002	203.802.869
I. Sredstva (skupine za odtujitve) za prodajo		-	-
II. Zaloge	6	20.785.715	20.945.817
1. Material		5.970.274	5.491.259
2. Nedokončana proizvodnja		1.641.536	1.995.544
3. Proizvodi in trgovsko blago		10.193.479	11.381.778
4. Predujmi za zaloge		2.980.426	2.077.236
III. Kratkoročne finančne naložbe	7	10.472.141	50.665.979
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		-	-
a. Delnice in deleži družb v skupini		-	-
b. Druge delnice in deleži		-	-
c. Druge kratkoročne finančne naložbe		-	-
2. Kratkoročna posojila		10.472.141	50.665.979
a. Kratkoročna posojila družbam v skupini		10.426.557	48.724.710
b. Kratkoročna posojila drugim		45.584	1.941.269
c. Kratkoročno nevplačani vpoklicani kapital		-	-
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	8	146.611.725	132.167.554
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		89.399.271	80.796.433
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		48.314.696	36.617.630
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		8.897.758	14.753.491
V. Denarna sredstva	9	82.421	23.519
C. AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	10	1.427.074	497.022
SKUPAJ SREDSTVA		325.361.817	399.395.113
IZVENBILANČNA SREDSTVA	18	142.844.278	119.126.127

Bilanca stanja – nadaljevanje

A.	KAPITAL	11	(74.950.685)	50.303.123
I.	Vpoklicani kapital		69.480.250	69.480.250
1.	Osnovni kapital		69.480.250	69.480.250
2.	Nevpoklicani kapital (kot odbitna postavka)		-	-
II.	Kapitalske rezerve		13.187.961	13.187.961
III.	Rezerve iz dobička		25.561.354	25.561.354
1.	Zakonske rezerve		3.600.166	3.600.166
2.	Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže		13.384.021	13.384.021
3.	Lastne delnice in lastni poslovni deleži		(13.384.021)	(13.384.021)
4.	Statutarne rezerve		7.657.785	7.657.785
5.	Druge rezerve iz dobička		14.303.403	14.303.403
IV.	Presežek iz prevrednotenja		28.503.180	16.320.725
V.	Preneseni čisti poslovni izid		(74.108.353)	
VI.	Čisti poslovni izid poslovnega leta		(137.575.077)	(74.247.167)
B.	REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	12	1.669.285	1.796.700
1.	Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		1.669.285	1.796.700
2.	Druge rezervacije		-	-
3.	Dolgoročne pasivne časovne razmejitve		-	-
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		103.694.730	101.966.732
I.	Dolgoročne finančne obveznosti	13	97.864.663	98.618.636
1.	Dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini		-	-
2.	Dolgoročne finančne obveznosti do bank		83.146.307	87.893.733
3.	Dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic		-	7.145.000
4.	Druge dolgoročne finančne obveznosti		14.718.356	3.579.903
II.	Dolgoročne poslovne obveznosti		-	-
1.	Dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		-	-
2.	Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		-	-
3.	Dolgoročne menične obveznosti		-	-
4.	Dolgoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		-	-
5.	Druge dolgoročne poslovne obveznosti		-	-
III.	Odložene obveznosti za davek	14	5.830.067	3.348.096
Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		294.609.460	243.895.559
I.	Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev		-	-
II.	Kratkoročne finančne obveznosti	15	170.870.966	134.922.579
1.	Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini		-	-
2.	Kratkoročne finančne obveznosti do bank		119.631.804	115.006.078
3.	Kratkoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic		7.145.000	-
4.	Druge kratkoročne finančne obveznosti		44.094.162	19.916.501
III.	Kratkoročne poslovne obveznosti	16	123.738.494	108.972.980
1.	Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		57.485.497	40.256.702
2.	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		37.629.210	37.629.049
3.	Kratkoročne menične obveznosti		-	-
4.	Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		1.967.561	1.840.397
5.	Druge kratkoročne poslovne obveznosti		26.656.226	29.246.832
D.	KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	17	339.027	1.432.999
	SKUPAJ OBVEZNOSTI		325.361.817	399.395.113
	IZVENBILANČNE OBVEZNOSTI	18	142.844.278	119.126.127

Izkaz poslovnega izida

(v evrih)	Pojasnila	1-12/2013	1-12/2012
1. Čisti prihodki od prodaje	19	425.702.439	386.090.046
a) Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu		17.994.870	13.723.559
b) Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu		407.707.569	372.366.487
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	19	(1.856.683)	(419.129)
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	19	2.939	1.747.598
4. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	19	204.301	1.113.858
5. Stroški blaga, materiala in storitev	20	383.376.821	341.571.048
a) Nabavna vrednost prodanega blaga in stroški porabljenega materiala		357.967.259	320.154.705
b) Stroški storitev		25.409.562	21.416.344
6. Stroški dela	20	21.327.298	21.028.773
a) Stroški plač		15.281.601	15.485.004
b) Stroški socialnih zavarovanj		2.597.301	2.659.392
c) Drugi stroški dela		3.448.396	2.884.378
7. Odpisi vrednosti	20	14.281.936	21.047.913
a) Amortizacija		9.574.473	10.455.476
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstvih		2.343.104	1.156.284
c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		2.364.359	9.436.153
8. Drugi poslovni odhodki	20	234.107	165.195
9. Finančni prihodki iz deležev	21	42.275	40.008
a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini		-	-
b) Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah		-	-
c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah		42.275	40.008
č) Finančni prihodki iz drugih naložb		-	-
10. Finančni prihodki iz danih posojil	21	1.134.076	2.227.025
a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini		911.018	1.667.898
b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim		223.058	559.127
11. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	21	468.980	753.109
a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini		32.436	146.366
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		436.544	606.743
12. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	22	137.290.309	64.154.645
a) Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb v družbe v skupini		135.111.764	64.154.630
b) Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb v druge		2.178.545	15
13. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	22	5.980.390	14.546.455
a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini		-	6.916
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank		4.566.819	12.253.934
c) Finančni odhodki iz izdanih obveznic		465.080	466.354
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		948.491	1.819.251
14. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	22	1.138.585	1.530.957
a) Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini		466.487	635.848
b) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev iz meničnih obveznosti		248.764	464.447
c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		423.334	430.662
15. Drugi prihodki	23	82.471	33.919
16. Drugi odhodki	24	71.383	2.557.193
17. Davek iz dobička			-
18. Odloženi davki		(344.955)	(768.579)
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		(137.575.077)	(74.247.167)

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	(137.575.077)	(74.247.166)
Spremembe presežka iz prevrednotenja neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev	12.187.846	-
Spremembe presežka iz prevrednotenja finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo	64.600	16.459.709
Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini (tečajne razlike)	-	-
Aktuarski dobički/izgube	68.823	-
Druge sestavine vseobsegajočega donosa	-	-
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	(125.253.808)	(57.787.457)

Izkaz denarnih tokov

(v evrih)	2013	2012
Denarni tokovi pri poslovanju		
Postavke izkaza poslovnega izida		
Poslovni prihodki (razen za prevrednotenje) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev	424.604.447	389.319.401
Poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevrednotenje) in finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	(408.574.589)	(377.445.604)
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	344.955	768.579
Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja		
Začetne manj končne poslovne terjatve	(53.444.144)	10.902.349
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	(930.052)	(112.090)
Začetne manj končne odložene terjatve za davek	(344.955)	(768.579)
Začetna manj končna sredstva (skupina za odtujitev) za prodajo	-	-
Začetne manj končne zaloge	160.102	1.666.407
Končni manj začetni poslovni dolgovi	14.765.514	(4.400.851)
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	(1.138.467)	840.953
Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	2.481.971	3.348.096
Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju	(22.075.219)	24.118.661
Denarni tokovi pri naložbenju		
Prejemki pri naložbenju		
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku drugih, ki se nanašajo na naložbenje	377.961	2.267.033
Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	-	1.286.193
Prejemki od odtujitve opredmetenih sredstev	158.560	1.034.033
Prejemki od odtujitve naložbenih nepremičnin	-	-
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	303.000	502.912
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	2.769.710	8.155.201
Izdatki pri naložbenju		
Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	(130.570)	(3.764.405)
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	(7.324.522)	(1.887.692)
Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	-	-
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	-	(123.847)
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	(752.208)	(9.418.868)
Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju	(4.598.069)	(1.949.440)
Denarni tokovi pri financiranju		
Prejemki pri financiranju		
Prejemki od vplačanega kapitala	-	-
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	3.591.021	-
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	35.000.000	-
Izdatki pri financiranju		
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	(5.980.252)	(14.405.703)
Izdatki za vračila kapitala	(2.481.971)	(3.348.096)
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	(66.881)	(110)
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	(3.329.727)	(4.445.799)
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	-	-
Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju	26.732.190	(22.199.708)
Končno stanje denarnih sredstev	82.421	23.519
Denarni izid v obdobju	58.902	(30.487)
Začetno stanje denarnih sredstev	23.519	54.006

Izkaz gibanja kapitala v letu 2013

(v evrih)	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne deleže in delnice	Lastne deleži in delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Skupaj rezerve iz dobička	Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid leta	Skupaj
Stanje na dan 31. decembra 2012	69.480.250	13.187.961	3.600.166	13.384.021	(13.384.021)	7.657.785	14.303.403	25.561.354	16.320.725	-	(74.247.167)	50.303.123
Preračuni za nazaj (odprava napak)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prilagoditve za nazaj (spremembe računovodskih usmeritev)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 1. januarja 2013	69.480.250	13.187.961	3.600.166	13.384.021	(13.384.021)	7.657.785	14.303.403	25.561.354	16.320.725	-	(74.247.167)	50.303.123
Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki												
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(137.575.077)	(137.575.077)
Sprememba presežka iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	-	-	-	-	-	-	-	-	12.187.846	-	-	12.187.846
Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih naložb	-	-	-	-	-	-	-	-	64.600	-	-	64.600
Aktuarski dobički/izgube	-	-	-	-	-	-	-	-	68.823	-	-	68.823
	-	-	-	-	-	-	-	-	12.321.269	-	(137.575.077)	(125.253.808)
Premiki v kapitalu												
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(74.247.167)	74.247.167	-
Druge spremembe v kapitalu	-	-	-	-	-	-	-	-	(138.814)	138.814	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	(138.814)	(74.108.353)	74.247.167	-
Stanje na dan 31. decembra 2013	69.480.250	13.187.961	3.600.166	13.384.021	(13.384.021)	7.657.785	14.303.403	25.561.354	28.503.180	(74.108.353)	(137.575.077)	(74.950.685)
BILANČNA IZGUBA										(74.108.353)	(137.575.077)	(211.683.430)

Izkaz gibanja kapitala v letu 2012

(v evrih)	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne deleže in delnice	Lastne deleži in delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Skupaj rezerve iz dobička	Presežek iz prevrednotenja	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid leta	Skupaj
Stanje na dan 31. decembra 2011	69.480.250	13.187.961	3.600.166	13.384.021	(13.384.021)	7.657.785	20.438.467	31.696.418	(138.984)	852.259	1.305.893	116.383.797
Preračuni za nazaj (odprava napak)	-	-	-	-	-	-	(8.293.216)	(8.293.216)	-	-	-	(8.293.216)
Prilagoditve za nazaj (spremembe računovodskih usmeritev)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 1. januarja 2012	69.480.250	13.187.961	3.600.166	13.384.021	(13.384.021)	7.657.785	12.145.251	23.403.202	(138.984)	852.259	1.305.893	108.090.581
Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki												
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja												
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(74.247.167)	(74.247.167)
Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih naložb	-	-	-	-	-	-	-	-	16.459.709	-	-	16.459.709
	-	-	-	-	-	-	-	-	16.459.709	-	(74.247.167)	(57.787.458)
Premiki v kapitalu												
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala												
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.305.893	(1.305.893)	-
Razporeditev dela čistega dobička poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala po sklepu organov vodenja in nadzora												
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razporeditev dela čistega dobička za oblikovanje dodatnih rezerv po sklepu skupščine												
	-	-	-	-	-	-	2.158.152	2.158.152	-	(2.158.152)	-	-
	-	-	-	-	-	-	2.158.152	2.158.152	-	(852.259)	(1.305.893)	-
Stanje na dan 31. decembra 2012	69.480.250	13.187.961	3.600.166	13.384.021	(13.384.021)	7.657.785	14.303.403	25.561.354	16.320.725	0	(74.247.167)	50.303.123
BILANČNA IZGUBA										0	(74.247.167)	(74.247.167)

9.2.2 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

Pojasnilo 1: Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev					9.049.035 evrov
(v evrih)	Usredstveni stroški razvoja	Pravice do ind. lastnine in druge pravice	Neopredm. sredstva v pridobivanju	Dolgoročno odloženi stroški	Skupaj
Nabavna vrednost					
31. decembra 2012	15.883.154	6.335.654	-	2.414.611	24.633.419
Prilagoditve	-	-	-	-	-
1. januarja 2013	15.883.154	6.335.654	-	2.414.611	24.633.419
Pridobitve	-	-	130.570	-	130.570
Povečanja zaradi pripojitve	-	-	-	-	-
Prenos z investicij v teku	120.000	5.220	(125.220)	-	-
Oslabitev	(1.315.174)	-	-	(2.253)	(1.317.427)
31. decembra 2013	14.687.980	6.340.874	5.350	2.412.358	23.446.562
Nabrani popravek vrednosti					
31. decembra 2012	3.878.577	6.183.020	-	2.403.721	12.465.318
Prilagoditve	-	-	-	-	-
1. januarja 2013	3.878.577	6.183.020	-	2.403.721	12.465.318
Amortizacija v letu	2.623.630	54.994	-	-	2.678.624
Oslabitev	(746.415)	-	-	-	(746.415)
31. decembra 2013	5.755.792	6.238.014	-	2.403.721	14.397.527
Neodpisana vrednost					
31. decembra 2012	12.004.577	152.634	-	10.890	12.168.101
1. januarja 2013	12.004.577	152.634	-	10.890	12.168.101
31. decembra 2013	8.932.188	102.860	5.350	8.637	9.049.035

V letu 2013 smo v razvojne projekte investirali 130.570 evrov.

Za razvojne projekte pri katerih je ugotovljeno, da ni verjetnosti bodočih gospodarskih koristi, je opravljena slabitev v višini 568.759 evrov.

Neopredmetena sredstva niso zastavljena kot jamstvo za obveznosti. Družba nima finančnih obveznosti iz naslova pridobitve neopredmetenih sredstev.

Pojasnilo 2: Opredmetena osnovna sredstva
54.689.383 evrov

(v evrih)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Vlaganja v tuja osnovna sredstva	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost							
31. decembra 2012	8.508.207	48.775.886	79.524.226	22.049.515	272.087	644.822	159.774.743
Prilagoditve	-	-	-	-	-	-	-
1. januarja 2013	8.508.207	48.775.886	79.524.226	22.049.515	272.087	644.822	159.774.743
Pridobitve	-	-	-	-	-	7.324.522	7.324.522
Prenos z investicij v teku	480	10.190	5.812.397	1.588.016	55.625	(7.466.708)	(0)
Odtujitve	-	(14.121)	(1.520.205)	(769.234)	-	(3.169)	(2.306.729)
Oslabitve	-	-	(130.069)	(6.391)	-	(84.171)	(220.631)
Uskladitve s pošteno vrednostjo	8.805.638	9.649.621	-	-	-	-	18.455.259
31. decembra 2013	17.314.325	58.421.576	83.686.349	22.861.906	327.712	415.296	183.027.163
Nabrani popravek vrednosti							
31. decembra 2012	-	32.441.487	67.894.524	17.767.979	197.011	-	118.301.000
Prilagoditve	-	-	-	-	-	-	-
1. januarja 2013	-	32.441.487	67.894.524	17.767.979	197.011	-	118.301.000
Amortizacija v letu	-	1.334.580	4.015.873	1.515.884	29.512	-	6.895.849
Odtujitve	-	(2.333)	(1.520.205)	(625.631)	-	-	(2.148.169)
Oslabitve	-	-	881.477	243.245	-	-	1.124.722
Uskladitve s pošteno vrednostjo	-	4.164.378	-	-	-	-	4.164.378
31. decembra 2013	-	37.938.112	71.271.669	18.901.477	226.523	-	128.337.780
Neodpisana vrednost							
31. decembra 2012	8.508.207	16.334.399	11.629.702	4.281.536	75.076	644.822	41.473.742
1. januarja 2013	8.508.207	16.334.399	11.629.702	4.281.536	75.076	644.822	41.473.742
31. decembra 2013	17.314.325	20.483.464	12.414.680	3.960.429	101.189	415.296	54.689.383

Družba je v letu 2013 spremenila računovodsko usmeritev in je za vrednotenje nepremičnin izbrala model prevrednotenja. Oceno vrednosti za namen računovodskega poročanja je opravila družba »Dominus« d. o. o. - Podjetje za svetovanje, vrednotenje in inženiring, pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin pri Slovenskem inštitutu za revizijo. Zemljišča in zgradbe so bile ocenjene na dan 31. 08. 2013. Za oceno vrednosti je bil uporabljen nabavno-vrednostni način oziroma ocena vrednosti, ki najbolje prikaže stopnjo vzdrževanja in specifičnosti posameznega objekta, primerna za vrednotenje industrijskih objektov, posebnih in novih objektov in za potrebe ocenjevanja delov nepremičnin. Zgradbe so bile slabljenje za 366.957 evrov in okrepljene za 5.852.200 evrov. Zemljišča so bila okrepljena za 8.852.200 evrov. V primeru, da ne bi prišlo do spremembe računovodske usmeritve, bi sedanja vrednost nepremičnin znašala 23.804.339 evrov.

Obenem so bile na dan 31. 8. 2013 ocenjene tudi naprave in oprema. Opravljena je bila slabitev v skupni višini 1.345.352 evrov.

Sedanja vrednost opredmetenih osnovnih sredstev v finančnem najemu znaša 3.894.492,48 evrov. Družba nima finančnih obveznosti iz naslova pridobitve osnovnih sredstev.

Na zemljišča s pripadajočimi gradbenimi objekti v izmeri 136.763 kvadratnih metrov, katerih knjigovodska vrednost na dan 31. 12. 2013 znaša 26.113.554 evrov, je vpisana hipoteka.

Knjigovodska vrednost zastavljene opreme na dan 31. 12. 2013 znaša 3.355.088 evrov.

Pojasnilo 3: Dolgoročne finančne naložbe

80.928.414 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Dolgoročne finančne naložbe:		
Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		
Delnice in deleži v družbah v skupini	75.513.691	127.690.880
Delnice in deleži v pridruženih družbah	-	-
Druge delnice in deleži	1.789.650	1.725.101
Druge dolgoročne finančne naložbe	-	-
Dolgoročna posojila		
Dolgoročna posojila družbam v skupini	1.345.382	6.600.074
Dolgoročna posojila dana pridruženim družbam	-	-
Dolgoročna posojila drugim	2.279.691	4.360.467
Dolgoročno nevplačani vpoklicani kapital	-	-
Skupaj	80.928.414	140.376.522

(v evrih)	Delež v kapitalu	31.12.2013	31.12.2012
Deleži v družbah v skupini			
	%		
V državi			
Cimos TAM Ai, d.o.o., Maribor	100,00	-	8.272.242
CIMAT, d.o.o., Koper	100,00	2.806.346	2.806.346
Cimos Titan, d.o.o., Kamnik	100,00	-	-
Livarna Vuzenica, d.o.o., Vuzenica	99,72	-	-
Litostroj Power, d.o.o., Ljubljana	100,00	28.180.440	28.180.440
TAM poslovne storitve, d.o.o., Maribor	100,00	-	7.500
LIP, d.o.o., Ljubljana	100,00	51.000	51.000
V tujini			
P.P.C. Buzet, d.o.o., Hrvaška	100,00	-	7.171.543
Cimos France, d.o.o., Francija	94,94	284.820	284.820
Cimos BRD, d.o.o., Nemčija	100,00	-	-
Cimos TMD A.i., d.o.o., BiH	100,00	17.542.392	17.542.392
Cimos TMD Casting, d.o.o., BiH	93,42	-	5.205.669
Livnica Kikinda, d.d., Srbija	93,00	-	-
Livnica Kikinda A.i., d.o.o., Srbija	79,50	15.543.964	36.616.968
Fam Sečanj A.i., d.o.o., Srbija	82,28	-	3.894.255
Livnica Mašinogradnja, d.o.o., Srbija	100,00	11.100.954	17.653.859
Krušik - Precizni liv, d.o.o., Srbija	85,73	-	-
CIMOS-ZKS d.o.o., Rusija	50,00	3.775	3.775
CIMOSPV d.o.o., Srbija	100,00	-	71
Deleži v družbah v skupini		75.513.691	127.690.880
Druge delnice in deleži			
V državi		1.784.143	1.719.543
V tujini		5.507	5.558
Deleži v skupaj obvladovanih družbah		1.789.650	1.725.101
Skupaj		77.303.341	129.415.981

Gibanje dolgoročnih finančnih naložb

(v evrih)	Finančne naložbe razpoložljive za prodajo		Skupaj
	Posojila		
Kosmata vrednost			
Stanje 31.12.2012	10.960.541	206.068.895	217.029.436
Povečanja			
Nova posojila, vlaganja	-	39.105.876	39.105.876
Pripis obresti	127.761	-	127.761
Zmanjšanja			
Odplačila, prodaje	(303.000)	-	(303.000)
Prevrednotenje	-	(51)	(51)
Prenos na kratkoročni del	(5.082.454)	-	(5.082.454)
Prevrednotenje na pošteno vrednost	-	64.600	64.600
Stanje 31.12.2013	5.702.848	245.239.320	250.942.168
Popravek vrednosti			
Stanje 31.12.2012	-	76.652.914	76.652.914
Povečanja			
Oslabitev v letu	2.077.775	91.283.065	93.360.840
Zmanjšanja			
Stanje 31.12.2013	2.077.775	167.935.979	170.013.754
Čista vrednost 31.12.2012	10.960.541	129.415.981	140.376.522
Čista vrednost 31.12.2013	3.625.073	77.303.341	80.928.414

Povečanje dolgoročnih finančnih naložb se nanaša na dokapitalizacijo družbe CimosPV d. o. o. Kikinda s preoblikovanjem kratkoročnih terjatev v kapital te družbe v višini 39.105.876 evrov.

Slabitev je opravljena za dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe: Cimos TAM Ai d. o. o. v višini 8.272.242 evrov, TAM PS d. o. o. v višini 7.500 evrov, PPC Buzet d. o. o. v višini 7.171.543 evrov, Cimos TMD Casting d. o. o. v višini 5.205.669 evrov, Livnica Kikinda Ai d. o. o. v višini 21.073.004 evrov, Fam Sečanj Ai d. o. o. 3.894.255 evrov, Livnica Mašinogradnja d. o. o. 6.552.905 evrov in CimosPV d. o. o. 39.105.948 evrov kar povečuje finančne odhodke.

Vrednost zastavljenih finančnih naložb na dan 31. 12. 2013 znaša 45.772.832 evrov.

Obveznost Cimosa d. d. iz naslova nevplačanega kapitala do odvisne družbe FAM Sečanj Ai d. o. o. znaša 6.560.327 evrov. Naložba je vrednotena po nabavni vrednosti, ki je enaka vplačanemu znesku v denarju in stvarnemu vložku v opremi. Povečanje vrednosti naložbe za nevplačan kapital in obveznost iz naslova nevplačanega kapitala niso prikazane v bilancah matične družbe.

Naložbe v druge delnice, vrednotene po pošteni vrednosti preko kapitala, so se v primerjavi s preteklim letom povečale za 64.600 evrov na račun presežka iz prevrednotenja.

Pojasnilo 4: Dolgoročne poslovne terjatve		0 evrov	
(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012	
Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini	105.903	608.103	
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih terjatev	(105.903)	(502.200)	
Skupaj	-	105.903	

Pojasnilo 5: Odložene terjatve za davek		1.315.909 evrov		
(v evrih)	31.12.2012	Odloženi davki preko poslovnega izida	31.12.2013	
Rezervacije za stroške in odhodke	152.719	(5.111)	147.608	
Neizrabljeni davčni dobropisi oziroma olajšave	752.887	350.066	1.102.953	
Neizrabljene prenesene davčne izgube	65.348	-	65.348	
Skupaj	970.954	344.955	1.315.909	

Odložene terjatve za davek so obračunane po 17 % stopnji.

Pojasnilo 6: Zaloge		20.785.715 evrov	
(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012	
Material in surovine	5.970.274	5.491.259	
Nedokončana proizvodnja	1.641.536	1.995.544	
Proizvodi	2.585.395	4.595.635	
Trgovsko blago	7.608.084	6.786.143	
Predujmi za zaloge	2.980.426	2.077.236	
Skupaj	20.785.715	20.945.817	

Popisni primanjkljaj je ugotovljen v višini 90.002 evrov, popisni presežek pa v višini 4.606 evrov.

Razlike, ki so bile ugotovljene pri rednem popisu zalog so se v največji meri nanašale na odstopanja evidentiranja na delovne naloge in so odpravljene v obravnavanem obdobju.

Skladno s politiko družbe je bila opravljena slabitev zalog po starostni strukturi v višini 1.293.469 evrov.

Za zavarovanje kreditov pridobljenih v okviru projekta »državne pomoči za reševanje« so zastavljene zaloge na dan 31. 12. 2013 znašale 14.017.800 evrov.

Knjigovodska vrednost zalog ne presega njihove iztržljive vrednosti.

Pojasnilo 7: Kratkoročne finančne naložbe
10.472.141 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Kratkoročna posojila		
Kratkoročna posojila družbam v skupini	10.426.557	48.724.711
Kratkoročna posojila drugim	45.584	1.941.268
Skupaj	10.472.141	50.665.979

Gibanje kratkoročnih finančnih naložb

(v evrih)	Posojila	Skupaj
Kosmata vrednost		
Stanje 31.12.2012	59.475.107	59.475.107
Povečanja		
Nova posojila, nakupi	752.208	752.208
Pripis obresti	670.629	670.629
Prenos iz dolgoročnega dela	5.082.454	5.082.454
Zmanjšanja		
Odplačila, prodaje	(2.769.710)	(2.769.710)
Dokončen odpis	(500.000)	(500.000)
Stanje 31.12.2013	62.710.688	62.710.688
Popravek vrednosti		
Stanje 31.12.2012	8.809.129	8.809.129
Povečanja		
Oblikovanje popravka vrednosti v letu	43.429.418	43.429.418
Zmanjšanja		
Stanje 31.12.2013	52.238.547	52.238.547
Čista vrednost 31.12.2012	50.665.978	50.665.978
Čista vrednost 31.12.2013	10.472.141	10.472.141

Popravki vrednosti kratkoročno danih posojil družbam v skupini: Cimos TAM Ai d. o. o. v višini 15.303.671 evrov, Livarna Vuzenica d. o. o. v višini 9.725.921 evrov in Cimos Titan v višini 18.299.107 evrov, so bili oblikovani na osnovi neizterljivosti danih posojil. V skladu s pogodbo o prodaji je posojilo dano družbi Labinprogres TPS d. o. o. v višini 500.000 evrov odpisano. Oblikovan je popravek vrednosti do Rokometnega kluba Koper v višini 100.720 evrov.

Pojasnilo 8: Kratkoročne poslovne terjatve**146.611.725 evrov**

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev:		
na domačem trgu	1.429.359	1.277.919
na tujih trgih	48.781.993	52.249.534
Kratkoročne poslovne terjatve do podjetij v skupini	89.381.882	80.366.461
Dani kratkoročni preujmi in varščine	280.997	280.673
Kratkoročne terjatve, povezane s finančnimi prihodki	95.817	113.075
Druge kratkoročne terjatve	12.376.896	18.122.918
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih terjatev do družb v skupini	105.903	502.200
Oslabitve kratkoročnih poslovnih terjatev do družb v skupini	(88.514)	
Oslabitve kratkoročnih poslovnih terjatev do drugih	(5.752.609)	(20.745.226)
Skupaj	146.611.725	132.167.554

Druge kratkoročne terjatve v pretežni meri zajemajo terjatve do države (DDV).

Starostna struktura terjatev do kupcev v neto vrednosti, zmanjšani za popravke vrednosti

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Nezapadlo	64.856.557	43.111.622
Zapadlo do:		
- 30 dni	9.481.335	7.652.575
- 60 dni	4.364.253	5.357.865
- 90 dni	8.424.661	4.141.802
- nad 90 dni	50.587.160	57.150.200
Skupaj	137.713.967	117.414.063

Popravki vrednosti kratkoročnih terjatev

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Stanje 1.1.	20.745.226	15.079.403
Povečanja		
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	109.065	5.665.823
Tečajne razlike	-	-
Prenos iz dolgoročnih poslovnih terjatev	-	-
Zmanjšanja		
Izterjane odpisane terjatve	(251.160)	-
Dokončen odpis terjatev	(14.762.008)	-
Tečajne razlike	-	-
Stanje 31.12.	5.841.123	20.745.226

Terjatve do kupcev v tujini v višini 46.960.004 evrov so odstopljene bankam upnicam v zavarovanje finančnih obveznosti družbe. Družba nima zavarovanih terjatev.

V letu 2013 je izvršen dokončen odpis terjatve do družbe Avtoimport Kuba, ki je bila v preteklosti že v celoti slabljen.

Pojasnilo 9: Denarna sredstva
82.421 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Gotovina v blagajni v domači valuti	287	1.333
Denarna sredstva na računih v domači valuti	28.757	6.153
Denarna sredstva na računih v tuji valuti	53.377	16.033
Skupaj	82.421	23.519

Pojasnilo 10: Aktivne časovne razmejitve
1.427.074 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Kratkoročno odloženi stroški oziroma odhodki	889.813	145.347
Kratkoročno nezaračunani prihodki	537.261	351.675
Vrednotnice	-	-
DDV od prejetih predujmov	-	-
Skupaj	1.427.074	497.022

Pojasnilo 11: Kapital
-74.950.685 evrov

Osnovni kapital delniške družbe Cimos znaša 69.480.250 evrov. Opredeljen je v statutu in registriran na sodišču. Osnovni kapital je razdeljen na 16 650 247 navadnih, kosovnih delnic. V Klirinško depotni družbi je bilo na dan 31. 12. 2013 registriranih 1202 delničarjev. Družba ima v lasti 2 221 189 delnic, kar predstavlja 13,3 % vseh delnic v vrednosti 13.384.021 evrov, za katere ima oblikovan sklad lastnih delnic v enaki višini.

Izračunana knjigovodska vrednost delnice na dan 31. 12. 2013 znaša -5,19 evra, na dan 31. 12. 2012 pa je znašala 3,49 evra. Tehtano povprečno število delnic znaša 14 429 058 in je enako kot na dan 31. 12. 2012. Pri izračunu se število lastnih delnic odšteje od njihovega skupnega števila.

V obravnavanem obdobju družba izkazuje negativen čisti poslovni izid v višini 137.575.077 evrov, čista izguba na delnico pa 9,53 evra. Čista izguba na delnico je izračunana z delitvijo čiste izgube, ki na število delnic pripadajo delničarjem brez lastnih delnic. Leta 2012 je znašala čista izguba na delnico 5,15 evra.

Razčlenitev kapitalskih rezerv

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Vplačani presežek kapitala	4.958.334	4.958.334
Dobiček pri prodaji lastnih delnic oziroma deležev	4.275.973	4.275.973
Splošni prevrednotovalni popravek kapitala	3.953.654	3.953.654
Skupaj	13.187.961	13.187.961

Presežek iz prevrednotenja

(v evrih)	Opredmetena osnovna sredstva	Dolgoročne finančne naložbe	Aktuarski dobički / izgube	Skupaj
Začetno stanje na dan 31. decembra 2012	-	16.320.725	-	16.320.725
Povečanje				
Uskladitve s pošteno vrednostjo	12.166.365	64.599	68.824	12.299.787
Bruto vrednost	14.657.838	64.599	82.920	14.805.357
Vpliv odloženih davkov	(2.491.473)	-	(14.096)	(2.505.570)
Odprava ob odtujitvi sredstev	(2.116)	-	-	(2.116)
Bruto vrednost	(2.116)	-	-	(2.116)
Vpliv odloženih davkov	-	-	-	-
Odprava v dobro prenesenih dobičkov	(115.216)	-	-	(115.216)
Bruto vrednost	(138.814)	-	-	(138.814)
Vpliv odloženih davkov	23.598	-	-	23.598
Končno stanje na dan 31.12.2013	12.049.033	16.385.324	68.824	28.503.180

Opravljen prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev na pošteno vrednost je imelo za posledico povečanje presežka iz prevrednotenja v višini 14.516.907 evrov zmanjšanjem za oblikovane obveznosti iz naslova odloženih davkov v višini 2.467.874 evrov.

Pojasnilo 12: Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitevve**1.669.285 evrov**

Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi

(v evrih)	Skupaj
Stanje 31. decembra 2012	1.796.700
Prilagoditve	-
Stanje 1. januarja 2013	1.796.700
Spremembe v letu	
Oblikovanje	-
Poraba	(105.712)
Odprava	(21.703)
Diskontiranje	-
Stanje 31.12.2013	1.669.285

V aktuarskem izračunu je uporabljena nominalna dolgoročna obrestna mera 3,1 % in rast plač 2 %.

V skladu z zahtevami spremenjenega MRS 19 je družba v letu 2013 spremembo rezervacij za odpravnine ob upokojitvi v višini 68.824 evrov iz naslova aktuarskih izgub in dobičkov, evidentirala kot presežek iz prevrednotenja kapitala.

Pojasnil 13: Dolgoročne finančne obveznosti
97.864.663 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Dolgoročna posojila, dobljena pri bankah in družbah v državi	84.881.232	126.973.865
Dolgoročna posojila, dobljena pri bankah in družbah v tujini	3.012.501	6.587.501
Dolgoročne finančne obveznosti v zvezi z obveznicami	7.145.000	7.145.000
Dolgoročni dolgovi iz finančnega najema	19.515.256	11.365.704
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti	(16.689.326)	(53.453.434)
Skupaj	97.864.663	98.618.636

Gibanje dolgoročnih finančnih obveznosti

(v evrih)	Glavnica dolga 1. januarja	Nova posojila v letu	Prerazvrstitev	Prenos iz kratkoročnih posojil	Odplačila v letu	Glavnica dolga 31. decembra	Del, ki zapade v 2013	Dolgoročni del
Obveznosti iz naslova obveznic								
Obveznosti iz naslova obveznic	7.145.000	-	-	-	-	7.145.000	(7.145.000)	-
Posojilodajalec								
Banke v državi	84.881.232	-	-	-	-	84.881.232	(2.609.925)	82.271.307
Banke v tujini	3.012.501	-	-	-	-	3.012.501	(2.137.501)	875.000
Drugi posojilodajalci	3.579.904	3.591.021	233.787	12.177.425	(66.881)	19.515.256	(4.796.900)	14.718.356
Dolgoročno dobljena posojila	98.618.637	3.591.021	233.787	12.177.425	(66.881)	114.553.989	(16.689.326)	97.864.663

Stanje dolgoročnih finančnih obveznosti se je na dan 31. 12. 2013 povečalo predvsem zaradi reprograma zapadlih obveznosti po leasing pogodbah, kar je imelo za posledico prenos iz kratkoročnih obveznosti na dolgoročne. Izvedena je bila tudi konverzija iz švicarskih frankov v evre, tako da so sedaj vse obveznosti izražene v evrih. Z bankami še vedno poteka dogovarjanje glede pogodbe o finančnem prestrukturiranju, ki naj bi bila podpisana predvidoma do konca meseca maja 2014. Obrestna mera dolgoročnih posojil se giblje med 6M EURIBOR + 0,8 % in 3M EURIBOR + 3,5 %. Višina finančnih obveznosti z rokom dospelosti daljšim od 5 let znaša 740.061 evrov. Posojila so različno zavarovana: z izdanimi menicami, terjatvami do kupcev, zastavo poslovnih deležev ter zastavo nepremičnin, opreme in zalog.

Pojasnilo 14: Odložene obveznosti za davek
5.830.067 evrov

(v evrih)	31.12.2012	Odloženi davki preko rezerv za prevredn.	31.12.2013
Prevrednotenje neopredmetenih sredstev na pošteno vrednost	-	-	-
Prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev na pošteno vrednost	-	2.467.875	2.467.875
Prevrednotenje finančnih naložb na pošteno vrednost	3.348.096	-	3.348.096
Aktuarski dobički/izgube	-	14.096	14.096
	3.348.096	2.481.971	5.830.067

Odložene obveznosti za davek, obračunane po stopnji 17 %, so se povečale iz naslova prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev na pošteno vrednost.

Pojasnilo 15: Kratkoročne finančne obveznosti**170.870.966 evrov**

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Kratkoročna posojila, dobljena pri bankah in družbah v državi	108.664.735	66.693.801
Kratkoročna posojila, dobljena pri bankah in družbah v tujini	6.219.643	2.644.643
Druge kratkoročne finančne obveznosti	39.297.262	12.130.700
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti	16.689.326	53.453.435
Skupaj	170.870.966	134.922.579

Gibanje kratkoročnih finančnih obveznosti

(v evrih)	Glavnica dolga 1. januarja	Nova posojila v letu	Prerazvrstitve	Prenos na dolgoročna posojila	Prenos iz dolgoročnih posojil	Odplačila v letu	Glavnica dolga 31. decembra
Obveznosti iz naslova obveznic							
Obveznice	-	-	-	-	7.145.000	-	7.145.000
Posojilodajalec							
Banke v državi	108.786.434	28.500.000	(28.500.000)	-	2.609.925	(121.699)	111.274.660
Banke v tujini	6.219.643	-	-	-	2.137.501	-	8.357.144
Podjetja v skupini	-	-	-	-	-	-	-
Drugi posojilodajalci	19.916.502	6.500.000	28.266.213	(12.177.425)	4.796.900	(3.208.028)	44.094.162
Kratkoročno dobljena posojila	134.922.579	35.000.000	(233.787)	(12.177.425)	16.689.326	(3.329.727)	170.870.966

V obdobju 1. 1. – 31.12. 2013 je bil prenesen del posojil iz dolgoročnega dela na kratkoročni del na osnovi dogovora o prestrukturiranju dolgov in sicer del, ki zapade v letu 2014. V letu 2013 je Cimos d. d. v okviru dodeljene državne pomoči za reševanje prejel posojila, za katere je jamčila Republika Slovenija, v skupnem znesku 35 milijonov evrov, kar je povečalo kratkoročne finančne obveznosti. Reprogramirale so se zapadle obveznosti po leasing pogodbah (Hypo leasing), kar je kratkoročne obveznosti zmanjšalo. Obrestna mera za kratkoročna posojila je EUROBOR + 1,65 %. Posojila so različno zavarovana: z izdanimi menicami, terjatvami do kupcev, zastavo poslovnih deležev ter zastavo nepremičnin, opreme in zalog.

Pojasnilo 16: Kratkoročne poslovne obveznosti**123.738.494 evrov**

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Kratkoročne obveznosti do družb v skupini	57.485.497	40.256.702
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev		
na domačem trgu	21.614.784	16.698.315
na tujih trgih	16.014.426	20.930.734
Kratkoročne obveznosti na podlagi predujmov, varščin	1.967.561	1.840.397
Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	2.266.225	1.414.084
Kratkoročne obveznosti do države in drugih inštitucij	1.613.163	4.341.562
Kratkoročne obveznosti do financerjev	4.782.942	3.495.197
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	17.993.896	19.995.989
Skupaj	123.738.494	108.972.980

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev in do družb v skupini so se povečale v primerjavi s preteklim letom. Roke plačil sproti usklajujemo z dobavitelji. Pomemben del ali 57 je nezapadlih, zapadlih do tega leta pa 32 %.

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih izkazane v višini 2.266.225 evrov se nanašajo na obveznosti za decembrsko plačo in obveznosti za neizkoriščene dopuste. Obveznosti do države in državnih institucij se v največji meri nanašajo na obveznosti za DDV obračunan s strani Carinske uprave za uvoz blaga in obveznosti za prispevke iz naslova decembrske plače. Kratkoročne obveznosti do financerjev se v največji meri nanašajo na obresti do bank (4,6 mio evrov) ter iz naslova zamudnih obresti. Druge kratkoročne poslovne obveznosti vsebujejo obveznosti iz naslova odstopa terjatev do Prvi Faktor d. o. o., Afaktor d. o. o., Interfinance d. o. o., S-factoring d. d. ter iz naslova cesij do Talum Livarna d. o. o..

Pojasnilo 17: Kratkoročne pasivne časovne razmejitve
339.027 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Vnaprej vračunani stroški oziroma odhodki	267.841	1.432.999
Kratkoročno odloženi prihodki	71.186	-
Skupaj	339.027	1.432.999

Pojasnilo 18: Izvenbilančna evidenca
142.844.278 evrov

V izvenbilančni evidenci družba izkazuje obveznosti iz naslova danih garancij v višini 6.675.000 evrov, hipoteke na nepremičninah v višini 26.113.554 evrov, zastavo opreme v višini 3.355.088 evrov, zastavljene dolgoročne finančne naložbe v višini 45.722.832 evrov. odstopljene terjatve bankam za zavarovanje finančnih obveznosti v višini 45.722.832 evrov in zastavljen zaloge v višini 14.017.800 evrov.

Pojasnilo 19: Poslovni prihodki
424.052.996 evrov
Čisti prihodki od prodaje

(v evrih)	2013	2012
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu	2.448.154	2.732.966
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na tujih trgih	110.892.337	100.976.973
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala na domačem trgu	15.487.173	10.922.735
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala na tujih trgih	296.815.232	271.389.513
Prihodki od najemnin	59.543	67.859
Skupaj	425.702.439	386.090.046

Čisti prihodki od prodaje po prodajnih trgih

(v evrih)	2013	2012
Prihodki iz prodaje v Sloveniji:		
v povezani skupini	13.070.916	8.114.196
drugim kupcem	4.923.954	5.609.363
Prihodki iz prodaje v EU		
v povezani skupini	14.642.628	80.017
drugim kupcem	315.609.039	292.645.925
Prihodki iz prodaje izven EU		
v povezani skupini	52.164.077	58.350.533
drugim kupcem	25.291.825	21.290.012
Skupaj	425.702.439	386.090.046

Usredstveni lastni proizvodi in storitve

(v evrih)	2013	2012
Iz naslova neopredmetenih sredstev	-	1.714.650
Iz naslova opredmetenih osnovnih sredstev	-	32.948
Iz naslova zalog	2.939	-
Skupaj	2.939	1.747.598

Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje

(v evrih)	2013	2012
Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	(1.856.683)	(419.129)
Skupaj	(1.856.683)	(419.129)

Drugi poslovni prihodki

(v evrih)	2013	2012
Prihodki od odprave in porabe dolgoročnih rezervacij	-	105.919
Subvencije, dotacije in donacije	116.175	285.869
Prevrednotovalni poslovni prihodki		
Prodaja opredmetenih osnovnih sredstev	72.325	721.550
Odpis obveznosti	15.801	520
Skupaj	204.301	1.113.858

Pojasnilo 20: Poslovni odhodki
419.220.162 evrov

(v evrih)	2013	2012
Stroški blaga, materiala in storitev		
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	287.171.259	254.932.818
Stroški porabljenega materiala	70.796.000	65.221.887
Stroški storitev	25.409.562	21.416.344
Stroški dela		
Stroški plač	15.281.601	15.485.004
Stroški socialnih zavarovanj	2.464.041	2.519.823
- od tega pokojninskih zavarovanj	1.484.534	1.525.945
Stroški dodatnih pokojninskih zavarovanj	133.260	139.568
Drugi stroški dela	3.448.396	2.884.377
Odpisi vrednosti		
Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih sredstev	2.678.624	2.387.958
Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev	6.895.849	8.067.518
Amortizacija naložbenih nepremičnin	-	-
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih, opredmetenih osnovnih sredstvih in naložbenih nepremičninah	2.343.104	1.156.284
Prevrednotovalni poslovni odhodki v zvezi s kratkoročnimi sredstvi, razen s finančnimi naložbami in naložbenimi nepremičninami	2.364.359	9.436.153
Prevrednotovalni poslovni odhodki v zvezi s stroški dela	-	-
Drugi poslovni odhodki		
Oblikovanje dolgoročnih rezervacij	-	-
Drugi stroški	234.107	165.195
Skupaj	419.220.162	383.812.929

Stroški po funkcionalnih skupinah

(v evrih)	Proizvajalni stroški	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Stroški blaga, materiala in storitev				
Nabavna vrednost prodanih blaga in materiala		287.171.259	-	287.171.259
Stroški porabljenega materiala	70.375.292	81.582	339.126	70.796.000
Stroški storitev	7.967.167	9.413.646	8.028.749	25.409.562
Stroški dela	13.585.761	1.767.505	5.974.032	21.327.298
Odpisi vrednosti				
Amortizacija	4.553.424	22.772	4.998.277	9.574.473
Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih, opredmetenih osnovnih sredstvih in naložbenimi nepremičninami	-	16.189	1.703.579	2.343.104
Prevrednotovalni poslovni odhodki v zvezi s kratkoročnimi sredstvi, razen s finančnimi naložbami in naložbenimi nepremičninami			2.364.359	2.364.359
Prevrednotovalni poslovni odhodki v zvezi s stroški dela	-	-	-	-
Drugi poslovni odhodki			234.107	234.107
Skupaj 1-12 2013	97.104.980	298.472.953	23.642.229	419.220.162
Skupaj v letu 2012	91.271.213	263.449.122	29.092.595	383.812.930
Od tega nabavna vrednost prodanega blaga v 2012		254.932.818		

Stroški blaga, materiala in storitev

(v evrih)	2013	2012
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	287.171.259	254.932.818
Stroški porabljenega materiala	70.796.000	65.221.887
Stroški storitev	25.409.562	21.416.344
Skupaj	383.376.821	341.571.049

Stroški materiala

(v evrih)	2013	2012
Stroški materiala	62.293.615	57.389.106
Stroški pomožnega materiala	1.166.876	1.008.804
Stroški energije	1.766.086	1.774.420
Stroški nadomestnih delov za OS ter materiala za vzdrževanje OS	850.381	904.599
Odpis DI in embalaže	4.623.115	4.047.517
Uskladitev stroškov materiala in DI zaradi ugotovljenih popisnih razlik	33.035	25.448
Stroški pisarniškega materiala in strokovne literature	58.550	68.656
Drugi stroški materiala	4.343	3.337
Skupaj	70.796.000	65.221.887

Stroški storitev

(v evrih)	2013	2012
Stroški storitev pri ustvarjanju proizvodov in opravljanju storitev	5.337.178	4.885.073
Stroški transportnih storitev	9.118.360	6.516.238
Stroški storitev v zvezi z vzdrževanjem opredmetenih OS	812.770	743.097
Najemnine	2.077.560	1.723.850
Povračila stroškov zaposlencem v zvezi z delom	151.196	146.862
Stroški plačilnega prometa in bančnih storitev ter zavarovalne premije	772.637	881.323
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	2.884.143	2.074.441
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	241.859	537.523
Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti, skupaj z dajatvami, ki bremenijo podjetje	332.507	169.586
Stroški drugih storitev	3.681.352	3.738.351
Skupaj	25.409.562	21.416.344

Stroški dela

(v evrih)	2013	2012
Plače zaposlencev	12.885.703	12.981.736
Nadomestila plač zaposlencev	2.395.898	2.503.268
Stroški dodatnega pokojninskega zavarovanja zaposlencev	133.260	139.568
Regres za letni dopust, bonitete, povračila (za prevoz na delo in z njega, za prehrano, za ločeno živ)	3.448.396	2.884.378,00
Delodajalčevi prispevki od plač, nadomestil plač, bonitet, povračil in drugih prejemkov zaposlencev	2.464.041	2.519.823
Skupaj	21.327.298	21.028.773

Drugi prejemki zaposlencev, bonitete, povračila

(v evrih)	2013	2012
- regres za letni dopust	745.819	758.867
- povračila za prevoz na delo	1.020.786	964.956
- povračila za prehrano	831.100	1.015.846
- povračila za ločeno življenje	2.004	-
- odpravnine	215	-
- jubilejne nagrade	24.671	57.226
- nagrade, solidarnostne pomoči in druga nadomestila	81.518	87.482
- rezervacije za jubilejne nagrade, odpravnine, neizkoriščene dopuste in neplačane nadure	742.285	-
Skupaj	3.448.396	2.884.378

(v evrih)	2013	2012
Bruto plače zaposlenih	15.281.601	15.485.004
Poprečno število zaposlenih	935,93	944,29
Poprečna mesečna bruto plača na zaposlenega (v EUR)	1.360,64	1.366,55

Odpisi vrednosti

(v evrih)	2013	2012
Amortizacija	9.574.473	10.455.476
- neopredmetnih dolgoročnih sredstev	2.678.624	2.387.958
- zgradb	1.335.892	1.266.501
- opreme in nadomestnih delov	4.044.073	5.095.381
- drobnega inventarja in drugih osnovnih sredstev	1.515.884	1.705.636
Prevrednotovalni poslovni odhodki	4.707.463	10.592.437
- neopredmetnih in opredmetnih sredstev	2.343.104	1.156.284
- zalog	1.293.469	1.168.806
- terjatev	1.070.890	8.267.347
Skupaj	14.281.936	21.047.913

Drugi poslovni odhodki

(v evrih)	2013	2012
Oblikovanje rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade		
Dajatve, ki niso odvisne od stroškov dela ali drugih vrst stroškov	7.604	3.810
Izdatki za varstvo okolja	144	297
Nagrade dijakom in študentom na delovni praksi skupaj z dajatvami	15.676	21.450
Štipendije dijakom in študentom	-	567
Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	210.684	139.072
Skupaj	234.107	165.195

Pojasnilo 21: Finančni prihodki**1.645.331 evrov**

(v evrih)	2013	2012
Finančni prihodki iz deležev		
Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	42.275	40.008
Finančni prihodki iz danih posojil		
Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini	911.018	1.667.898
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	223.058	559.127
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini	32.436	146.366
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	436.544	606.743
Skupaj	1.645.331	3.020.142

Pojasnilo 22: Finančni odhodki**144.409.284 evrov**

(v evrih)	2013	2012
Finančni odhodki iz finančnih naložb	137.290.309	64.154.645
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini	-	6.916
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	4.566.819	12.253.934
Finančni odhodki iz izdanih obveznic	465.080	466.354
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	948.491	1.819.251
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini	466.487	635.848
Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev	248.764	464.447
Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	423.334	430.662
Skupaj	144.409.284	80.232.057

Finančni odhodki od slabitev finančnih naložb so podrobno opisani v pojasnilu 3: Dolgoročne finančne naložbe in pojasnilu 7: Kratkoročne finančne naložbe. Odhodki za obresti bančnih kreditov so se zmanjšali zaradi znižane obrestne mere, ki je stopila v veljavo s 01. 01. 2013 v skladu s pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij z bankami. V letu 2012 je veljala povprečna obrestna mera 5,5 %, v letu 2013 pa je dogovorjena obrestna mera EURIBOR + 1,65 %.

Pojasnilo 23: Drugi prihodki**82.471 evrov**

(v evrih)	2013	2012
Prejete odškodnine	81.738	33.332
Ostali prihodki	733	587
Skupaj	82.471	33.919

Pojasnilo 24: Drugi odhodki
71.383 evrov

(v evrih)	2013	2012
Denarne kazni	-	-
Odškodnine	43.674	618.493
Ostali odhodki	27.709	1.938.700
Skupaj	71.383	2.557.193

9.2.3 DRUGA RAZKRITJA

POSLI S POVEZANIMI OSEBAMI

Prodaja povezanim družbam

(v evrih)	2013	2012
Povezane družbe		
Cimos TAM Ai, d.o.o., Maribor	10.464.251	5.904.202
Livarna Vuzenica, d.o.o., Vuzenica	2.328.434	1.848.130
LIP, d.o.o., Ljubljana	-	145
P.P.C. Buzet, d.o.o., Buzet	28.841.539	22.668.817
Labinprogres TPS, d.o.o., Labin	-	(2.140)
Cimos TMD Ai, d.o.o., Gradačac	12.544.824	13.946.059
Cimos Srebrenica, d.o.o., Srebrenica	777.706	913.611
NT Forging, d.o.o., Novi Travnik	-	335
Cimos TMD Casting, d.o.o., Zenica	1.592.139	269.749
Famos ADI, d.o.o., Sarajevo	181.167	
Croniteh d.o.o., Zenica	737	-
CIMOS France, S.A.S, Nanterre Cedex	9.799	80.017
Livnica Kikinda, AD, Kikinda	-	750
Livnica Kikinda Ai, d.o.o., Kikinda	15.606.167	14.259.777
FAM Sečanj Ai, d.o.o., Sečanj	6.805.518	5.996.602
Lira, d.o.o., Kikinda	368.323	288.379
AD Krušik - Precizni liv, Mionica	58.323	1.865
OOO Cimos-ZKS, Togliatti	10.013	6.729
Litostroj Power, d.o.o., Ljubljana	170.530	241.074
CIMAT d.o.o., Koper	108.706	120.305
Mašinogradnja d.o.o., Kikinda	9.350	-
Cimos Titan, d.o.o., Kamnik	94	341
Skupaj	79.877.621	66.544.747

Nabava pri povezanih družbah

(v evrih)	2013	2012
Povezane družbe		
Cimos TAM Ai, d.o.o., Maribor	67.436.943	74.558.338
Livarna Vuzenica, d.o.o., Vuzenica	15.836.460	14.541.156
LIP, d.o.o., Ljubljana	2.155.912	2.428.146
P.P.C. Buzet, d.o.o., Buzet	55.198.397	50.049.128
Cimos TMD Ai, d.o.o., Gradačac	56.671.321	55.042.786
Cimos Srebrenica, d.o.o., Srebrenica	720.267	1.000.346
NT Forging, d.o.o., Novi Travnik	625.503	562
Cimos TMD Casting, d.o.o., Zenica	2.565.836	1.857.012
Famos ADI, d.o.o., Sarajevo	3.790.689	
CIMOS France, S.A.S, Nanterre Cedex	2.074.488	1.940.384
Cimos BRD, GmbH, Muenchen	180.620	197.000
Livnica Kikinda, AD, Kikinda	-	485
Livnica Kikinda Ai, d.o.o., Kikinda	39.510.085	36.686.490
FAM Sečanj Ai, d.o.o., Sečanj	9.513.627	10.014.781
Lira, d.o.o., Kikinda	410.930	309.293
AD Krušik - Precizni liv, Mionica	1.575.729	1.048.322
Litostroj Power, d.o.o., Ljubljana	17.644	18.137
CIMAT d.o.o., Koper	10.773.114	9.358.223
Mašinogradnja d.o.o., Kikinda	235.070	563.736
Cimos Titan, d.o.o., Kamnik	4.977	-
Skupaj	269.297.612	259.614.325

Odprte postavke iz prodaje/nabave pri povezanih družbah

(v evrih)	2013	2012
Terjatve iz poslovanja do povezanih družb		
Povezane družbe		
Cimos TAM Ai, d.o.o., Maribor	18.374.527	8.963.549
Livarna Vuzenica, d.o.o., Vuzenica	1.006.277	2.615.345
LIP, d.o.o., Ljubljana	114	-
P.P.C. Buzet, d.o.o., Buzet	21.150.798	15.279.499
Labinprogres TPS, d.o.o., Labin	41.089	23.579
Cimos TMD Ai, d.o.o., Gradačac	4.970.289	3.933.685
Cimos Srebrenica, d.o.o., Srebrenica	2.917.010	1.994.276
NT Forging, d.o.o., Novi Travnik	104.284	26.699
Cimos TMD Casting, d.o.o., Zenica	2.520.464	325.723
Famos ADI, d.o.o., Sarajevo	279.039	-
CIMOS France, S.A.S, Nanterre Cedex	769.721	948.676
Cimos BRD, GmbH, Muenchen	30.484	-
Livnica Kikinda, AD, Kikinda	300.204	49.555
Livnica Kikinda Ai, d.o.o., Kikinda	12.455.514	30.620.822
FAM Sečanj Ai, d.o.o., Sečanj	18.622.214	14.223.043
Lira, d.o.o., Kikinda	672.765	356.504
AD Krušik - Precizni liv, Mionica	181.089	119.713
OOO Cimos-ZKS, Togliatti	-	82.498
Litostroj Power, d.o.o., Ljubljana	55.613	52.057
CIMAT d.o.o., Koper	4.463.708	131.702
Mašinogradnja d.o.o., Kikinda	97.964	656.987
TPS, d.o.o., Novi Kneževac	-	356
Cimos Titan, d.o.o., Kamnik	385.558	497.879
Liradom d.o.o., Kikinda	547	189
Skupaj	89.399.272	80.902.336

(v evrih)	2013	2012
Obveznosti iz poslovanja do povezanih družb		
Povezane družbe		
Cimos TAM Ai, d.o.o., Maribor	3.332.103	1.575.858
Livarna Vuzenica, d.o.o., Vuzenica	1.950.257	2.711.059
LIP, d.o.o., Ljubljana	1.015.469	310.069
P.P.C. Buzet, d.o.o., Buzet	8.574.597	4.716.331
Cimos TMD Ai, d.o.o., Gradačac	5.466.232	6.328.057
Cimos Srebrenica, d.o.o., Srebrenica	-	48.086
NT Forging, d.o.o., Novi Travnik	483.520	(18.438)
Cimos TMD Casting, d.o.o., Zenica	-	449.075
Famos ADI, d.o.o., Sarajevo	1.291.473	-
CIMOS France, S.A.S, Nanterre Cedex	291.647	453.967
Cimos BRD, GmbH, Muenchen	1.175	(4.315)
Livnica Kikinda, AD, Kikinda	-	(631)
Livnica Kikinda Ai, d.o.o., Kikinda	10.603.560	6.449.082
FAM Sečanj Ai, d.o.o., Sečanj	21.177.649	16.587.522
Lira, d.o.o., Kikinda	108.035	57.632
AD Krušik - Precizni liv, Mionica	373.669	44.616
OOO Cimos-ZKS, Togliatti	441	496
Litostroj Power, d.o.o., Ljubljana	3.073	2.616
CIMAT d.o.o., Koper	2.792.576	403.271
Mašinogradnja d.o.o., Kikinda	13.950	142.349
Cimos Titan, d.o.o., Kamnik	6.072	-
Skupaj	57.485.498	40.256.702

Posojila dana povezanim družbam

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Povezane družbe		
Cimos TAM Ai, d.o.o., Maribor	-	15.009.941
Livarna Vuzenica, d.o.o., Vuzenica	6.612.690	16.100.049
P.P.C. Buzet, d.o.o., Buzet	1.800.000	1.800.000
Labinprogres TPS, d.o.o., Labin	-	500.000
Litostroj Power, d.o.o., Ljubljana	3.359.249	4.370.709
Cimos Titan, d.o.o., Kamnik	-	17.544.084
Skupaj	11.771.939	55.324.783

PRERAČUN KAPITALA

(v evrih)	31.12.2012	Odstotek rasti	Učinek	Popravljen poslovni izid
Kapital (rast cen življenjskih potrebščin)	50.303.123	0,70	352.122	(137.927.198)

DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

(v evrih)	2013	2012
Prihodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih	425.780.798	391.586.435
Odhodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih	(563.700.829)	(466.602.180)
Računovodski dobiček ali izguba	(137.920.031)	(75.015.745)
Zmanjšanje davčne osnove in olajšave	(1.051.422)	(100.576)
Povečanje davčne osnove	138.971.453	74.731.922
Davčna osnova	-	(384.399)
Davek od dohodka pravnih oseb 17%	-	-

OSTALA RAZKRITJA

Bruto plača, bonitete, regres in povračila stroškov uprave znašajo v obravnavanem obdobju 322.106 evrov. Bruto sejnine in povračila stroškov nadzornega sveta znašajo 103.853 evrov.

Pogodbena vrednost za storitve revidiranja, ki jih je za družbo v letu 2013 opravila revizorska hiša KPMG Slovenija d. o. o., je bila 34.600 evrov (35.450 evrov za leto 2012). Poleg tega je revizijska družba za družbo Cimos d. d. opravila revizijo računovodskih izkazov na dan 01. 10. 2013 v vrednosti 16.500 evrov ter preiskovanje računovodskih izkazov družbe in preiskavo konsolidiranih računovodskih izkazov skladno s SRS v višini 12.500 evrov.

TOŽBE

Na dan 31. 12. 2013 so zoper družbo Cimos d. d. vložene naslednje tožbe:

- Factor Banka d. d. v višini 3.619.428 evrov, zaradi izterjave denarne terjatve iz naslova poročstva;
- Berny Commerce d. o. o., Zagreb v višini 6.609.650 evrov, odškodninski zahtevek;
- CAMEL Nabih Sami v višini 5.075 evrov, odškodninski zahtevek;
- Uprava Cimos d. d. v višini 852.259 evrov, izpodbojna tožba zoper sklep skupščine o izplačilu bilančnega dobička z dne 25. 08. 2011;
- ARTHURS Kft, Budimpešta, CEF-ING d. d., Sežana in MERCO spol. s. r. o., Češka v višini 19.697 evrov, zahtevek za priznanje lastninske pravice na delu nepremičnin na poslovnem objektu v Zagrebu;

Družba Cimos d. d. je vložila tožbo zoper CAMEL Nabih Sani v višini 811.634 evrov, odškodninski zahtevek.

DOGODKI PO ZAKLJUČKU OBRAČUNSKEGA OBDOBJA

Navajamo dogodke, ki so se zgodili v obdobju od konca leta 2013 do 25. 4. 2014:

- Dogovor o moratoriju na plačila obveznosti do bank je potekel (15. 2.). Družba je prejela predlog podaljšanja dogovora.

- ➔ Družba Cimos d. d. je prejela predlog dogovora med Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB) in drugimi večjimi bankami upnicami Cimoso o temeljnih pogojih finančnega prestrukturiranja, med katerimi je tudi predlog pretvorbe terjatev v kapitalske deleže in sprostitev določenih zavarovanj (24. 3.).
- ➔ Sklicana skupščina, na kateri se bo odločalo o konverziji dolgov v kapital in novi lastniški strukturi (1. 4.).
- ➔ Uprava Cimoso d. d. sprejela edino zavezujočo notarsko overjeno ponudbo v postopku prodaje družbe Litostroj Power d.o.o., s čimer je bila sklenjena pogodba o prenosu poslovnega deleža na Celveti Estates s.r.o. (»SPV« izbranega najugodnejšega ponudnika - češkega Energo-Pro a.s. (4. 4.).
- ➔ Sklenjena pogodba o prodaji družbe Livarna Titan d. o. o. dosedanjemu direktorju družbe Dragu Brencetu (25. 4.).
- ➔ SID Banka je deponirala pri notarju izbrisne pobotnice o umiku zavarovanj na poslovnem deležu in nepremičninah Litostroj Power d.o.o. in s tem odprla pot zaključku transakcije prodaje družbe Litostroj Power d.o.o. družbi Celveti Estates s.r.o. (»SPV« izbranega najugodnejšega ponudnika - češkega Energo-Pro a.s. (25.4.).

9.2.4 REVIZORJEVO MNENJE

Poročilo neodvisnega revizorja

Delničarjem družbe Cimos d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene računovodske izkaze družbe Cimos d.d., ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. december 2013, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja družbe Cimos d.d. na dan 31. decembra 2013 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi.

Poudarjanje zadeve

Opozarjamo na poglavje DELUJOČE PODJETJE Letnega poročila iz katere so razvidni ukrepi, ki jih družba sprejema za zmanjšanje njene zadolženosti in odpravo kapitalne neustreznosti. Kratkoročne obveznosti družbe na dan 31.12.2013 znašajo 294.609.460 EUR in presegajo kratkoročna sredstva za 116.657.458 EUR, izguba iz poslovanja pa je za leto, ki se je končalo na dan 31.12.2013 znašala 137.575.077 EUR. Družba ima na dan 31.12.2013 negativni kapital v višini 74.950.685 EUR. V kolikor se navedeni ukrepi ne bodo uresničili, navedene okoliščine nakazujejo na pomembno negotovost, ki lahko povzroči bistven dvom o sposobnosti družbe nadaljevati kot delujoče podjetje.

Naše mnenje v zvezi s tem ni prilagojeno.

Poročilo o zahtevah druge zakonodaje

V skladu z zahtevo Zakona o gospodarskih družbah potrjujemo, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi računovodskimi izkazi.

Tomaž Mahnič, ACCA
pooblaščen revizor

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Boris Drobnič
partner

KPMG Slovenija, d.o.o.
1

Ljubljana, 30. april 2014

9.2.5 IZJAVA POSLOVODSTVA

Uprava potrjuje računovodske izkaze družbe Cimos d. d. za leto, končano na dan 31. 12. 2013. Prav tako potrjuje podlago za sestavitev računovodskih izkazov, razčlenitev in pojasnila k računovodskim izkazom v letnem poročilu. Uprava je odgovorna za njihovo resničnost in objektivnost.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja in da je letno poročilo resnična in poštena slika premoženjskega stanja družbe Cimos d. d. ter izidov njenega poslovanja za leto 2013.

Uprava je odgovorna za ustrezno vodeno računovodstvo, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in za preprečevanje ter odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma nezakonitosti.

Računovodski izkazi so izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju družbe Cimos d. d. ter v skladu z veljavno zakonodajo in Slovenskimi računovodskimi standardi. Neodvisna revizorska hiša KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d. o. o., skrbi za revidiranje računovodskih izkazov družbe Cimos d. d., o čemer je tudi izdala poročilo.

Jerko Bartolič,

predsednik uprave

Dr. Janez Gradišek,

član uprave

Koper, 30. 4. 2014

9.3 Skupina Cimos

9.3.1 RAČUNOVODSKI IZKAZI

Izkaz finančnega položaja

(v evrih)	Pojasnila	31.12.2013	31.12.2012
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		297.805.377	400.846.724
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	1	26.436.968	65.725.692
1. Dolgoročne premoženjske pravice		738.312	8.363.220
2. Dobro ime		-	-
3. Predujmi za neopredmetena sredstva		358.105	-
4. Dolgoročno odloženi stroški razvijanja		25.330.175	57.342.887
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitve		10.375	19.585
II. Opredmetena osnovna sredstva	2	257.136.845	326.584.477
1. Zemljišča in zgradbe		128.805.013	133.246.568
a. Zemljišča		45.932.784	45.749.096
b. Zgradbe		82.872.229	87.497.472
2. Proizvajalne naprave in stroji		106.295.958	146.350.035
3. Druge naprave in oprema		9.527.358	15.999.536
4. Osnovna sredstva, ki se pridobivajo		12.503.112	30.984.008
a. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi		12.000.398	30.794.702
b. Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev		502.714	189.306
5. Večletni nasadi		5.404	4.329
III. Naložbene nepremičnine	3	5.767.021	-
IV. Dolgoročne finančne naložbe	4	4.167.407	6.470.239
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		1.815.142	1.966.188
a. Delnice in deleži družb v skupini		-	71
b. Delnice in deleži v pridruženih družbah		-	-
c. Druge delnice in deleži		1.808.662	1.960.231
č. Druge dolgoročne finančne naložbe		6.480	5.886
2. Dolgoročna posojila		2.352.265	4.504.051
a. Dolgoročna posojila družbam v skupini		-	-
b. Dolgoročna posojila drugim		2.352.265	4.504.051
c. Dolgoročno nevplačani vpoklicani kapital		-	-
V. Dolgoročne poslovne terjatve	5	-	1.000.924
1. Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini		-	-
2. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev		-	839.517
3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih		-	161.407
VI. Odložene terjatve za davek	6	4.297.136	1.065.392
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		216.673.315	206.657.560
I. Sredstva (skupine za odtujitve) za prodajo	7	90.118.340	5.580.853
II. Zaloge	8	58.633.082	104.691.464
1. Material		26.708.020	27.602.393
2. Nedokončana proizvodnja		9.761.683	33.688.861
3. Proizvodi in trgovsko blago		19.184.694	34.149.450
4. Predujmi za zaloge		2.978.685	9.250.761
III. Kratkoročne finančne naložbe	9	350.216	2.667.742
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		-	546
a. Delnice in deleži družb v skupini		-	-
b. Druge delnice in deleži		-	-
c. Druge kratkoročne finančne naložbe		-	546
2. Kratkoročna posojila		350.216	2.667.196
a. Kratkoročna posojila družbam v skupini		-	-
b. Kratkoročna posojila drugim		350.216	2.667.196
c. Kratkoročno nevplačani vpoklicani kapital		-	-
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	10	66.268.863	85.520.886
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		30.484	-
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		50.923.368	52.893.909
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		15.315.011	32.626.977
V. Denarna sredstva	11	1.302.814	8.196.614
C. AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	12	2.056.788	10.375.578
SKUPAJ SREDSTVA		516.535.480	617.879.862

Izkaz finančnega položaja – nadaljevanje

	Pojasnila	31.12.2013	31.12.2012
A. KAPITAL	13	(103.311.168)	22.530.278
I. Vpoklicani kapital		69.480.250	69.480.250
1. Osnovni kapital		69.480.250	69.480.250
2. Nepoklicani kapital (kot odbitna postavka)			-
II. Kapitalske rezerve		13.187.961	13.187.961
III. Rezerve iz dobička		24.824.110	24.814.289
1. Zakonske rezerve		3.600.166	3.600.166
2. Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže		13.384.021	13.384.021
3. Lastne delnice in lastni poslovni deleži		(13.384.021)	(13.393.842)
4. Statutarne rezerve		7.657.785	7.657.785
5. Druge rezerve iz dobička		13.566.159	13.566.159
IV. Presežek iz prevrednotenja		33.587.747	(2.551.871)
V. Preneseni čisti poslovni izid		(112.740.565)	20.061.392
VI. Čisti poslovni izid poslovnega leta		(121.011.430)	(94.948.633)
VII. Uskupinjevalni popravek kapitala		(8.117.115)	(4.852.768)
VIII. KAPITAL NEOBLADUJOČIH LASNIKOV		(2.522.126)	(2.660.343)
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	14	7.505.192	11.566.351
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		5.509.968	7.266.518
2. Druge rezervacije		1.522.125	3.634.280
3. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve		473.099	665.553
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		179.673.005	185.913.588
I. Dolgoročne finančne obveznosti	15	173.658.047	177.901.714
1. Dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini		-	-
2. Dolgoročne finančne obveznosti do bank		152.309.704	164.608.256
3. Dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic			5.145.000
4. Druge dolgoročne finančne obveznosti		21.348.343	8.148.458
II. Dolgoročne poslovne obveznosti	16	26.184	4.610.256
1. Dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		-	-
2. Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		-	513.428
3. Dolgoročne menične obveznosti			-
4. Dolgoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		-	3.970.668
5. Druge dolgoročne poslovne obveznosti		26.184	126.161
III. Odložene obveznosti za davek	17	5.988.774	3.401.618
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		430.719.435	383.351.182
I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev		51.774.641	-
II. Kratkoročne finančne obveznosti	18	247.869.848	221.191.805
1. Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini		-	-
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank		193.222.434	188.536.853
3. Kratkoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic		5.145.000	-
4. Druge kratkoročne finančne obveznosti		49.502.414	32.654.953
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	19	131.074.946	162.159.377
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		1.175	-
2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		89.025.918	109.746.156
3. Kratkoročne menične obveznosti		-	7.715
4. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov		1.687.287	9.835.895
5. Druge kratkoročne poslovne obveznosti		40.360.566	42.569.611
D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	20	1.949.015	14.518.464
SKUPAJ OBVEZNOSTI		516.535.479	617.879.862

Izkaz poslovnega izida

(v evrih)	Pojasnila	2013	2012
1. Čisti prihodki od prodaje	21	410.717.061	417.590.487
a) Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu		33.584.370	56.609.522
b) Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu		377.132.691	360.980.966
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	21	(5.025.408)	5.570.673
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	21	379.695	13.323.156
4. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	21	3.852.462	9.160.991
5. Stroški blaga, materiala in storitev	22	289.177.799	290.944.993
a) Nabavna vrednost prodanega blaga in stroški porabljenega materiala		234.547.142	246.779.579
b) Stroški storitev		54.630.657	44.165.413
6. Stroški dela	22	99.747.406	96.825.282
a) Stroški plač		69.832.119	70.098.548
b) Stroški socialnih zavarovanj		15.260.786	15.110.722
c) Drugi stroški dela		14.654.501	11.616.012
7. Odpisi vrednosti	22	117.004.111	114.919.149
a) Amortizacija		39.907.659	48.639.479
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstvih		67.076.997	36.509.496
c) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		10.019.455	29.770.174
8. Drugi poslovni odhodki	22	4.855.445	2.381.876
9. Finančni prihodki iz deležev	23	52.344	176.410
a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini		-	-
b) Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah		10.069	-
c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah		42.275	40.008
č) Finančni prihodki iz drugih naložb		-	136.402
10. Finančni prihodki iz danih posojil	23	3.705.523	1.246.558
a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini		-	-
b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim		3.705.523	1.246.558
11. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	23	2.825.098	2.976.776
a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini		-	-
b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih		2.825.098	2.976.776
12. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	24	6.524.884	516.477
a) Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb v družbe v skupini		-	516.348
b) Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb v druge		6.524.884	128
13. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	24	16.775.613	34.907.105
a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini		-	-
b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank		13.906.504	30.537.441
c) Finančni odhodki iz izdanih obveznic		465.080	466.354
č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti		2.404.029	3.903.310
14. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	24	5.076.932	6.612.864
a) Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini		-	-
b) Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev iz meničnih obveznosti		4.007.102	5.472.736
c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti		1.069.830	1.140.128
15. Drugi prihodki	25	2.395.259	3.027.245
16. Drugi odhodki	26	4.483.871	4.125.280
17. Davek iz dobička		216.036	247.210
18. Odloženi davki		(2.966.342)	(475.224)
19. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		(121.993.721)	(97.932.715)
19.a ČISTI POSLOVNI IZID, KI PRIPADA OBVLADUJOČEMU LASTNIKU		(121.162.087)	(94.948.633)
19.b ČISTI POSLOVNI IZID, KI PRIPADA NEOBVLADUJOČIM LASTNIKOM		(831.634)	(2.984.082)

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

(v evrih)	2013	2012
Čisti poslovni izid obračunskega obdobja	(121.993.721)	(97.932.715)
Spremembe presežka iz prevrednotenja neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev	32.919.617	-
Spremembe presežka iz prevrednotenja finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo	64.599	(3.348.096)
Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini (tečajne razlike)	(171.734)	(6.823.266)
Druge sestavine vseobsegajočega donosa	969.851	(981.706)
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja	(88.211.388)	(109.085.782)
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja, ki pripada obvladujočemu lastniku	(88.349.605)	(105.119.969)
Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja, ki pripada neobvladujočim lastnikom	138.217	(3.965.814)

Izkaz denarnih tokov

(v evrih)	2013	2012
Denarni tokovi pri poslovanju		
Postavke izkaza poslovnega izida		
Poslovni prihodki (razen za prevrednotenje) in finančni prihodki iz poslovnih terjatev	415.144.167	451.649.329
Poslovni odhodki brez amortizacije (razen za prevrednotenje) in finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	(418.449.595)	(411.883.850)
Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	2.750.306	228.014
Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja		
Začetne manj končne poslovne terjatve	20.252.947	30.514.869
Začetne manj končne aktivne časovne razmejitve	8.318.790	(2.770.005)
Začetne manj končne odložene terjatve za davek	(3.231.744)	494.256
Začetna manj končna sredstva (skupina za odtujitev) za prodajo	3.892.424	4.822.712
Začetne manj končne zaloge	46.058.382	3.150.807
Končni manj začetni poslovni dolgovi	(40.534.188)	(5.281.184)
Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	(16.630.607)	(1.550.108)
Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	2.587.156	3.299.074
Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju	20.158.038	72.673.913
Denarni tokovi pri naložbenju		
Prejemki pri naložbenju		
Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku drugih, ki se nanašajo na naložbenje	3.757.867	1.422.968
Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb	72.017	(510.400)
Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb	-	11.202.741
Izdatki pri naložbenju		
Izdatki za pridobitve neopredmetenih sredstev	(174.094)	(14.376.406)
Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	(27.494.250)	(551.670)
Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin	-	-
Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	(1.144)	(119.080)
Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb	(1.400.523)	(5.100.009)
Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju	(25.240.127)	(8.031.856)
Denarni tokovi pri financiranju		
Prejemki pri financiranju		
Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	15.506.183	9.583.391
Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	34.853.826	5.476.039
Izdatki pri financiranju		
Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	(16.775.613)	(34.907.105)
Izdatki za vračila kapitala	(3.847.725)	(18.879.877)
Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	(5.815.679)	-
Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	(25.732.704)	(26.262.336)
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	-	-
Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju	(1.811.711)	(64.989.887)
Končno stanje denarnih sredstev	1.302.814	8.196.614
Denarni izid v obdobju	(6.893.800)	(347.830)
Začetno stanje denarnih sredstev	8.196.614	8.544.444

Izkaz sprememb lastniškega kapitala v letu 2013

(v evrih)	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne deleže in delnice	Lastne deleži in delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Skupaj rezerve iz dobička	Rezerva za prevrednotenje	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid leta	Prevedbeni popravki kapitala	Skupaj kapital obvladujočih lastnikov	Kapital neobvladujočih lastnikov	Skupaj kapital
Stanje na dan 31. decembra 2012	69.480.250	13.187.961	3.600.166	13.384.021	(13.393.842)	7.657.785	13.566.159	24.814.290	(2.551.871)	20.061.391	(94.948.633)	(4.852.768)	25.190.620	(2.660.343)	22.530.278
Preračuni za nazaj (odprava napak)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(37.853.324)	-	(37.853.324)	-	(37.853.324)
Prilagoditve za nazaj (spremembe računovodskih usmeritev)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 1. januarja 2013	69.480.250	13.187.961	3.600.166	13.384.021	(13.393.842)	7.657.785	13.566.159	24.814.290	(2.551.871)	20.061.391	(132.801.957)	(4.852.768)	(12.662.704)	(2.660.343)	(15.323.046)
Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki															
Odtujitev oziroma umih lastnih delnic in lastnih poslovnih deležev	-	-	-	-	9.821	-	-	9.821	-	-	-	-	9.821	-	9.821
	-	-	-	-	9.821	-	-	9.821	-	-	-	-	9.821	-	9.821
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(121.011.430)	-	(121.011.430)	(831.634)	(121.843.064)
Sprememba presežka iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	-	-	-	-	-	-	-	32.919.617	-	-	-	-	32.919.617	-	32.919.617
Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih naložb	-	-	-	-	-	-	-	64.599	-	-	-	-	64.599	-	64.599
Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	-	-	-	-	-	-	-	62.789	-	-	-	(171.734)	(108.945)	969.851	860.906
	-	-	-	-	-	-	-	33.047.005	-	(121.011.430)	(171.734)	(88.136.159)	138.217	(87.997.942)	
Premiki v kapitalu															
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-	(132.801.957)	132.801.957	-	-	-	-	-
Druge spremembe v kapitalu	-	-	-	-	-	-	-	3.092.613	-	-	(3.092.613)	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	3.092.613	(132.801.957)	132.801.957	(3.092.613)	-	-	-	-
Stanje na dan 31. december 2013	69.480.250	13.187.961	3.600.166	13.384.021	(13.384.021)	7.657.785	13.566.159	24.824.111	33.587.747	(112.740.566)	(121.011.429)	(8.117.115)	(100.789.042)	(2.522.126)	(103.311.167)
BILANČNA IZGUBA										(112.740.566)	(121.011.429)		(233.751.995)		

Izkaz sprememb lastniškega kapitala v letu 2012

(v evrih)	Osnovni kapital	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Rezerve za lastne deleže in delnice	Lastne delnice in deleži	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička	Skupaj rezerve iz dobička	Rezerva za prevred.	Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid leta	Prevedbeni popravki kapitala	Skupaj kapital obvladujočih lastnikov	Kapital neobvladujočih lastnikov	Skupaj kapital
Stanje na dan 31. decembra 2011	69.480.250	13.187.961	3.600.166	13.384.021	(13.393.868)	7.657.785	19.701.223	30.949.327	229.818	20.893.418	1.326.126	1.970.498	138.037.398	1.305.471	139.342.869
Preračuni za nazaj (odprava napak)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prilagoditve za nazaj (spremembe računovodskih usmeritev)	-	-	-	-	-	-	(8.293.217)	(8.293.217)	-	-	-	-	(8.293.217)	-	(8.293.217)
Stanje na dan 1. januarja 2012	69.480.250	13.187.961	3.600.166	13.384.021	(13.393.868)	7.657.785	11.408.006	22.656.110	229.818	20.893.418	1.326.126	1.970.498	129.744.181	1.305.471	131.049.652
Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki															
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(94.948.633)	-	(94.948.633)	(2.984.082)	(97.932.715)
Sprememba presežka iz prevrednotenja finančnih naložb	-	-	-	-	-	-	-	(3.348.096)	-	-	-	-	(3.348.096)	-	(3.348.096)
Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	-	-	-	-	26	-	-	26	566.407	-	-	(6.823.266)	(6.256.833)	(981.732)	(7.238.565)
	-	-	-	-	26	-	-	26	(2.781.689)	-	(94.948.633)	(6.823.266)	(104.553.562)	(3.965.814)	(108.519.375)
Premiki v kapitalu															
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.326.126	(1.326.126)	-	-	-	-
Razporeditev dela čistega dobička poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala po sklepu organov vodenja in nadzora	-	-	-	-	-	-	2.158.153	2.158.153	-	(2.158.153)	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	2.158.153	2.158.153	-	(832.027)	(1.326.126)	-	-	-	-
Stanje na dan 31. december 2012	69.480.250	13.187.961	3.600.166	13.384.021	(13.393.842)	7.657.785	13.566.159	24.814.289	(2.551.871)	20.061.391	(94.948.633)	(4.852.768)	25.190.619	(2.660.343)	22.530.277
BILANČNA IZGUBA										20.061.391	(94.948.633)		(74.887.242)		

9.3.2 POJASNILA H KONSOLIDIRANIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

POROČAJOČA DRUŽBA

Cimos d. d. je podjetje s sedežem v Sloveniji. Konsolidirani računovodski izkazi skupine za leto, ki se je končalo 31. 12. 2013, vključuje družbo in njene odvisne družbe (v nadaljevanju skupina). Skupina je sestavljena iz družb, ki delujejo v različnih panogah: avtomobilska industrija, energetika, strojogradnja in kmetijska oprema.

PODALAGA ZA SESTAVITEV

IZJAVA O SKLADNOSTI

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljani v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

FUNKCIJSKA IN PREDSTAVITVENA VALUTA

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, torej v funkcijski valuti matične družbe. Vse računovodske informacije, predstavljene v evrih, so zaokrožene na eno enoto, razen če je navedeno drugače.

PODLAGA ZA MERJENJE

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljani ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen v spodnjih primerih, kjer je upoštevana poštena vrednost:

- za prodajo razpoložljiva finančna sredstva,
- opredmetena osnovna sredstva – zemljišča in zgradbe,
- naložbene nepremičnine.

Metode, uporabljene pri merjenju poštena vrednosti, so opisane v nadaljevanju.

UPORABA OCEN IN PRESOJ

Poslovodstvo pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z MSRP poda ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo računovodskih usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev, obveznosti, prihodkov in odhodkov. Dejanski rezultati lahko odstopajo od ocen.

Ocene in predpostavke je treba stalno pregledovati. Popravki računovodskih ocen so pripoznani za obdobje v katerem se oceno popravi in za vsa prihodnja leta na katera popravek vpliva.

- Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in kritičnih presojah, ki jih je poslovodstvo pripravilo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev in ki najbolj močno vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so bili uporabljeni pri presoji:
- neopredmetenih sredstev (pripoznavanje in oslabitve),
- opredmetenih osnovnih sredstev (oprema)
- naložbenih nepremičninah,
- aktuarskih izračunih rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine,

- rezervacije za tožbe,
- rezervacije za popravila v garancijski dobi,
- pripoznavanje terjatev in obveznosti za odložene davke.

DOLOČANJE POŠTENE VREDNOSTI

Glede na računovodske usmeritve skupine je potrebna določitev poštene vrednosti finančnih in nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanje je Skupina določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju.

Opredmetena osnovna sredstva

Zemljišča in zgradbe

Poštena vrednost zemljišč in zgradbe je enaka njihovi tržni vrednosti. Prevrednotenje zemljišč in zgradb temelji na poročilu neodvisnega cenilca po metodi primerljivih prodaj in se je na dan 31. 8. 2013 izvedla prvič. Skupina letno preverja morebitno potrebo po prevrednotenju.

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so vrednotene po pošteni vrednosti, ki jih je opravila družba Dominus d. o. o. – Podjetje za svetovanje, vrednotenje in inženiring, pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin pri Slovenskem inštitutu za revizijo.

Naložbe v lastniške in dolžniške vrednostne papirje so ovrednotene različno:

- Cimos d. d. ima naložbe vrednotene po nabavni vrednosti in pošteni vrednosti prek kapitala,
- Livnica Kikinda AD po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Finančne naložbe razpoložljive za prodajo

Poštena vrednost lastniških in dolžniških vrednostnih papirjev se določa glede na njihovo ponujeno ceno ob zaključku trgovalnega dne na datum poročanja, če pa ta ni na voljo, se njegova vrednost določi z uporabo ene od metod vrednotenja. Metode vrednotenja, ki jih je mogoče uporabiti, so metode mnogokratnikov in metoda diskontiranih bodočih čistih denarnih tokov, pri čemer se uporabi pričakovane bodoče denarne tokove in tržno diskontno stopnjo. Katero metodo uporablja Cimos?

Pri ocenjevanju poštene vrednosti finančnih sredstev skupina uporablja tržne podatke v kolikor so na voljo. Poštene vrednosti so razvrščene v 3 ravni:

1 raven – borzna cena (neprilagojena) na aktivnem trgu za identična sredstva in obveznosti;

2 raven – podatki, ki so različni od borznih cen, ki so vključeni v raven 1, izračunani po modelu, ki upošteva vrednotenje lastniških vrednostnih papirjev z uporabo tehnike primerjave s trenutno pošteno vrednostjo, ki ima podobne bistvene značilnosti;

3 – raven, ki ne temelji na tržnih vrednostih, temveč na ocenjenih vrednostih, ki so pripravljene z uporabo standardnih metod vrednotenja, kot je model diskontiranih bodočih denarnih tokov, tržni način ter metoda likvidacijske vrednosti.

Cimos skupina uporablja tretjo raven vrednotenja, katero uporablja za vrednotenje zemljišč, zgradb in naložbenih nepremičnin.

PODLAGE ZA KONSOLIDACIJO

ODVISNE DRUŽBE

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje skupina. Računovodski izkazi odvisnih družb so vključeni v konsolidirane računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanje začne do datuma, ko se preneha.

Računovodske usmeritve odvisnih družb so bile spremenjene in usklajene z usmeritvami skupine. Izgube, ki se nanašajo na neobvladujoče deleže v odvisni družbi se razporedijo v postavko neobvladujoči deleži, četudi bo potem postavka izkazovala negativno stanje.

DELUJOČE PODJETJE

Poslovodstvo opredeljuje podjetje kot delujočo skupino. Skupina je v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 poslovala z izgubo v višini 121.993.721 evrov in izkazuje na dan 31. 12. 2013 negativni kapital v višini 103.311.168 evrov. Kratkoročne obveznosti skupine na dan 31. 12. 2013 znašajo 430.719.435 evrov in presegajo kratkoročna sredstva za 214.046.120 evrov. Kratkoročne finančne obveznosti do bank, vključno z delom dolgoročnih posojil, ki zapadejo v letu dni, skupaj znašajo 193.222.434 evrov.

Matična družba Cimos d. d. v letu 2013 z namenom zagotavljanja likvidnosti in dolgoročne plačilne sposobnosti skupine nadaljuje pogovore z upniki, predvsem bankami, glede dolgov ter obročnih odplačil obveznosti. Tveganja družbe in program prestrukturiranja, tako skupine kot posojil, so podrobno predstavljena v poslovnem delu poročila. Skupina je pristopila k izdelavi načrta finančnega in poslovnega prestrukturiranja, ki je osnova za dogovarjanje z bankami. Z nekaterimi bankami je za posamezna posojila že podpisala dogovore o spremembah pogojev odplačevanja posojil. V primeru, da banke ne bodo pristopile k prestrukturiranju posojil, obstaja možnost unovčevanja zavarovanj, danih za namene najema bančnih posojil. Finančno prestrukturiranje v matični družbi je v obdobju od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 obsegalo pridobitev državne pomoči v obliki poročstva v višini 35 milijonov evrov. Matična družba skupine Cimos je pripravila program prestrukturiranja in ga posredovala Ministrstvu za finance. Ministrstvo za finance je nato na osnovi tega načrta vložilo vlogo za odobritev neposredne pomoči družbi na Evropsko Komisijo.

Ker je matična družba Cimos d. d. na dan 31. 12. 2013 kapitalsko neustrezna, poslovodstvo skupaj z lastniki, bankami upnicami in drugimi deležniki išče rešitev za odpravo kapitalne neustreznosti. Osnova predloga je dokapitalizacija ter prestrukturiranje posojil, za kar poslovodstvo verjame, da bo zagotovilo zadosten kapital skupini za poslovanje v prihodnje.

IZGUBA OBVLADOVANJA

Po izgubi obvladovanja skupina odpravi pripoznanje sredstev in obveznosti odvisnega podjetja, neobvladujočih deležev, kot tudi pripoznanje drugih sestavin kapitala, ki se nanašajo na odvisno podjetje. Kakršnikoli presežki ali primanjkljaji, ki se pojavijo pri izgubi obvladovanja se pripozna v poslovnem izidu. Če skupina zadrži kakšen delež v prejšnji odvisni družbi, se ta delež izmeri po pošteni vrednosti na datum, ko se obvladovanje izgubi. Kasneje se ta delež obračuna v kapitalu kot naložba v pridruženo družbo (obračunan po kapitalski metodi) ali kot za prodajo razpoložljivo finančno sredstvo, odvisno od stopnje zadržanega vpliva.

POSLO IZVZETI IZ KONSOLIDACIJE

Pri sestavi konsolidiranih računovodskih izkazov so izločena stanja, nerealizirani dobički in izgube, ki izhajajo iz poslov znotraj skupine. Nerealizirani dobički iz poslov s pridruženimi podjetji (obračunani po kapitalski metodi) se izločijo le do obsega deleža skupine v tem podjetju. Nerealizirane izgube se izločijo na enak način kot dobički pod pogojem, da ne obstaja dokaz o oslabitvi.

USTAVLJENO POSLOVANJE

Ustavljeno poslovanje je sestavni del podjetja v skupini, ki je bil odtujen in predstavlja samostojen pomembnejši program področja ali območja poslovanja ali je odvisno podjetje, pridobljeno izključno z namenom ponovne prodaje. Razvrstitev med ustavljeno poslovanje je izvedena ob odtujitvi ali takrat, ko so izpolnjeni pogoji za razvrstitev med sredstva za prodajo, odvisno od tega kar nastopi prej. Ob razvrstitvi poslovanja kot ustavljeno poslovanje je primerjalne podatke o izkazu poslovnega izida in izkazu vseobsegajočega donosa potrebno prerazporediti, kot da bi bilo poslovanje ustavljeno že od začetka primerjalnega leta.

TUJA VALUTA

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v ustrezno funkcijsko valuto družb znotraj skupine po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti na dan bilance stanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po takrat veljavnem tečaju. Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino obresti in plačil med obdobjem, kot tudi odplačno vrednost v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja.

Sredstva in obveznosti podjetij v tujini, vključno z dobrim imenom in popravkom poštene vrednosti ob konsolidaciji, se preračunajo v EUR po menjalnem tečaju, ki velja na dan bilance stanja. Prihodki in odhodki podjetij v tujini se preračunajo v EUR po tečajih, ki so veljavni na dan preračuna. Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu, se neposredno pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu. Od dneva prehoda na MSRP dalje se te spremembe pripoznajo v prevedbenem popravku kapitala. Pri odtujitvi podjetja v tujini (delni ali celotni) se obravnavan znesek v prevedbenem popravku kapitala prenese v izkaz poslovnega izida.

RAČUNOVODSKE USMERITVE

SPREMEMBME RAČUNOVODSKIH POLITIK

Razen kot je navedeno v nadaljevanju je skupina dosledno uporabila enake računovodske politike v vseh obdobjih, ki so predstavljeni v računovodskih izkazih. Skupina je upoštevala nove standarde, ki se uporabljajo od 1. januarja 2013 dalje in je pojasnjeno v nadaljevanju.

MSRP 13 Poštene vrednosti, ki določajo okvir za merjenje poštene vrednosti, spremembe so vplivale na razširitev zahtev po razkritjih v zvezi z vrednotenjem.

Predstavitev drugega vseobsegajočega donosa (dopolnitev k MRS 1), spremembe so vplivale na predstavitev postavk v izkazu.

MRS 19 – Pozaposlitveni zasluži, skupina je spremenila računovodsko usmeritev glede podlag za določitev prihodkov ali odhodkov, povezanih z določenimi zasluži zaposlencev (odpravnine in

jubilejne nagrade) in stroškov obresti izračuna. Novi MRS 19 podrobneje predpisuje aktuarske predpostavke ter evidentiranje obveznosti za jubilejne nagrade (druga pozaposlitvena upravičenja) in odpravnine ob upokojitvi (pozaposlitvena upravičenja). Vse spremembe obveznosti iz naslova jubilejnih nagrad (tekoči stroški storitev, nove obveznosti delodajalca, pretekli stroški storitev in dobički/izgube ob poravnavi, neto obresti na neto obveznosti in prevrednotenje obveznosti-aktuarski dobički in izgube), se evidentirajo preko Izkaza poslovnega izida. Spremembe obveznosti za odpravnine ob upokojitvi pa se v delu, ki izhaja iz aktuarskih izgub ali dobičkov, evidentira preko prevrednotovalnega popravka kapitala.

Skupina je spremenila računovodsko politiko vrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev za skupino zemljišča in zgradbe iz modela nabavne vrednosti na model prevrednotenja. Cenitev nepremičnin je bila izvedena na dan 31. 8. 2013. Skupina primerljivih informacij ni prilagodila v skladu z določbami MRS 8.17.

FINANČNI INSTRUMENTI

Neizpeljana finančna sredstva

Skupina na začetku pripozna posojila in terjatve in vloge, depozite na dan njihovega nastanka. Ostala finančna sredstva (vključno sredstva, določena po pošteni vrednosti skozi poslovni izid) so na začetku pripoznana na datum menjave oz. ko skupina postane stranka v pogodbenih določilih inštrumenta.

Skupina odpravi pripoznanje finančnega sredstva, ko ugasnejo pogodbene pravice do denarnih tokov iz tega sredstva, ali ko skupina prenese pravice do pogodbenih denarnih tokov iz finančnega sredstva na podlagi posla, v katerem se vsa tveganja in koristi iz lastništva finančnega sredstva prenesejo. Delež v prenesenem finančnem sredstvu, ki ga skupina ustvari ali prenese se pripozna kot posamično sredstvo ali obveznost.

Finančna sredstva in obveznosti se pobotajo, čisti znesek pa se prikaže v izkazu stanja če in le če ima skupina pravno pravico bodisi poravnati čisti znesek ali unovčiti sredstvo in hkrati poravnati svojo obveznost.

Neizpeljani finančni inštrumenti skupine vključujejo: obveznosti in terjatve, ter finančna sredstva razpoložljiva za prodajo.

Posojila in terjatve so finančna sredstva z določenimi ali določljivimi plačili, ki ne kotirajo na delujočem trgu. Takšna sredstva so na začetku pripoznana po pošteni vrednosti povečani za neposredne stroške posla. Po začetnem pripoznanju se posojila in terjatve izmerijo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti, ter zmanjšani za izgube zaradi oslabitve. Posojila in terjatve zajemajo denarna sredstva in njihove ustreznike, poslovne in druge terjatve, vključno terjatve iz naslova koncesijskih storitev.

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki obsegajo denar v blagajni in vloge na vpogled, z dospelostjo do treh mesecev.

Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo so tista neizpeljana finančna sredstva, ki so označena kot razpoložljiva za prodajo, ali pa niso uvrščena v zgoraj naštetih kategorije. Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po pošteni vrednosti, upoštevajoč tudi spremembe poštene vrednosti. Izgube zaradi oslabitve in tečajne razlike pri kapitalskih inštrumentih na razpolago za prodajo so pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu ter izkazane v kapitalu oz. rezervi za

pošteno vrednost. Pri odpravi pripoznanja naložbe se nabrani dobički in izgube prenesejo v poslovni izid. Finančna sredstva razpoložljiva za prodajo zajemajo lastniške in dolžniške vrednostne papirje.

Neizpeljane finančne obveznosti

Skupina na začetku pripozna izdane dolžniške vrednostne papirje in podrejene obveznosti na dan njihovega nastanka. Vse ostale finančne obveznosti (vključno z obveznostmi določenimi po pošteni vrednosti skozi poslovni izid) so na začetku pripoznane na datum trgovanja, ko skupina postane pogodbeni stranka v zvezi z inštrumentom.

Skupina odpravi pripoznanje finančne obveznosti, če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane.

Finančna sredstva in obveznosti se pobotajo, znesek pa se izkaže v izkazu finančnega položaja če, in le če, ima skupina uradno izvršljivo pravico pobotati pripoznane zneske in namerava bodisi poravnati čisti znesek ali unovčiti sredstvo in hkrati poravnati svojo obveznost.

Skupina izkazuje neizpeljane finančne obveznosti kot druge finančne obveznosti. Takšne finančne obveznosti se na začetku izkazujejo po pošteni vrednosti povečani za stroške, ki se neposredno pripisujejo poslu. Po začetnem pripoznanju se finančne obveznosti izmerijo po nabavni vrednosti za kar poslovodstvo ocenjuje, da je zadosten približek metodi efektivne obrestne mere.

Druge finančne obveznosti zajemajo posojila, prekoračitve na bančnih računih, ter poslovne in druge obveznosti.

Osnovni kapital

Kapital skupine poleg osnovnega kapitala sestavljajo še kapitalske in zakonske rezerve ter rezerve iz dobička.

Lastne delnice

Odkupljene lastne delnice so izkazane kot lastne delnice in so izkazane med rezervo za lastne deleže. Če se lastne delnice prodajo ali ponovno izdajo, je prejeti znesek pripoznan kot povišanje kapitala, morebitni presežek ali primanjkljaj v zvezi s poslom pa izkazan v presežku iz kapitala.

Dividende

Dividende se pripoznajo med obveznostmi in se izkazujejo ob nastanku poslovnega dogodka.

NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Neopredmetena sredstva zajemajo dolgoročno odložene stroške razvijanja in naložbe v pridobljene pravice do industrijske lastnine ter druge pravice. Dolgoročne aktivne časovne razmejitve so dolgoročno odloženi stroški.

Raziskave in razvoj

Poraba pri raziskovalnem delovanju, katerega namen je pridobiti novo znanstveno in strokovno znanje ter razumevanje, se pripozna v izkazu poslovnega izida kot odhodek, ko se pojavi. Poraba pri razvojnem delovanju, pri čemer se rezultati raziskav uporabljajo pri načrtovanju oziroma oblikovanju proizvodnje novih ali bistveno boljših izdelkov in postopkov, se pripozna, če je izdelek

ali postopek strokovno ter poslovno izvedljiv, obstaja namen in zmožnost dokončati projekt ter ga uporabljati ali prodati in pričakovati gospodarske koristi projekta, če skupina razpolaga z ustreznimi viri za dokončanje razvijanja in če je sposobna zanesljivo izmeriti stroške med razvijanjem. Pripoznana vrednost porabe zajema stroške, ki jih povzroči njegova izdelava ter posredne stroške, ki jih je mogoče pripisati in jih trg pripozna, in stroške izposojanja v zvezi z njihovo pridobitvijo. Ostala vrednost porabe se pripozna v izkazu poslovnega izida kot odhodek, ko se pojavi. Doba koristnosti je enaka obdobju pričakovanih prihodnjih prodaj, povezanih s projektom.

Neopredmeteno sredstvo se na začetku izmeri po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se všttevajo tudi stroški izposojanja do nastanka neopredmetenega sredstva.

Po začetnem pripoznanju skupina neopredmetena sredstva vrednoti po modelu nabavne vrednosti, pri čemer je njegova nabavna vrednost zmanjšana za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi slabitve.

Kasnejši stroški v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni samo v primerih, ko povečujejo bodoče gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katerega se izdatki nanašajo. Vsi ostali stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki.

Neopredmetena sredstva se razvrščajo na tista s končnimi dobami koristnosti in tista z nedoločenimi dobami koristnosti. Knjigovodska vrednost neopredmetenega sredstva s končno dobo koristnosti se zmanjšuje z amortiziranjem ter z oslavitvami, kadar obstajajo vzroki za to. Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih sredstev se začne obračunavati, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Ustreznost uporabljene dobe in metode amortiziranja se pregleda najmanj ob koncu poslovnega leta. Morebitne potrebne prilagoditve se obravnavajo kot sprememba računovodske ocene. Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja.

Vsa neopredmetena sredstva imajo končne dobe koristnosti:

- ➔ patenti: 5 let;
- ➔ licence: od 5 do 10 let;
- ➔ stroški razvoja: od 5 do 10 let.

Končne dobe koristnosti v poslovnem letu nismo spreminjali.

OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

Opredmeteno osnovno sredstvo, ki izpolnjuje pogoje za pripoznanje, se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Nabavno vrednost osnovnega sredstva sestavljajo nakupna cena, nevračljive dajatve, neposredni stroški usposobitve ter ocena stroškov razgradnje, odstranitve in obnovitve. V nabavno vrednost se všttevajo stroški izposojanja v zvezi s pridobitvijo opredmetenega osnovnega sredstva do njegove usposobitve za uporabo.

Skupina uporablja za zemljišča in zgradbe model prevrednotenja in za opremo model nabavne vrednosti. Prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev je sprememba njihove knjigovodske vrednosti zaradi uporabe modela prevrednotenja in zmanjšanje njihove knjigovodske vrednosti zaradi slabitve. Poštene vrednosti temeljijo na ocenah zunanjega pooblaščenega ocenjevalca nepremičnin in opreme, vpisanega v register pri Slovenskem inštitutu za revizijo. Ocena

preverjanja ustreznosti poštene vrednosti se izvede najmanj vsake 2 leti, zadnja cenitev nepremičnin je bila izvedena na 31. 8. 2013.

Povečanja knjigovodske vrednosti iz prevrednotenja se izkažejo v povečanju presežka iz prevrednotenja v kapitalu. Slabitve predhodno okrepljenih sredstev neposredno zmanjšujejo vrednost oblikovanega presežka iz prevrednotenja v kapitalu, sicer se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Knjigovodska vrednost opredmetenih osnovnih sredstev ne sme presegati njihove nadomestljive vrednosti. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednosti, zmanjšana za stroške prodaje ali vrednost pri uporabi, odvisno od tega, katera je večja. Samo če je nadomestljiva vrednost osnovnega sredstva manjša od njegove knjigovodske vrednosti, se njegova vrednost zmanjša in izkaže kot izguba iz slabitve. Amortizacija, ki temelji na prevrednoteni vrednosti sredstev, in amortizacija, ki temelji na nabavni vrednosti sredstev, bremeni stroške. Presežek iz prevrednotenja se letno prenaša v preneseni poslovni izid v skladu z obračunano amortizacijo iz naslova prevrednotenja. Preneseni del je razlika med amortizacijo na podlagi prevrednotene nabavne vrednosti sredstva in med amortizacijo na podlagi njegove izvirne nabavne vrednosti. Ob prodaji prevrednotenega sredstva se zneske, ki so izkazani v presežku iz prevrednotenja prenese na preneseni poslovni izid.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se začne obračunavati prvi dan naslednjega meseca potem, ko je razpoložljivo za uporabo. Najeta sredstva so amortizirana ob upoštevanju trajanja najema in dobe koristnosti.

Morebitne potrebne prilagoditve so obravnavane kot sprememba računovodske ocene. Če ni zanemarljiva, se preostala vrednost pregleda na letni osnovi. Ocenjene končne dobe koristnosti se v poslovnem letu niso spremenile in so po pomembnejših vrstah naslednje:

- zgradbe: od 20 do 77 let;
- proizvodjalne naprave in stroji: od 4 do 15 let;
- transportna sredstva: od 6 do 8 let;
- računalniška in druga oprema: od 2 do 20 let.

Predvideni stroški popravil večjih vrednosti se obravnavajo kot deli opredmetenih osnovnih sredstev in se amortizirajo po stopnji, ki zagotavlja, da bo ocenjeni znesek nadomeščen do časa, ko bodo stroški popravil večjih vrednosti dejansko nastali. Stroški, ki povečajo prihodnje koristi opredmetenega osnovnega sredstva, povečajo njegovo nabavno vrednost. Vsi ostali stroški so v poslovnem izidu pripoznani kot odhodki ob njihovem nastanku.

Najem, pri katerem skupina prevzame vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, se obravnava kot finančni najem. Sredstva v finančnem najemu se izkazujejo ločeno od drugih istovrstnih sredstev.

NALOŽBENE NEPREMIČNINE

Naložbene nepremičnine so nepremičnine, posedovane, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe ali pa oboje. Naložbene nepremičnine niso posedovane za namene prodaje pri običajnem poslovanju, za namen proizvodnje ali dobavo blaga in storitev, ali administrativne namene. Naložbene nepremičnine so izkazane po svoji nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Če se uporaba nepremičnine spremeni v tej meri, da zahteva prerazvrstitev med opredmetena osnovna sredstva, se prenese po sedanji vrednosti.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti naložbene nepremičnine. Zemljišča se ne amortizirajo. Ocenjene dobe koristnosti za tekoče in primerljivo leto so za zgradbe od 2 do 50 let.

ZALOGI

Zaloge se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti tržni vrednosti, in sicer po manjši med njima. Zaloge nedokončane proizvodnje in končanih proizvodov se ovrednotijo po proizvodjalnih stroških, ki vsebujejo neposredne stroške materiala, dela, storitev, amortizacije, in posredne proizvodjalne stroške. Posredni proizvodjalni stroški so stroški materiala, storitev, dela in amortizacije, ki so obračunani v okviru proizvodjalnega procesa, a jih ni mogoče neposredno povezovati z nastajajočimi poslovnimi učinki. Izjemni stroški neposrednega materiala in neposrednega dela ter tudi izjemni posredni stroški se ne smejo všteti v ceno količinske enote v zalogi. Všetjete stalnega dela posrednih proizvodjalnih stroškov temelji na običajni stopnji izrabe zmogljivosti običajnega obsega proizvodjalnih zgradb, opreme in zaposlencev.

Količinska enota zaloge materiala in trgovskega blaga se ovrednoti po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave. Med nevračljive nakupne dajatve se doda tudi tisti davek na dodano vrednost, ki se ne povrne. Nakupna cena se zmanjša za dobljene popuste.

Skupina za zmanjševanje količin materiala in trgovskega blaga v zalogi uporablja metodo tehtanih povprečnih cen. Skupina za zmanjševanje količin proizvodov in polproizvodov v zalogi uporablja metodo stalnih cen z odmiki. Drobní inventar, dan v uporabo, skupina takoj prenese med stroške.

Zaloge se zaradi okrepitve ne prevrednotijo. Zaradi slabitve se zaloge prevrednotijo, če njihova knjigovodska vrednost presega njihovo čisto tržno vrednost. Vrednost zalog je treba odpisati pri vsaki postavki posebej. Za neidoče zaloge so oblikovani popravki vrednosti, in sicer za zaloge, ki nimajo gibanja več kot 180 dni se oblikuje popravek v vrednosti za 25 %, 360 dni se oblikuje popravek vrednosti za 50 %, za 540 dni se oblikuje popravek vrednosti za 75 % in za 720 dni se oblikuje popravek vrednosti za 100 %.

OSLABITVE SREDSTEV

Finančna sredstva

Skupina na datum poročanja oceni vrednost finančnega sredstva, da presodi, ali obstaja kako objektivno znamenje oslabitve sredstva. Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih bodočih denarnih tokov iz naslova tega sredstva, ki se dajo zanesljivo izmeriti.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanem po pošteni vrednosti preko kapitala, se izračuna kot razlika med knjigovodsko vrednostjo in pošteno vrednostjo.

Objektivni dokazi o slabitvi naložbe za družbo, s katere vrednostnimi papirji se trguje na organiziranem trgu, je dolgotrajnejše ali pomembno zmanjšanje poštene vrednosti finančne naložbe pod njihovo knjigovodsko vrednost. Kot dolgotrajnejše zmanjšanje štejemo neprekinjeno

zmanjšanje več kot 9 mesecev in kot pomembno zmanjšanje upoštevamo 40-odstotno zmanjšanje poštene vrednosti pod knjigovodsko vrednost. Bolj verjetno je povzročilo oslabitev več dogodkov skupaj. Objektivni dokazi o oslabitvi finančnih sredstev (vključno lastniški delniški papirji) so lahko naslednji: neizpolnitev ali kršitev s strani dolžnika; restrukturiranje zneska, ki so ga drugi dolžni skupini, v kolikor se slednja strinja; znaki, da bo dolžnik šel v stečaj, poslabšanje plačilne zmožnosti posojiljemalcev ali izdajateljev vrednostnih papirjev v skupini ter gospodarske razmere, ki sovpadajo z izginotjem delujočega trga za tovrstno vrednostnico. Dodatno k temu je v primeru naložbe v lastniške vrednostne papirje objektivni dokaz o oslabitvi pomembno ali dolgotrajno znižanje poštene vrednosti pod nabavno vrednost.

Skupina oceni dokaze o oslabitvi finančnih sredstev izmerjenih po odplačni vrednosti (posojila, terjatve in naložbeni vrednostni papirji v posesti do zapadlosti), posamično in skupno. Vsa sredstva se izmerijo posamično za namen oslabitve. V kolikor se ugotovi, da posamezna pomembna sredstva niso oslabiljena, se oceni njihova skupna oslabiljenost, do katere je že prišlo, ni pa še opredeljena. Sredstva, ki niso sama zase pomembna, se ocenijo skupno in sicer tako, da se vključijo v skupine s podobnimi značilnostmi tveganja.

Pri oceni skupne oslabitve skupina uporablja pretekli razvoj verjetnosti neizpolnitve, čas povrnitev in znesek nastale izgube, ki je popravljen za oceno uprave o tem, ali so dejanske izgube zaradi tekočih gospodarskih in kreditnih pogojev lahko večje ali manjše od izgub, kot jih predvideva pretekli razvoj. Popravki vrednosti terjatev so oblikovani za terjatve, katerih zapadlosti je več kot eno leto za 50 %, več kot dve leti za 60 %, več kot tri leta za 70 %, več kot štiri leta za 80 % in več kot štiri leta 100 %.

Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je odpravo izgube zaradi oslabitve mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve. Pri finančnih sredstvih, izkazanih po odplačni vrednosti, in finančnih sredstvih, razpoložljivih za prodajo, ki so dolgovni instrumenti, se odprava izgube zaradi oslabitve izkaže v poslovnem izidu. Odpravo slabitve finančnih sredstev, namenjenih za prodajo, ki so lastniški vrednostni papirji, družba pripozna v drugem vseobsegajočem donosu obdobja.

NEFINANČNA SREDSTVA

Skupina ob vsakem datumu poročanja preveri preostalo knjigovodsko vrednost nefinančnih sredstev razen zalog in odloženih terjatev za davke z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva. Ocena oslabitve dobrega imena in neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, ki še niso na voljo za uporabo, se izvede vsakič na datum poročanja. Oslabitev denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namen preizkusa oslabitve, se sredstva, ki jih ni mogoče preskusiti posamično, uvrstijo v najmanjšo možno skupino sredstev, ki ustvarjajo denarne tokove iz nadaljnje uporabe in ki so pretežno neodvisni od prejemkov ostalih sredstev ali skupin sredstev (denar ustvarjajoča enota). Da bi preizkusili oslabitev dobrega imena,

so denar ustvarjajoče enote, h katerim se dobro ime razporedi, predmet posebnega preizkusa; denar ustvarjajoče enote, h katerim je dobro ime razporejeno, se zberejo oz. združijo tako da raven, na kateri se preveri oslabilitev, odraža najnižjo raven, na kateri se dobro ime spremlja za namene internega poročanja. Dobro ime pridobljeno s poslovno združitvijo, se razporedi na denar ustvarjajoče enote ali skupino takšnih enot, za katere se pričakuje, da bodo pridobile koristi od sinergij združitve.

Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabilitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto (ali skupine denar ustvarjajočih enot), nato pa na druga sredstva denar ustvarjajoče enote (skupine denar ustvarjajočih enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Izguba zaradi oslabilitve dobrega imena se ne odpravlja. V zvezi z drugimi sredstvi pa skupina izgube zaradi oslabilitve v preteklih obdobjih ob koncu poročevalskega obdobja ovrednoti in tako ugotovi, če je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabilitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih skupina določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabilitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabilitve.

ZASLUŽKI ZAPOSLENIH

Kratkoročni zasluški zaposlenih

Obveze za kratkoročne zasluške zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno.

REZERVACIJE

Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima skupina zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Skupina rezervacije določi z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po meri pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tudi tveganja, ki so značilna za obveznost. Razreševanje diskonta se izkaže med finančnimi odhodki.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Skupina je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k plačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo. Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na konec poročevalskega obdobja. Izračun opravi pooblaščen aktuar z uporabo metode projicirane enote. Za poslovno leto 2013 je bil narejen izračun za vsakega zaposlenega tako, da je upošteval stroške pričakovanih odpravnin in jubilejnih nagrad do upokojitve in upoštevalje 3,5 % diskont.

Rezervacije za odpravo napak v garancijski dobi

Rezervacije iz naslova danih jamstev od prodanih proizvodov so oblikovane na osnovi večletnih izkušenj in dejanskih stroškov reklamacij v preteklosti. Črpanje dolgoročnih rezervacij se izvaja v času garancijske dobe posameznega projekta.

PRIHODKI IN ODHODKI

Prihodki

➤ Prihodki iz prodaje proizvodov, blaga in materiala

Prihodki iz prodaje proizvodov, blaga in materiala se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila in popuste, rabate za nadaljnjo prodajo in količinske popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti nadomestila in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila proizvodov, in ko skupina preneha z nadaljnjim odločanjem o prodanih proizvodih. V kolikor je verjetno, da bodo dani popusti in se znesek lahko zanesljivo izmeri, se omenjeni popust pripozna kot zmanjšanje prihodkov ob pripoznanju prodaje.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od posameznih določil kupoprodajne pogodbe. Pri prodaji blaga se prenos praviloma izvede potem, ko je blago prispelo v kupčevo skladišče, vendar pa pri nekaterih mednarodnih pošiljkah do prenosa pride ob naložitvi blaga na transportno sredstvo pri prodajalcu. Pri teh proizvodih kupec praviloma ni upravičen do vračila.

➤ Prihodki od opravljenih storitev

Prihodki iz opravljenih storitev se v izkazu poslovnega izida pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla ob koncu poročevalskega obdobja. Stopnja dokončnosti se oceni s pregledom opravljenega dela.

➤ Državne podpore

Državne podpore se v začetku pripoznajo v računovodskih izkazih kot odloženi prihodki, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo skupina podpore prejela, in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi, in se v izkazu poslovnega izida pripoznajo strogo dosledno med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, se pripoznavajo strogo dosledno kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo zadevni stroški, ki naj bi jih le-te nadomestile.

➤ Finančni prihodki in odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, pozitivne tečajne razlike in dobičke od inštrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v poslovnem izidu. Prihodki iz obresti se pripoznajo v poslovnem izidu ob njihovem nastanku z uporabo metode efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila, kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma datum, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja (del stroškov izposojanja se lahko usredstvi v okviru opredmetenih osnovnih sredstev), negativne tečajne razlike, izgube zaradi oslabitve

vrednosti finančnih sredstev in izgube od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti, razen tistih, ki se pripišejo nabavni vrednosti sredstev v gradnji ali pripravi.

DAVEK OD DOBIČKA

Davek od dobička oziroma izgube poslovnega leta obsega odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, v katerem se nanaša na poslovne združitve ali postavke, ki se izkazujejo neposredno v kapitalu in se zato izkazuje med kapitalom ali drugem vseobsegajočem donosu.

Odmerjeni davek je davek, za katerega se pričakuje, da bo plačan od obdavčljivega dobička za poslovno leto, ob uporabi davčnih stopenj, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih ob koncu poročevalskega obdobja, in morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Odloženi davek se izkazuje ob upoštevanju začasnih razlik med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja.

Odloženi davek se izkaže v višini, v kateri se pričakuje, da ga bo potrebno plačati ob odpravi začasnih razlik, na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih ob koncu poročevalskega obdobja

Odložena terjatev za davek za neuveljavljene davčne izgube, davčne dobropise in davčno priznanečasne razlike se pripozna v obsegu, za katerega obstaja verjetnost, da bo na razpolago prihodnji obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

POROČANJE PO ODSEKIH

Poslovni odsek je sestavni del skupine, ki opravlja poslovne dejavnosti, iz naslova katerih dobiva prihodke in s katerimi ima stroške, ki se nanašajo na transakcije z drugimi sestavnimi deli iste skupine. Rezultate poslovnih odsekov redno pregleduje vodstveni delavec skupine, da lahko na njihovi podlagi sprejema odločitve o virih, ki jih je treba razporediti v določen odsek.

NOVI STANDARDI, KI ŠE NISO STOPILI V VELJAVO

Novi standardi, dopolnitve standardov in pojasnila za leto, ki se je končalo na dan 31. december 2013, še ne veljajo in jih skupina pri pripravi računovodskih izkazov ni upoštevala:

- MSRP 10 Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 27 (2011) Ločeni računovodski izkazi. Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 11, MSRP 12, MRS 27 (2011) in MRS 28 (2011). Skupina predvideva, da nov standard ne bo vplival na računovodske izkaze, saj ocena obvladovanja družbe/skupine nad trenutnimi prejemniki naložb skladno z novim standardom ne bo vplivala na predhodne ugotovitve glede tovrstnega obvladovanja.
- MSRP 11 Skupni aranžmaji. V veljavi za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014. Uporablja se za nazaj in je predmet prehodnih določil. Uporaba pred tem datumom je

dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 10, MSRP 12, MRS 27 (2011) in MRS 28 (2011). Skupina predvideva, da MSRP 11 ne bo pomembno vplival na računovodske izkaze, saj ni stranka v kakršnih koli skupnih aranžmajih.

- MSRP 12 Razkritje deležev v drugih podjetjih. V veljavi za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014; uporablja se za nazaj in je predmet prehodnih določil. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Skupina predvideva, da nov standard ne bo pomembno vplival na računovodske izkaze.
- MRS 27 (2011) Ločeni računovodski izkazi. Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014; uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 10, MSRP 11, MSRP 12 in MRS 28 (2011). Skupina predvideva, da MRS 27 (2011) ne bo pomembno vplival na računovodske izkaze, saj računovodske usmeritve ostanejo nespremenjene.
- MRS 28 (2011) Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige. Dopolnitve veljajo za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014; uporabljajo se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 10, MSRP 11, MSRP 12 in MRS 27 (2011). Predvideva se, da dopolnitev standarda ne bo pomembno vplivala na računovodske izkaze, saj skupina nima naložb v pridruženih podjetjih ali skupnih podvigih.
- Dopolnitev k MRS 32 – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti. Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014; uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, ki pa je pogojena z razkritji skladno z dopolnitvijo k MSRP 7 Razkritja – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti. Skupina predvideva, da dopolnitev ne bo pomembno vplivala na računovodske izkaze, saj ne izvaja pobotanja finančnih sredstev in finančnih obveznosti, in ne sklepa okvirne dogovore o pobotu.
- Dopolnitev k MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27 – Naložbena podjetja Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014; uporaba pred tem datumom je dovoljena, ki pa je pogojena s prehodnimi določili. Skupina predvideva, da dopolnitev ne bo pomembno vplivala na računovodske izkaze, saj skupina ni določena kot naložbeno podjetje.
- Dopolnitev k MRS 36 – Razkritja nadomestljive vrednosti za nefinančna sredstva. Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014; uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, podjetje dopolnitve ne sme upoštevati v obdobjih (vključno primerjalna obdobja), ko ne uporablja MSRP 13. Skupina predvideva, da bo začetna uporaba dopolnila pomembno vplivala na razkritja v računovodskih izkazih. Pred začetno uporabo sprememb, skupina ne more pripraviti analizo njihovega vpliva na računovodske izkaze.
- Dopolnilo k MRS 39 – Novacija izpeljanih finančnih instrumentov in nadaljevanje obračunavanja varovanja pred tveganjem. Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014. Uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, podjetje dopolnitve ne sme upoštevati v obdobjih (vključno primerjalna obdobja) ko ne uporablja MSRP 13. Skupina predvideva, da dopolnitev ne bo pomembno vplivala na računovodske izkaze, saj ne obračunava varovanja pred tveganjem.

SESTAVITEV IZKAZA DENARNIH TOKOV

Izkaz denarnih tokov je bil pripravljen po posredni metodi na podlagi postavk bilance stanja na dan 31. 12. 2013, bilance stanja na dan 31. 12. 2012, izkaza poslovnega izida za leto, ki se je končalo 31. 12. 2013 in dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev prilivov in odlivov.

OBVLADOVANJE FINANČNIH TVEGANJ

Skupina je na področju obvladovanja finančnih tveganj v letu 2013 sledila finančnim politikam, ki sistematično upravljajo s finančnimi tvegani. Cilji upravljanja s finančnimi tvegani so: doseganje stabilnosti poslovanja, zmanjšanje izpostavljenosti tveganjem na sprejemljivo raven, zmanjšanje finančnih odhodkov, zmanjšanje oziroma preprečitev učinka izjemnih škodnih dogodkov. Skupina je opredelila naslednje vrste ključnih tveganj, katerim je izpostavljena in so predstavljena v nadaljevanju.

Kreditno tveganje

Kreditno tveganje je tveganje, da bo skupina utrpela finančno izgubo, če stranka vključena v pogodbo o finančnem inštrumentu, ne izpolni pogodbenih obveznosti iz naslova poslovnih in drugih terjatev. Skupina je tveganje obvladovala s pomočjo rednega spremljanja vseh novih in obstoječih poslovnih partnerjev, ki so pretežno ugledni evropski in svetovni proizvajalci avtomobilov.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje je tveganje, da bo skupina naletela na težave pri izpolnjevanju svojih finančnih obveznosti, ki jih poravnava z denarnimi ali drugimi finančnimi sredstvi. Plačilno tveganje obvladujemo vse težje, saj se likvidnostne razmere vse bolj zaostrojujejo. Prejeta denarna sredstva iz naslova prodaje naših izdelkov kupcem s skrbnim načrtovanjem in usklajevanjem denarnega toka usmerjamo v skupini Cimos tako, da se ne ustavi produkcija in da z dobavami izdelkov ne ogrozimo kupcev. Z medsebojnim poravnavanjem terjatev in obveznosti ter ob upoštevanju usklajene ročnosti prilivov in odlivov poskušamo dosežati čim večjo finančno propustnost znotraj skupine Cimos.

Tržno tveganje

Tržno tveganje je tveganje, da bodo spremembe tržnih cen, kot npr. spremembe menjalnih tečajev, obrestnih mer in nabavnih cen blaga, vplivale na prihodke skupine.

Valutno tveganje

Skupina deluje na geografskem območju, kjer je izpostavljena tudi valutnim tveganjem, pri katerih se zaradi spremembe tečaja valut zmanjšajo finančne koristi skupine. Tveganja izhajajo predvsem iz poslovanja skupine na trgu Srbije. Večja pozornost je namenjena naravnemu usklajevanju valutnih tveganj in prilagajanju poslovanja z usklajevanjem nabave in prodaje. V okviru prestrukturiranja smo v januarju 2013 podpisali nove pogodbe o finančnem najemu, ki so nominirane v evrih (pred tem v CHF).

Tveganje spremembe obrestne mere

Skupina je pred leti sprejela usmeritve, s katerimi naj bi zagotovila, da se od 40 do 60 odstotkov dolgoročnih posojil, pri katerih gre za izpostavljenost obrestnim tveganjem, obrestuje po fiksni

obrestni meri, kar naj bi dosegla s pomočjo obrestnih zamenjav. Trenutno je EURIBOR na zelo nizkih ravneh in se v roku leta ali dveh ne predvideva njegove rasti, zato obrestnih zamenjav v tem trenutku ni smiselno sklepati, saj bi s tem le povečali odhodke financiranja.

Upravljanje s kapitalom

Razmerje med neto obveznostmi in prilagojenim kapitalom za družbo je ob koncu poročevalskega obdobja znašalo:

v evrih	Skupina Cimos		Cimos d.d.	
	2013	2012	2013	2012
Skupaj obveznosti	516.535.479	617.879.862	325.361.817	399.395.113
zmanjšane za: denar in denarne ustreznike	1.302.814	8.196.614	82.421	23.519
Neto obveznosti	515.232.665	609.683.248	325.279.396	399.371.594
Skupaj kapital	(103.311.168)	22.530.278	(74.950.685)	50.303.123
zmanjššan za: zneske, nabrane v kapitalu v zvezi z elementi varovanja denarnega toka pred tveganjem	-	-	-	-
Prilagojeni znesek kapitala	(103.311.168)	22.530.278	(74.950.685)	50.303.123
Kazalnik razmerja med obveznostmi in prilagojenim kapitalom na dan 31. decembra 2013	-4,99	27,06	-4,34	7,94

V poročevalskem obdobju v družbi ni prišlo do spremembe v načinu upravljanja s kapitalom.

SESTAVA SKUPINE CIMOS

Skupino Cimos so na dan 31. 12. 2013 sestavljale matična družba Cimos d. d. in njene odvisne družbe.

Sestava skupine Cimos na dan 31. 12. 2013

(v evrih)	Celotno	Velikost kapitala	Čisti poslovni izid leta
Cimos TAM A.i., d.o.o., Maribor	100,00%	(17.965.058)	(26.647.204)
CIMAT, d.o.o., Koper	100,00%	2.701.460	(65.959)
Cimos Titan, d.o.o., Kamnik	100,00%	(15.992.099)	(1.079.398)
Livarna Vuzenica, d.o.o., Vuzenica	99,72%	(10.098.479)	(1.175.265)
Litostroj Power, d.o.o., Ljubljana	100,00%	28.384.573	(5.171.804)
TAM poslovne storitve d.o.o.	100,00%	7.397	(35)
LIP, d.o.o., Ljubljana	100,00%	196.145	1.466
P.P.C. Buzet, d.o.o., Hrvaška	100,00%	(5.175.464)	(14.140.480)
Cimos France, d.o.o., Francija	94,94%	655.177	23.202
Litostroj Hydro, Inc., Kanada	100,00%	2.066.344	(147.796)
ČKD Blansko Engineering A.S., Češka	100,00%	4.221.546	500.444
Litostroj BH, d.o.o., BIH	100,00%	(1.315)	2.175
Cimos TMD A.i., d.o.o., BiH	100,00%	28.662.606	(154.291)
Cimos TMD Casting, d.o.o., BIH	100,00%	(8.418.496)	(16.971.567)
Cimos Srebrenica, d.o.o., BIH	100,00%	(161.798)	(384.419)
NT Forging, d.o.o., BIH	100,00%	4.237.523	(7.669.278)
Croniteh, d.o.o., BIH	100,00%	(11.810)	(14.300)
Famos ADI, d.o.o., BIH	71,63%	1.958.816	(5.772.574)
Livnica Kikinda, d.d., Srbija	93,00%	(39.848.511)	(4.789.245)
Livnica Kikinda A.i., d.o.o., Srbija	98,57%	17.163.022	(19.059.014)
Fam Sečanj A.i., d.o.o., Srbija	98,76%	(5.866.828)	(11.334.346)
Livnica Mašinogradnja, d.o.o., Srbija	100,00%	13.350.845	(5.108.224)
Krušik - Precizni liv, d.o.o., Srbija	86,05%	144.426	(220.631)
Lira, d.o.o., Srbija	93,00%	137.481	27.903
Liradom ugostiteljstvo, d.o.o., Srbija	93,00%	(14.790)	(225.952)
CIMOS-ZKS d.o.o., Rusija	50,00%	(8.605)	(71.959)
CIMOSPV d.o.o., Srbija	100,00%	39.285.578	-

Sestava skupine Cimos na dan 31. 12. 2012

(v evrih)	Celotno	Velikost kapitala	Čisti poslovni izid leta
CIMOS TAM Ai, d.o.o., Maribor (SI)	100,00%	8.272.242	(6.967.614)
CIMOS TITAN d.o.o., Kamnik (SI)	100,00%	(14.542.085)	(1.245.992)
LIP d.o.o., Ljubljana (SI)	100,00%	291.350	41.946
LITOSTROJ POWER, d.o.o., Ljubljana (SI)	100,00%	33.571.526	1.322.339
ČKD BLANSKO ENGINEERING A.S. Blansko (CZ)	100,00%	4.170.082	515.219
LITOSTROJ BH, d.o.o., Tuzla (BA)	100,00%	(3.489)	(1.422)
LITOSTROJ HYDRO Inc., Bromont (CA)	100,00%	2.449.330	336.705
TAM POSLOVNE STORITVE, d.o.o., Maribor (SI)	100,00%	7.431	(35)
CIMAT, d.o.o., Koper (SI)	100,00%	2.885.113	48.670
P.P.C. BUZET, d.o.o., Buzet (HR)	100,00%	7.171.543	(4.180.998)
CIMOS TMD Ai ,d.o.o. Gradačac (BA)	100,00%	28.730.393	(2.665.881)
CIMOS TMD CASTING, d.o.o. Zenica (BA)	100,00%	5.572.328	(8.256.535)
CIMOS SREBRENICA, d.o.o., Srebrenica (BA)	100,00%	241.770	(569.401)
NT FORGING, d.o.o., Novi travnik (BA)	100,00%	9.353.686	(4.513.677)
CRONITEH, d.o.o., Zenica (BA)	100,00%	2.504	55
LIVNICA MAŠINOGRADNJA, d.o.o. Kikinda (RS)	100,00%	17.653.859	(499.596)
Livarna Vuzenica, d.o.o., Vuzenica (SI)	99,72%	(9.277.678)	(1.309.511)
FAM SEČANJ Ai, d.o.o., Sečanj (RS)	98,76%	10.858.588	(4.019.034)
LIVNICA KIKINDA Ai, d.o.o. Kikinda (RS)	98,57%	46.059.080	(17.383.795)
LABINPROGRES TPS, d.o.o., Labin (HR)	97,42%	3.321.910	(619.212)
CIMOS FRANCE, S.A.S., Paris (FR)	94,94%	631.975	3.155
TPS, d.o.o., Novi Kneževac (RS)	94,48%	1.637.700	(240.571)
LIVNICA KIKINDA, A.D., Kikinda, (RS)	93,00%	(32.988.411)	(35.370.049)
LIRA, d.o.o., Kikinda (RS)	93,00%	187.797	59.447
LIRADOM, d.o.o. Kikinda (RS)	93,00%	98.585	(228.402)
KRUŠIK-PRECIZNI LIV, A.D., Mionica (RS)	86,05%	(1.021.542)	(1.231.209)
FAMOS ADI, d.o.o., Sarajevo (BA)	71,63%	7.937.588	81.226
OOO CIMOS-ZKS, Togliatti (RU)	50,00%	62.734	571

SPREMEMBE V SKUPINI

Z dnem 16. 10. 2013 je prišlo do zmanjšanja števila odvisnih družb, in sicer sta bili prodani družbi Labinprogres TPS, d. o. o. iz Labina (Hrvaška) in TPS, d. o. o. iz Novega Kneževca (Srbija).

Marca 2013 je bil oblikovan program prestrukturiranja skupine, katerega osnovna usmeritev je ohranitev in razvoj proizvodnje, ki konkurenčno podpira osnovno dejavnost skupine – avtomobilski program.

Stebra energetike in kmetijske opreme sta bila dana v prodajo. Prodaja kmetijskega stebra je bila uspešno zaključena 16. 10. 2013, steber energetike pa je v zadnji fazi postopka prodaje. Predvidoma do konca aprila 2014 bo prodaja zaključena.

Osnovna dejavnost in zaposleni iz stebra strojegradnje pa so bili konec leta 2013 integrirani v avtomobilski steber. Z javnim razpisom je potekala prodaja poslovnega deleža družbe Cimos Titan, d. o. o. (predstavnica stebra strojegradnje in orodjarstva). Prodaja je bila zaključena 25. 4. 2014. Družba Cimos Titan, d. o. o. se je dne 10. 03. 2014 preimenovala v Livarna Titan, d. o. o..

Za tri družbe so bili v letu 2013 sproženi postopki za likvidacijo, in sicer: TAM Poslovne storitve d. o. o. (Slovenija), Cronitech d. o. o. (BiH) in Cimos BRD, GmbH (Nemčija).

POJASNILA POSTAVK RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Pojasnilo 1: Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitev

26.436.967 evrov

Gibanje neopredmetenih osnovnih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev za poslovno leto 2013

(v evrih)	Stroški razvijanja	Pravice do ind. lastnine in druge pravice	Neopredm. sredstva v pridobivanju	Dolgoročno odloženi stroški	Dani predujmi	Skupaj
Nabavna vrednost						
31. decembra 2012	87.224.009	16.926.284	-	2.433.503	-	106.583.796
Prilagoditve	-	-	-	-	-	-
1. januarja 2013	87.224.009	16.926.284	-	2.433.503	-	106.583.796
Pridobitve	3.850	952	1.129.904	-	138.722	1.273.428
Pridobitve - lastna izdelava	-	-	-	-	-	-
Zmanjšanja zaradi prodaje naložbe	(2.592.925)	(142.998)	-	-	-	(2.735.923)
Prenos z investicij v teku	1.090.732	33.822	(1.124.554)	-	(100.000)	(100.000)
Odtujitve	(3.067)	(79.793)	(5.069)	(3.196)	-	(91.125)
Prenos na kratkoročna sredstva	(2.665.055)	(2.167.516)	-	(14.087)	-	(4.846.658)
Oslabitve	(26.479.209)	(2.369.117)	-	(2.253)	-	(28.850.579)
Uskladitve s pošteno vrednostjo	-	-	-	-	-	-
Tečajne razlike	(146.669)	(67.136)	(281)	-	-	(214.086)
Prerazvrstitve	(860.083)	540.700	-	-	-	(319.382)
31. decembra 2013	55.571.584	12.675.198	-	2.413.967	38.722	70.699.471
Nabrani popravek vrednosti						
31. decembra 2012	29.881.124	8.563.064	-	2.413.919	-	40.858.107
Prilagoditve	3.630.721	-	-	-	-	3.630.721
1. januarja 2013	33.511.845	8.563.064	-	2.413.919	-	44.488.828
Amortizacija v letu	8.599.356	574.452	-	778	-	9.174.586
Zmanjšanja zaradi prodaje naložbe	(1.933.390)	(131.196)	-	-	-	(2.064.586)
Odtujitve	-	-	-	-	-	-
Prenos na kratkoročna sredstva	(1.423.064)	(1.428.101)	-	(10.198)	-	(2.861.363)
Oslabitve	(8.469.260)	4.079.297	-	(907)	-	(4.390.869)
Uskladitve s pošteno vrednostjo	-	-	-	-	-	-
Tečajne razlike	(44.079)	(40.014)	-	-	-	(84.093)
Prerazvrstitve	-	-	-	-	-	-
31. decembra 2013	30.241.409	11.617.502	-	2.403.593	-	44.262.503
Neodpisana vrednost						
31. decembra 2012	57.342.885	8.363.220	-	19.584	-	65.725.689
1. januarja 2013	53.712.164	8.363.220	-	19.584	-	62.094.968
31. decembra 2013	25.330.175	1.057.696	-	10.374	38.722	26.436.967

Neopredmetena dolgoročna sredstva, ki zajemajo dolgoročne premoženjske pravice, dolgoročno odložene stroške razvijanja in druge dolgoročne aktivne časovne razmejitev, so na dan 31. 12. 2013 znašale 26.436.967 evrov. Za razvojne projekte za katere je bilo ugotovljeno da ni verjetnosti bodočih gospodarskih koristi je bila opravljena slabitev v neto vrednosti 17.969.660 evrov. Neopredmetena sredstva niso zastavljena kot jamstvo za obveznosti ter skupina nima finančnih obveznosti iz naslova pridobitve neopredmetenih sredstev.

Vrednost neopredmetenih sredstev, ki sta jih izkazovali družbi Litostroj Power in Cimos Titan, so prenesena na kratkoročna sredstva za prodajo.

Gibanje neopredmetenih osnovnih sredstev in dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev za poslovno leto 2012

(v evrih)	Stroški razvijanja	Pravice do ind. lastnine in druge pravice	Neopredm. sredstva v pridobivanju	Dolgoročno odloženi stroški	Dobro ime	Dani predujmi	Skupaj
Nabavna vrednost							
31. decembra 2011	121.068.650	16.390.441	-	2.435.341	-	-	139.894.432
Prilagoditve	-	-	-	-	-	-	-
1. januarja 2012	121.068.650	16.390.441	-	2.435.341	-	-	139.894.432
Pridobitve	429.907	-	16.051.887	7.779	-	-	16.489.573
Pridobitve - lastna izdelava	-	-	-	-	-	-	-
Povečanja zaradi pripojitve	-	-	-	-	-	-	-
Prenos z investicij v teku	15.503.265	548.622	(16.051.887)	-	-	-	-
Odtujitve	(32.145.086)	(15.649)	-	(7.363)	-	-	(32.168.098)
Prenos na kratkoročna sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Oslabitve	(15.501.974)	-	-	(2.253)	-	-	(15.504.227)
Uskladitve s pošteno vrednostjo	-	-	-	-	-	-	-
Tečajne razlike	(3.488.931)	2.870	-	-	-	-	(3.486.061)
Prerazvrstitve	1.358.180	-	-	-	-	-	1.358.180
31. decembra 2012	87.224.011	16.926.284	-	2.433.504	-	-	106.583.799
Nabrani popravek vrednosti							
31. decembra 2011	29.724.991	7.945.663	-	2.414.984	-	-	40.085.638
Prilagoditve	-	-	-	-	-	-	-
1. januarja 2012	29.724.991	7.945.663	-	2.414.984	-	-	40.085.638
Amortizacija v letu	9.393.763	626.838	-	604	-	-	10.021.205
Povečanja zaradi pripojitve	-	-	-	-	-	-	-
Odtujitve	(9.216.704)	(15.649)	-	(1.669)	-	-	(9.234.022)
Prenos na kratkoročna sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Oslabitve	-	-	-	-	-	-	-
Uskladitve s pošteno vrednostjo	-	-	-	-	-	-	-
Tečajne razlike	(20.926)	6.212	-	-	-	-	(14.714)
Prerazvrstitve	-	-	-	-	-	-	-
31. decembra 2012	29.881.124	8.563.064	-	2.413.919	-	-	40.858.107
Neodpisana vrednost							
31. decembra 2011	91.343.659	8.444.778	-	20.357	-	-	99.808.794
1. januarja 2012	91.343.659	8.444.778	-	20.357	-	-	99.808.794
31. decembra 2012	57.342.887	8.363.220	-	19.585	-	-	65.725.692

Pojasnilo 2: Opredmetena osnovna sredstva

257.136.845 evrov

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev za poslovno leto 2013

(v evrih)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema osnovna sredstva	Vlaganja v tuja	Osnovna sredstva v pridobivanju	Predujmi za osnovna sredstva	Večletni nasadi	Skupaj
Nabavna vrednost									
31. decembra 2012	45.749.096	137.108.612	319.738.672	61.629.081	8.162.356	30.794.702	189.306	5.421	603.377.247
Prilagoditve	-	2.588.488	2.218.815	74.672	(2.218.815)	(2.663.160)	-	-	-
1. januarja 2013	45.749.096	139.697.100	321.957.487	61.703.753	5.943.541	28.131.542	189.306	5.421	603.377.247
Pridobitve	-	561.034	2.300.581	165.090	-	24.016.725	450.820	-	27.494.250
Prenos z investicij v teku	37.115	2.175.518	31.041.499	3.198.319	389.908	(36.842.358)	(128.943)	-	(128.943)
Zmanjšanja zaradi prodaje naložbe	(125.092)	(82.403)	(3.705.592)	(1.446.190)	-	(819.705)	(8.469)	-	(6.187.452)
Odtujitve	0	(14.121)	(8.956.425)	(2.822.493)	-	(2.202.263)	-	-	(13.995.301)
Prenos na kratkoročna sredstva	(3.775.296)	(14.454.347)	(28.135.783)	(9.320.348)	-	(51.075)	-	-	(55.736.849)
Oslabitve	(5.458.579)	-	(20.109.086)	(776.648)	-	(403.623)	-	-	(26.747.935)
Uskladitve s pošteno vrednostjo	13.102.908	14.855.828	-	-	-	-	-	421	27.959.157
Prenos na naložbene nepremičnine	(3.501.168)	(1.497.096)	-	-	-	-	-	-	(4.998.264)
Tečajne razlike	(96.200)	(460.979)	(1.129.390)	(165.067)	-	(158.296)	-	(25)	(2.009.957)
Prerazvrstitve	-	(329.526)	397.490	(397.490)	-	329.526	-	-	(0)
Usredstvenje stroškov financiranja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31. decembra 2013	45.932.784	140.451.009	293.660.780	50.138.926	6.333.449	12.000.472	502.714	5.818	549.025.952
Nabrani popravki vrednosti									
31. decembra 2012	-	50.678.525	174.413.485	47.093.012	4.606.657	-	-	1.092	276.792.770
Prilagoditve	-	6.993.464	23.958.186	1.467.849	-	-	-	-	32.419.499
1. januarja 2013	-	57.671.989	198.371.671	48.560.861	4.606.657	-	-	1.092	309.212.269
Amortizacija v letu	-	3.951.061	21.086.922	4.731.274	963.638	-	-	179	30.733.073
Zmanjšanja zaradi prodaje naložbe	-	(18.626)	(3.508.263)	(1.357.931)	-	-	-	-	(4.884.820)
Odtujitve	-	(2.333)	(3.671.432)	(1.796.313)	-	-	-	-	(5.470.078)
Prenos na kratkoročna sredstva	-	(5.402.591)	(20.718.980)	(7.876.272)	-	-	-	-	(33.997.843)
Oslabitve	-	(846)	(4.310.867)	(153.590)	144.248	-	-	-	(4.321.055)
Uskladitve s pošteno vrednostjo	-	1.667.886	-	-	-	-	-	(850)	1.667.036
Prenos na naložbene nepremičnine	-	(197.856)	-	-	-	-	-	-	(197.856)
Tečajne razlike	-	(89.905)	(632.877)	(128.903)	-	73	-	(7)	(851.619)
Prerazvrstitve	-	-	106.100	(106.100)	-	-	-	-	-
31. decembra 2013	-	57.578.779	186.722.273	41.873.026	5.714.542	73	-	414	291.889.107
Neodpisana vrednost									
31. decembra 2012	45.749.096	86.430.088	145.325.187	14.536.069	3.555.700	30.794.702	189.306	4.329	326.584.477
1. januarja 2013	45.749.096	82.025.112	123.585.816	13.142.892	1.336.885	28.131.542	189.306	4.329	294.164.978
31. decembra 2013	45.932.784	82.872.230	106.938.506	8.265.900	618.907	12.000.399	502.714	5.403	257.136.845

Skupina je v letu 2013 spremenila računovodsko usmeritev in je za vrednotenje nepremičnin izbrala model prevrednotenja. Oceno vrednosti za namen računovodskega poročanja je opravila družba »Dominus« d. o. o. - Podjetje za svetovanje, vrednotenje in inženiring, pooblaščen ocenjevalec vrednosti nepremičnin pri Slovenskem inštitutu za revizijo. Zemljišča in zgradbe so bile ocenjene na dan 31. 08. 2013. Za oceno vrednosti je bil uporabljen nabavno-vrednostni način oziroma ocena vrednosti, ki najbolje prikaže stopnjo vzdrževanja in specifičnosti posameznega objekta, primerna za vrednotenje industrijskih objektov, posebnih in novih objektov in za potrebe ocenjevanja delov nepremičnin. Prevrednotenje nepremičnin je evidentirano v višini 26.292.120 evrov.

Obenem so bile na dan 31. 8. 2013 ocenjene tudi naprave in oprema. Opravljena je bila slabitev v skupni višini 22.426.880 evrov.

Družba nima finančnih obveznosti iz naslova pridobitve osnovnih sredstev.

Vrednost opredmetenih sredstev, ki sta jih izkazovali družbi Litostroj Power in Cimos Titan, so prenesena na kratkoročna sredstva za prodajo.

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev za poslovno leto 2012

(v evrih)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalne naprave in stroji	Druge naprave in oprema	Osnovna sredstva trajno zunaj uporabe	Vlaganja v tuja osnovna sredstva	Osnovna sredstva v pridobivanju	Predujmi za osnovna sredstva	Večletni nasadi	Skupaj
Nabavna vrednost										
31. decembra 2011	46.316.761	114.105.209	264.899.645	61.614.778	-	7.863.007	128.132.142	130.099	8.266	623.069.906
Prilagoditve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1. januarja 2012	46.316.761	114.105.209	264.899.645	61.614.778	-	7.863.007	128.132.142	130.099	8.266	623.069.906
Pridobitve	-	186.200	1.480.721	158.448	-	73.843	11.477.872	175.323	-	13.552.408
Pridobitve - lastna izdelava	-	-	-	-	-	-	232.024	-	-	232.024
Prenos iz investicij v teku	454.756	24.217.159	61.762.792	6.445.637	-	659.931	(93.540.274)	(101.810)	-	(101.809)
Povečanja zaradi pripojitve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odtujitve	-	-	(4.924.803)	(5.070.909)	-	(74.783)	(2.027.979)	-	-	(12.098.474)
Prenos na kratkoročna sredstva	-	-	-	-	-	-	(5.454.000)	-	-	(5.454.000)
Oslabitve	-	(4.270)	(220.749)	-	-	-	(990.320)	(14.306)	(2.272)	(1.231.917)
Uskladitve s pošteno vrednostjo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prenos iz naložbenih nepremičnin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prenos na naložbene nepremičnine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tečajne razlike	(1.022.421)	(1.395.686)	(3.070.192)	(1.858.916)	-	(30.707)	(5.854.267)	-	(573)	(13.232.761)
Prerazvrstitve	-	-	(188.742)	340.043	-	(328.935)	(1.180.496)	-	-	(1.358.130)
Usredstvenje stroškov financiranja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31. decembra 2012	45.749.096	137.108.612	319.738.672	61.629.081	-	8.162.356	30.794.702	189.306	5.421	603.377.247
Nabrani popravek vrednosti										
31. decembra 2011	-	46.086.482	156.825.988	44.752.127	-	3.647.399	-	-	1.063	251.313.059
Prilagoditve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1. januarja 2012	-	46.086.482	156.825.988	44.752.127	-	3.647.399	-	-	1.063	251.313.059
Amortizacija v letu	-	4.749.251	21.833.410	5.041.720	-	1.044.979	-	-	136	32.669.495
Povečanja zaradi pripojitve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odtujitve	-	-	(2.949.963)	(2.638.115)	-	(46.919)	-	-	-	(5.634.997)
Prenos na kratkoročna sredstva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oslabitve	-	-	(1.750)	(44.958)	-	-	-	-	(16)	(46.724)
Uskladitve s pošteno vrednostjo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prenos iz naložbenih nepremičnin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prenos na naložbene nepremičnine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tečajne razlike	(157.208)	(1.089.604)	(256.227)	(256.227)	-	(4.933)	-	-	(91)	(1.508.063)
Prerazvrstitve	-	-	(204.596)	238.466	-	(33.870)	-	-	-	-
31. decembra 2012	-	50.678.525	174.413.485	47.093.012	-	4.606.657	-	-	1.092	276.792.770
Neodpisana vrednost										
31. decembra 2011	46.316.761	68.018.727	108.073.657	16.862.651	-	4.215.608	128.132.142	130.099	7.203	371.756.848
1. januarja 2012	46.316.761	68.018.727	108.073.657	16.862.651	-	4.215.608	128.132.142	130.099	7.203	371.756.848
31. decembra 2012	45.749.096	86.430.088	145.325.187	14.536.069	-	3.555.700	30.794.702	189.306	4.329	326.584.477

Pojasnilo 3: Naložbene nepremičnine
5.767.021 evrov

Nepremičnine družbe Cimos TAM Ai, d. o. o., ki jih ne uporablja v svojem poslovnem procesu, so evidentirane med naložbene nepremičnine.

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Naložbene nepremičnine:		
Zemljišča	2.880.981	-
Zgradbe	2.886.040	-
Skupaj	5.767.021	-

(v evrih)	Naložbene nepremičnine
Poštена vrednost 31.12.2012	-
Prilagoditve	-
Poštена vrednost 1.1.2013	-
Pridobitve	-
Odtujitve	-
Prenos na kratkoročna sredstva	-
Prenos na osnovna sredstva	-
Prenos iz osnovnih sredstev	4.800.408
Uskladitev s pošteno vrednostjo prek IPI	966.613
Poštена vrednost 31.12.2013	5.767.021

Pojasnilo 4: Dolgoročne finančne naložbe**4.167.407 evrov**

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Dolgoročne finančne naložbe:		
Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		
Delnice in deleži v družbah v skupini	-	71
Delnice in deleži v pridruženih družbah	-	-
Druge delnice in deleži	1.808.662	1.960.231
Druge dolgoročne finančne naložbe	6.480	5.886
Dolgoročna posojila		
Nekratkoročna posojila družbam v skupini	-	-
Nekratkoročna posojila dana pridruženim družbam	-	-
Nekratkoročna posojila drugim	2.352.265	4.504.051
Nekratkoročno nevplačani vpoklicani kapital	-	-
Skupaj	4.167.407	6.470.239

Pri uskupinjevanju naložb v odvisne družbe in sorazmernega dela kapitala teh družb, ki pripada Skupini Cimos je bila izločena vrednost naložb v višini 76.859.073 evrov.

Skupina Cimos nima zastavljenih finančnih naložb na dan 31. 12. 2013.

Gibanje dolgoročnih finančnih naložb za poslovno leto 2013

(v evrih)	Finančne naložbe po pošteni vrednosti prek IPI	Finančne naložbe v posesti do zapadlosti	Posojila	Finančne naložbe razpoložljive za prodajo	Skupaj
Kosmata vrednost					
Stanje 31. 12. 2012	17.016	-	4.504.051	1.997.552	6.518.620
Povečanja					
Nova posojila, nakupi	594	-	550	-	1.144
Prevrednotenje - tečajne razlike	-	-	-	-	-
Pripis obresti	-	-	2	-	2
Prevrednotenje na pošteno vrednost	9.926	-	-	64.600	74.526
Zmanjšanja					
Odplačila, prodaje	(60)	-	(71.957)	-	(72.017)
Prevrednotenje - tečajne razlike	(1.984)	-	(2.606)	(122)	(4.712)
Prenos iz/na kratkoročni del	-	-	-	-	-
Prenos na sredstva namenjena prodaji	-	-	-	(224.000)	(224.000)
Prevrednotenje na pošteno vrednost	-	-	-	-	-
Stanje 31. 12. 2013	25.492	-	4.430.040	1.838.030	6.293.563
Popravek vrednosti					
Stanje 31. 12. 2012	-	-	-	48.381	48.381
Povečanja					
Oblikovanje popravka vrednosti v letu	-	-	2.077.775	-	2.077.775
Zmanjšanja					
Izterjane odpisane naložbe	-	-	-	-	-
Dokončen odpis	-	-	-	-	-
Prenos na kratkoročni del	-	-	-	-	-
Stanje 31. 12. 2013	-	-	2.077.775	48.381	2.126.156
Čista vrednost 31. 12. 2012	17.016	-	4.504.051	1.949.171	6.470.239
Čista vrednost 31. 12. 2013	25.492	-	2.352.265	1.789.649	4.167.407

Gibanje dolgoročnih finančnih naložb za poslovno leto 2012

(v evrih)	Finančne naložbe po pošteni vrednosti prek IPI	Finančne naložbe v posesti do zapadlosti	Posojila	Finančne naložbe razpoložljive za prodajo	Skupaj
Kosmata vrednost					
Stanje 31. 12. 2011	10.909	-	420.968	1.884.374	2.316.251
Povečanja					
Nova posojila, nakupi	5.886	-	-	71	5.957
Prevrednotenje - tečajne razlike	221	-	(3.370)	(16)	(3.165)
Pripis obresti	-	-	-	-	-
Prevrednotenje na pošteno vrednost	-	-	-	113.123	113.123
Zmanjšanja					
Odplačila, prodaje	-	-	(2.912)	-	(2.912)
Prevrednotenje - tečajne razlike	-	-	-	-	-
Prenos iz/na kratkoročni del	-	-	4.089.365	-	4.089.365
Dokončen odpis	-	-	-	-	-
Prevrednotenje na pošteno vrednost	-	-	-	-	-
Stanje 31. 12. 2012	17.016	-	4.504.051	1.997.552	6.518.620
Popravek vrednosti					
Stanje 31. 12. 2010	-	-	-	48.381	48.381
Povečanja					
Oblikovanje popravka vrednosti v letu	-	-	-	-	-
Zmanjšanja					
Izterjane odpisane naložbe	-	-	-	-	-
Dokončen odpis	-	-	-	-	-
Prenos na kratkoročni del	-	-	-	-	-
Stanje 31. 12. 2012	-	-	-	48.381	48.381
Čista vrednost 31. 12. 2011	10.909	-	420.968	1.835.993	2.267.870
Čista vrednost 31. 12. 2012	17.016	-	4.504.051	1.949.171	6.470.239

Pojasnilo 5: Dolgoročne poslovne terjatve

0 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Dolgoročne poslovne terjatve:		
Dolgoročni blagovni krediti	-	-
dani na domačem trgu	-	-
dani na tujem trgu	-	-
Nekratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	-	-
Dani nekratkoročni potrošniški krediti	-	-
Dolgoročno dani predujmi in varščine	-	839.517
Druge dolgoročne poslovne terjatve	-	161.407
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih terjatev	-	-
Oslabitve	-	-
Skupaj	-	1.000.924

Pojasnilo 6: Odložene terjatve za davek
4.297.136 evrov
Odložene terjatve za davek za poslovno leto 2013

(v evrih)	31.12.2012	Odloženi davki preko poslovnega izida	Odloženi davki preko rezerv za prevred.	Odloženi davki preko dobrega imena	31.12.2013
Amortizacija, ki presega najvišje zakonsko predpisane	2.193	-	-	-	2.193
Prevrednotenje oziroma oslabitev neopredmetenih sredstev	-	-	-	-	-
Prevrednotenje oziroma oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev	-	2.800.413	-	-	2.800.413
Prevrednotenje oziroma oslabitev finančnih naložb	300	-	-	-	300
Prevrednotenje oziroma oslabitev finančnih naložb - negativna rezerva za prevredn.	-	-	-	-	-
Prevrednotenje pred tveganjem varovanih postavk	-	-	-	-	-
Oslabitev poslovnih terjatev	15.060	-	-	-	15.060
Oslabitev zalog	-	-	-	-	-
Rezervacije za stroške in odhodke	221.795	81.265	-	-	303.060
Neizrabljeni davčni dobropisi oziroma olajšave	760.696	350.066	-	-	1.110.762
Neizrabljene prenesene davčne izgube	65.348	-	-	-	65.348
Razlika med davčno in knjigovodsko vrednostjo prevzetih sredstev in obveznosti (prevzemi)	-	-	-	-	-
Neizrabljene davčne izgube in dobropisi prevzete družbe	-	-	-	-	-
Skupaj	1.065.392	3.231.744	-	-	4.297.136

Med odloženimi terjatvami za davek so izkazane terjatve za davek pripoznane iz naslova odbitnih začasnih razlik med davčno in poslovno bilanco v višini 4.297.136 evrov (lani 1.065.392 evrov). Odložene terjatve za davek se nanašajo na obračun v največji meri na prevrednotenje oziroma oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev in oblikovanih rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi.

Odložene terjatve za davek za poslovno leto 2012

(v evrih)	31.12.2011	Odloženi davki preko poslovnega izida	Odloženi davki preko rezerv za prevred.	Odloženi davki preko dobrega imena	31.12.2012
Amortizacija, ki presega najvišje zakonsko predpisane	2.924	(731)	-	-	2.193
Prevrednotenje oziroma oslabitev finančnih naložb	-	300	-	-	300
Oslabitev poslovnih terjatev	20.057	(4.997)	-	-	15.060
Rezervacije za stroške in odhodke	1.536.667	(1.314.872)	-	-	221.795
Neizrabljeni davčni dobropisi oziroma olajšave	-	760.696	-	-	760.696
Neizrabljene prenesene davčne izgube	-	65.348	-	-	65.348
Skupaj	1.559.648	(494.256)	-	-	1.065.392

Pojasnilo 7: Sredstva za prodajo**90.118.340 evrov**

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Dolgoročna sredstva za prodajo:		
Opredmetena osnovna sredstva za prodajo	1.562.410	5.580.853
Naložbene nepremičnine, namenjene prodaji	-	-
Druga nekratkoročna sredstva, namenjena prodaji	88.555.930	-
Sredstva dela denar ustvarjajoče enote za prodajo	-	-
Sredstva denar ustvarjajoče enote za prodajo	-	-
Skupaj	90.118.340	5.580.853

Druga nekratkoročna sredstva namenjena prodaji znotraj skupine se v največji meri nanašajo na odvisno družbo Litostroj Power v višini 82.095.472 evrov in Cimos Titan v višini 6.334.438 evrov. Opredmetena osnovna sredstva za prodajo se nanašajo na TMD Casting in Livnico Kikinda Ai v skupni vrednosti 1.562.410 evrov.

Pojasnilo 8: Zaloge**58.633.082 evrov**

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Material in surovine	26.708.019	27.602.393
Nedokončana proizvodnja	9.761.683	33.688.861
Proizvodi	11.659.314	25.530.054
Trgovsko blago	7.525.380	8.619.395
Predujmi za zaloge	2.978.685	9.250.761
Oslabitve	-	-
Skupaj	58.633.082	104.691.464

Razlike, ki so bile ugotovljene pri rednem popisu zalog so se v največji meri nanašale na odstopanja evidentiranja na delovne naloge in so odpravljene v obravnavanem obdobju.

Za zavarovanje kreditov pridobljenih v okviru projekta »državne pomoči za reševanje« so znotraj skupine zastavljene zaloge matične družbe Cimos d. d., v skupnem znesku 14.017.800 evrov.

Knjigovodska vrednost zalog ne presega njihove iztržljive vrednosti.

Pojasnilo 9: Kratkoročne finančne naložbe
350.216 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Kratkoročne finančne naložbe:		
Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		
Delnice in deleži v družbah v skupini	-	-
Delnice in deleži v pridruženih družbah	-	-
Druge delnice in deleži	-	-
Druge kratkoročne finančne naložbe	-	546
Kratkoročna posojila		
Kratkoročna posojila družbam v skupini	-	-
Kratkoročna posojila dana pridruženim družbam	0	-
Kratkoročna posojila drugim	350.216	2.667.196
Kratkoročno nevplačani vpoklicani kapital	-	-
Skupaj	350.216	2.667.742

Gibanje kratkoročnih finančnih naložb za poslovno leto 2013

(v evrih)	Finančne naložbe po pošteni vrednosti prek IPI	Finančne naložbe v posesti do zapadlosti	Posojila	Finančne naložbe razpoložljive za prodajo	Skupaj
Kosmata vrednost					
Stanje 31. 12. 2012	-	-	11.476.871	-	11.476.871
Povečanja					
Nova posojila, nakupi	-	-	5.137.959	-	5.137.959
Prevrednotenje - tečajne razlike	-	-	-	-	-
Pripis obresti	-	-	4.565	-	4.565
Prenos iz dolgoročnega dela	-	-	-	-	-
Prevrednotenje na pošteno vrednost	-	-	-	-	-
Zmanjšanja					
Odplačila, prodaje	-	-	(6.315.674)	-	(6.315.674)
Prevrednotenje - tečajne razlike	-	-	(58.652)	-	(58.652)
Prenos na sredstva namenjena prodaji	-	-	(985.003)	-	(985.003)
Prevrednotenje na pošteno vrednost	-	-	-	-	-
Stanje 31. 12. 2013	-	-	9.260.066	-	9.260.066
Popravek vrednosti					
Stanje 31. 12. 2012	-	-	8.809.129	-	8.809.129
Povečanja					
Prenos iz dolgoročnega dela	-	-	-	-	-
Oblikovanje popravka vrednosti v letu	-	-	100.720	-	100.720
Zmanjšanja					
Izterjane odpisane	-	-	-	-	-
Dokončen odpis naložb	-	-	-	-	-
Stanje 31. 12. 2013	-	-	8.909.849	-	8.909.849
Čista vrednost 31. 12. 2012	-	-	2.667.742	-	2.667.742
Čista vrednost 31. 12. 2013	-	-	350.216	-	350.216

Gibanje kratkoročnih finančnih naložb za poslovno leto 2012

(v evrih)	Finančne naložbe po pošteni vrednosti prek IPI	Finančne naložbe v posesti do zapadlosti	Posojila	Finančne naložbe razpoložljive za prodajo	Skupaj
Kosmata vrednost					
Stanje 31. 12. 2011	-	-	21.668.969	-	21.668.969
Povečanja					
Nova posojila, nakupi	-	-	5.100.365	-	5.100.365
Prevrednotenje - tečajne razlike	-	-	(357)	-	(357)
Pripis obresti	-	-	-	-	-
Prenos iz dolgoročnega dela	-	-	(4.089.365)	-	(4.089.365)
Prevrednotenje na pošteno vrednost	-	-	-	-	-
Zmanjšanja					
Odplačila, prodaje	-	-	(11.202.505)	-	(11.202.505)
Prevrednotenje - tečajne razlike	-	-	(236)	-	(236)
Dokončen odpis	-	-	-	-	-
Prevrednotenje na pošteno vrednost	-	-	-	-	-
Stanje 31. 12. 2012	-	-	11.476.871	-	11.476.871
Popravek vrednosti					
Stanje 31. 12. 2011	-	-	-	-	-
Povečanja					
Prenos iz dolgoročnega dela	-	-	-	-	-
Oblikovanje popravka vrednosti v letu	-	-	8.809.129	-	8.809.129
Zmanjšanja					
Izterjane odpisane	-	-	-	-	-
Dokončen odpis naložb	-	-	-	-	-
Stanje 31. 12. 2012	-	-	8.809.129	-	8.809.129
Čista vrednost 31. 12. 2011	-	-	21.668.969	-	21.668.969
Čista vrednost 31. 12. 2012	-	-	2.667.742	-	2.667.742

Pojasnilo 10: Kratkoročne poslovne terjatve

66.268.863 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev:		
na domačem trgu	4.009.712	8.656.290
na tujih trgih	50.350.505	62.878.864
Kratkoročne poslovne terjatve do podjetij v skupini	30.484	-
Dani kratkoročni predujmi in varščine	296.402	8.979.382
Kratkoročne terjatve iz poslovanja za tuj račun	-	186.675
Kratkoročne terjatve, povezane s finančnimi prihodki	96.644	190.991
Druge kratkoročne terjatve	18.807.280	27.094.979
Druge kratkoročne terjatve do podjetij v skupini	-	140.532
Oslabitve	(7.322.165)	(22.606.827)
Skupaj	66.268.863	85.520.886

Starostna struktura terjatev.

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Nezapadlo	52.243.051	43.887.452
Zapadlo do:		
- 30 dni	3.984.453	3.133.884
- 60 dni	301.093	1.097.817
- 90 dni	1.032.095	900.825
- nad 180 dni	4.868.857	3.873.931
Skupaj	62.429.549	52.893.909

Pojasnilo 11: Denarna sredstva
1.302.814 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Gotovina v blagajni v domači valuti	13.010	18.410
Gotovina v blagajni v tuji valuti	1.914	6.594
Izdani čeki in menice (odbitna postavka)	-	-
Prejeti čeki in menice	-	-
Netvegani takoj udenarljivi dolžniški vrednostni papirji	-	-
Denar na poti	-	-
Denarna sredstva na računih v domači valuti	978.924	3.602.925
Denarna sredstva na računih v tuji valuti	260.020	3.171.805
Kratkoročni depoziti v domači valuti	33.286	1.318.742
Kratkoročni depoziti v tuji valuti	-	-
Denarna sredstva na posebnih računih za posebne namene	15.661	78.138
Skupaj	1.302.814	8.196.614

Pojasnilo 12: Aktivne časovne razmejitve
2.056.788 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Kratkoročno odloženi stroški oziroma odhodki	1.092.518	3.010.753
Kratkoročno nezaračunani prihodki	562.899	6.339.651
Vrednotnice	-	-
DDV od prejetih predujmov	401.372	1.025.174
Skupaj	2.056.788	10.375.578

Pojasnilo 13: Kapital
-103.311.168 evrov

Osnovni kapital je razdeljen na 16 650 247 navadnih, kosovnih delnic. V Klirinško depotni družbi je bilo na dan 31. 12. 2013 registriranih 1202 delničarjev. Matična družba Cimos d. d. ima v lasti 2 221 189 delnic, kar predstavlja 13,3 % vseh delnic v vrednosti 13.384.021 evrov, za katere ima oblikovan sklad lastnih delnic v enaki višini.

Kapital skupine Cimos sestavlja na dan 31. 12. 2013:

- ➔ kapital večinskega lastnika v višini -100.789.042 evrov in

➔ kapitala manjšinskih lastnikov v višini -2.522.126 evrov.

V letu 2013 je izkazana izguba v višini 121.011.429 evrov.

Pojasnilo 14: Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitev

7.505.192 evrov

Gibanje rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev za poslovno leto 2013

(v evrih)	Pokojnine, jubilejne nagrade odpravnine ob upok.	Rezervacije za dana jamstva	Prejete dotacije za pokrivanje stroškov	Prejete dotacije za osnovna sredstva	Sodni spori	Druge rezervacije	Skupaj
Stanje 31. decembra 2012	7.266.518	2.932.054	227.898	631.148	-	508.733	11.566.351
Spremembe v letu:							
Oblikovanje	653.609	806.043	-	-	1.121.237	750.258	3.331.146
Poraba	(446.793)	(327.212)	-	(83.990)	-	(476.805)	(1.334.800)
Odprava	-	(586.630)	-	-	-	(617)	(587.247)
Odprava zaradi prodaje družbe	(68.032)						(68.032)
Prenos na sredstva namenjena prodaj	(1.914.293)	(2.759.911)	-	(524.236)	-	(116.520)	(5.314.960)
Diskontiranje				-			-
Tečajne razlike	-	(64.344)	-	(22.922)	-	-	(87.266)
Stanje 31. decembra 2013	5.491.009	-	227.898	-	1.121.237	665.049	7.505.192

Gibanje rezervacij in dolgoročnih pasivnih časovnih razmejitev za poslovno leto 2012

(v evrih)	Pokojnine, jubilejne nagrade odpravnine ob upok.	Rezervacije za dana jamstva	Prejete dotacije za pokrivanje stroškov	Prejete dotacije za osnovna sredstva	Druge rezervacije	Skupaj
Stanje 31. decembra 2011	8.124.124	3.483.286	427.478	802.339	466.462	13.303.689
Spremembe v letu:						
Oblikovanje	-	613.266	113.637		294.349	1.021.252
Poraba	(579.663)	(438.830)	(321.103)	(188.847)	(252.078)	(1.780.521)
Odprava	(277.944)	(746.920)				(1.024.864)
Diskontiranje	-					-
Tečajne razlike	-	21.252	7.886	17.656		46.794
Stanje 31. decembra 2012	7.266.518	2.932.054	227.898	631.148	508.733	11.566.351

Pojasnilo 15: Dolgoročne finančne obveznosti
173.658.046 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini	-	-
Dolgoročne finančne obveznosti do pridruženih družb	-	-
Dolgoročna posojila, dobljena pri bankah in družbah v državi	115.211.050	174.964.285
Dolgoročna posojila, dobljena pri bankah in družbah v tujini	56.397.288	72.241.830
Dolgoročne finančne obveznosti v zvezi z obveznicami	5.145.000	5.145.000
Druge dolgoročne finančne obveznosti	30.352.438	21.570.991
Kratkoročni del dolgoročnih finančnih obveznosti	(33.447.729)	(96.020.392)
Skupaj	173.658.046	177.901.714

V letu 2013 je skupina Cimos zmanjšala dolgoročne finančne obveznosti za 4.243.667 evrov. Obrestne mere za dolgoročna posojila se gibljejo med 6 mesečni EURIBOR + 0,8 % in 6-mesečni EURIBOR + 7,9 %. Najnižje obrestno mero za dolgoročne finančne obveznosti izkazuje Cimos d.d. (6-mesečni EURIBOR + 0,8 %), najvišjo pa Livnica Kikinda Ai (6-mesečni EURIBOR + 7,9 %).

Gibanje dolgoročnih finančnih obveznosti za poslovno leto 2013

(v evrih)	Glavnica dolga 1. januarja	Nova posojila v letu	Prerazvrstitev	Prenos iz kratkoročnih posojil	Pripis obresti	Tečajne razlike	Odplačila v letu	Glavnica dolga 31. decembra	Del, ki zapade v 2014	Dolgoročni del
Obveznosti iz naslova obveznic										
Obveznosti iz naslova obveznic	5.145.000							5.145.000	-5.145.000	0
Posojilodajalec										
Banke v državi	122.824.772	4.509.927	-15.661.027	3.621.747		300.736	-385.105	115.211.050	-7.417.047	107.794.003
Prenos na kratkoročne obveznosti za prodajo			0			0		0	0	0
Banke v tujini	41.783.485	4.478.305	16.198.532	1.704	0	-131.456	-5.186.396	57.144.173	-12.639.597	44.504.575
Prenos na kratkoročne obveznosti za prodajo			-746.885					-746.885		-746.885
Druge posojilodajalci	8.148.457	6.605.144	3.175.179	12.177.425		-256.473	-244.178	29.605.554	-8.246.085	21.359.468
Prenos na kratkoročne obveznosti za prodajo			-11.125					-11.125		-11.125
Dolgoročno dobljena posojila	177.901.713	15.593.376	3.712.683	15.800.876	0	-87.193	-5.815.679	207.105.776	-33.447.730	173.658.047

Gibanje dolgoročnih finančnih obveznosti za poslovno leto 2012

(v evrih)	Glavnica dolga 1. januarja	Nova posojila v letu	Prerazvrstitev	Prenos iz kratkoročnih posojil	Pripis obresti	Tečajne razlike	Odplačila v letu	Glavnica dolga 31. decembra	Del, ki zapade v 2013	Dolgoročni del
Obveznosti iz naslova obveznic										
Obveznosti iz naslova obveznic	5.145.000	0	0	0	0	0	0	5.145.000	0	5.145.000
Posojilodajalec										
Banke v državi	168.599.698	2.915.891	0	1.682.534	0	1.766.162	0	174.964.285	-52.139.513	122.824.772
Banke v tujini	69.184.422	0	462.540	0	0	2.594.867	0	72.241.830	-30.458.345	41.783.485
Druge posojilodajalci	18.695.082	1.843.318	506.728	62.710	7.915	455.238	0	21.570.991	-13.422.534	8.148.457
Dolgoročno dobljena posojila	261.624.202	4.759.209	969.268	1.745.244	7.915	4.816.267	0	273.922.106	-96.020.392	177.901.714

Pojasnilo 16: Dolgoročne poslovne obveznosti
206.459 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Dolgoročne poslovne obveznosti do drugih tujih dobaviteljev	123.295	513.428
Dolgoročno dobljeni predujmi in varščine	-	5.808.250
Druge dolgoročne poslovne obveznosti	183.141	227.058
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih obveznosti	(99.977)	(1.938.480)
Skupaj	206.459	4.610.256

Pojasnilo 17: Odložene obveznosti za davek**5.988.774 evrov**

Odložene obveznosti za davek v višini 5.988.774 evrov (lani 3.401.618 evrov) se skoraj v celoti nanašajo na prevrednotenje nepremičnin v matični družbi in odvisnih družbah.

Pojasnilo 18: Kratkoročne finančne obveznosti**247.869.848 evrov**

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Kratkoročna posojila, dobljena pri bankah in družbah v državi	112.816.601	77.259.608
Kratkoročna posojila, dobljena pri bankah in družbah v tujini	63.051.341	28.679.386
Druge kratkoročne finančne obveznosti	38.554.176	19.232.419
Kratkoročni del nekratkoročnih finančnih obveznosti	33.447.730	96.020.392
Skupaj	247.869.848	221.191.805

V letu 2013 je skupina Cimos povečala svojo neto kratkoročno finančno zadolženost za 26.678.043 evrov. V letu 2013 je Cimos d. d., v okviru dodeljene državne pomoči za reševanje, prejel posojilo za katero je jamčila Republika Slovenija, kar je povečalo kratkoročne finančne obveznosti. Obrestne mere za kratkoročne finančne obveznosti se gibljejo med 6-mecešnim EURIBOR + 1,65 % v Sloveniji in 6-mesešnim EURIBOR + 8,5 % v Srbiji in Bosni in Hercegovini.

Gibanje kratkoročnih finančnih obveznosti za poslovno leto 2013

(v evrih)	Glavnica dolga 1. januarja	Nova posojila v letu	Prerazvrstitve	Prenos iz dolgoročnih posojil	Prenos na dolgoročna posojila	Tečajne razlike	Odplačila v letu	Glavnica dolga 31. decembra
Obveznosti iz naslova obveznic								
Obveznice	-	-	-	5.145.000	-	-	-	5.145.000
Posojilodajalec								
Banke v državi	129.399.120	32.862.592	(37.303.982)	9.145.915	(2.396.430)	(1.954.365)	(7.790.335)	121.962.516
Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev			(3.195.834)					(3.195.834)
Banke v tujini	59.137.731	1.784	6.281.995	13.547.237	(1.704)	320.787	(2.689.253)	76.598.577
Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev			(235.449)					(235.449)
Druge posojilodajalci	32.654.953	7.742.672	25.268.765	5.609.578	(13.402.322)	(33.736)	(13.676.155)	44.163.755
Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev			(617.827)					(617.827)
Kratkoročno dobljena posojila	221.191.804	40.607.049	(5.753.223)	33.447.730	(15.800.456)	(1.667.314)	(24.155.743)	247.869.848

Gibanje kratkoročnih finančnih obveznosti za poslovno leto 2012

(v evrih)	Glavnica dolga 1. januarja	Nova posojila v letu	Prerazvrstitve	Prenos iz dolgoročnih posojil	Prenos na dolgoročna posojila	Tečajne razlike	Odplačila v letu	Glavnica dolga 31. decembra
Obveznosti iz naslova obveznic								
Obveznice	-	-	-	-	-	-	-	-
Posojilodajalec								
Banke v državi	83.287.406	5.834.170	1.180.317	52.193.513	(1.682.534)	398.649	(11.812.401)	129.399.120
Banke v tujini	38.237.407	-	(1.642.857)	30.458.345	-	2.443.191	(10.358.355)	59.137.731
Druge posojilodajalci	26.214.494	611.137	(506.728)	13.422.534	(62.710)	315.644	(7.339.417)	32.654.954
Kratkoročno dobljena posojila	147.739.307	6.445.307	(969.268)	96.074.392	(1.745.244)	3.157.484	(29.510.173)	221.191.805

Pojasnilo 19: Kratkoročne poslovne obveznosti
131.074.946 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Kratkoročne obveznosti do družb v skupini	-	0
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	-	0
na domačem trgu	61.071.810	67.176.623
na tujih trgih	27.977.379	42.553.573
Kratkoročne menične obveznosti	-	7.715
Kratkoročne obveznosti na podlagi predujmov, varščin	1.485.841	8.431.163
Kratkoročne obveznosti iz poslovanja za tuj račun	432.325	108.081
Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	9.327.688	6.683.402
Kratkoročne obveznosti do države in drugih inštitucij	5.537.145	8.314.017
Kratkoročne obveznosti do financerjev	8.445.698	5.958.699
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	16.428.644	20.987.624
Kratkoročni del nekratkoročnih poslovnih obveznosti	368.416	1.938.480
	-	
Skupaj	131.074.946	162.159.377

Pojasnilo 20: Kratkoročne pasivne časovne razmejitve
1.949.015 evrov

(v evrih)	31.12.2013	31.12.2012
Vnaprej vračunani stroški oziroma odhodki	1.877.829	5.086.955
Kratkoročno odloženi prihodki	71.186	9.250.328
DDV od danih predujmov	-	181.181
Skupaj	1.949.015	14.518.464

Pojasnilo 21: Poslovni prihodki
409.923.810 evrov
Čisti prihodki od prodaje

(v evrih)	2013	2012
Prihodki iz prodaje v Sloveniji:		
v povezani skupini	-	(0)
drugim kupcem	33.584.370	17.309.224
Prihodki iz prodaje v EU		
v povezani skupini	-	-
drugim kupcem	343.782.106	321.449.315
Prihodki iz prodaje izven EU		
v povezani skupini	-	0
drugim kupcem	33.350.585	78.831.948
Skupaj	410.717.061	417.590.487

Sprememba vrednosti zalog

(v evrih)	2013	2012
Sprememba vr. zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	(5.025.408)	5.570.673
Skupaj	(5.025.408)	5.570.673

Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve

(v evrih)	2013	2012
Iz naslova neopredmetenih sredstev	-	9.823.492
Iz naslova opredmetenih osnovnih sredstev	240.504	3.499.664
Iz naslova zalog	139.190	-
Skupaj	379.695	13.323.156

Drugi poslovni prihodki

(v evrih)	2013	2012
Prihodki od odprave in porabe dolgoročnih rezervacij	1.922.047	2.258.191
Subvencije, dotacije...	1.209.872	3.409.286
Izterjane odpisane terjatve	140.337	133.712
Prodaja opredmetenih osnovnih sredstev	440.676	2.559.173
Odpis obveznosti	139.530	800.628
Skupaj	3.852.462	9.160.991

Pojasnilo 22: Poslovni odhodki
evrov
Stroški blaga, materiala in storitev

(v evrih)	2013	2012
Stroški blaga, materiala in storitev		
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	46.854.649	17.899.117
Stroški porabljenega materiala	187.692.493	228.880.462
Stroški storitev	54.630.657	44.165.413
Stroški dela		
Stroški plač	69.832.119	70.098.548
Stroški socialnih zavarovanj	14.851.622	14.735.107
- od tega pokojninskih zavarovanj	4.964.180	4.802.295
Stroški dodatnih pokojninskih zavarovanj	409.164	375.615
Drugi stroški dela	14.654.460	11.616.012
Odpisi vrednosti		
Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih sredstev	9.174.586	10.135.166
Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev	30.733.073	38.504.314
Amortizacija naložbenih nepremičnin	-	-
Prevednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih, opredmetenih osnovnih sredstvih in naložbenih nepremičninah	67.076.997	36.509.496
Prevednotovalni poslovni odhodki v zvezi s kratkoročnimi sredstvi, razen s finančnimi naložbami in naložbenimi nepremičninami	10.019.455	29.770.174
Drugi poslovni odhodki		
Oblikovanje dolgoročnih rezervacij	3.331.146	682.179
Drugi stroški	1.523.886	1.699.697
Skupaj	510.784.761	505.071.299

Pojasnilo 23: Finančni prihodki
evrov

(v evrih)	2013	2012
Finančni prihodki iz deležev		
Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	52.344	40.008
Finančni prihodki iz drugih naložb	-	136.402
Finančni prihodki iz danih posojil		
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	3.705.523	1.246.558
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	2.825.098	2.976.776
Skupaj	6.582.965	4.399.744

Pojasnilo 25: Finančni odhodki**28.377.429 evrov**

(v evrih)	2013	2012
Finančni odhodki iz finančnih naložb	6.585.120	516.476
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	-	-
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini	-	-
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	13.906.272	30.537.441
Finančni odhodki iz izdanih obveznic	465.080	466.354
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	2.404.022	3.903.310
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	-	-
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini	-	-
Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev	4.005.307	5.472.736
Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	1.011.628	1.140.128
Skupaj	28.377.429	42.036.445

Pojasnilo 26: Drugi prihodki**3.852.462 evrov**

(v evrih)	2013	2012
Prihodki iz vrednotenja naložbenih nepremičnin po pošteni vrednosti	1.586.804	-
Prihodki iz odtujitve naložbenih nepremičnin, izmerjenih po pošteni vrednosti	-	15.943
Subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki	27.838	-
Prejete odškodnine	350.227	2.416.067
Prejete kazni	-	-
Ostali prihodki	430.390	595.235
Skupaj	2.395.259	3.027.245

Pojasnilo 27: Drugi odhodki**4.483.871 evrov**

(v evrih)	2013	2012
Finančni odhodki iz vrednotenja naložbenih nepremičnin po modelu poštene vrednosti	-	-
Finančni odhodki iz odtujitve naložbenih nepremičnin, izmerjenih po pošteni vrednosti	-	-
Denarne kazni	235.851	23.867
Odškodnine	147.432	690.047
Ostali odhodki	4.100.588	3.411.366
Skupaj	4.483.871	4.125.280

9.3.3 DRUGA RAZKRITJA

POROČANJA PO SEGMENTIH

Izkaz poslovnega izida po področnih segmentih skupine Cimos

(v evrih)	Avtomobilski steber	Energetski steber	Steber strojegradnje	Kmetijski steber	Skupaj
Prihodki iz poslovanja	358.031.563	43.990.656	7.901.592	-	409.923.810
Prihodki med segmenti	5.059.222	539.878	24.835.242	-	30.434.342
Odhodki iz poslovanja	(447.152.938)	(48.589.427)	-15.042.396	-	(510.784.762)
Odhodki med segmenti	(5.059.222)	(539.878)	-24.835.242	-	(30.434.342)
Kosmati poslovni izid segmenta	(81.713.344)	(4.598.771)	-7.140.804	-	(100.860.951)
Nerazporejeni stroški					-
Kosmati poslovni izid od prodaje					(100.860.951)
Čisti finančni prihodki / (odhodki)					(21.794.463)
Čisti drugi prihodki / (odhodki)					(2.088.611)
Davki iz dobička					2.750.306
Čisti poslovni izid poslovnega leta					(121.993.720)

Podatki po območnih segmentih

(v evrih)	Slovenija	Evropska unija	Ostalo	Skupaj
Prihodki iz poslovanja	384.388.690	6.655.273	18.879.848	409.923.810
Prihodki med segmenti	200.806.362	5.177.377	184.600.534	390.584.273
Odhodki iz poslovanja	(420.151.916)	(6.037.848)	-84.594.997	(510.784.762)
Odhodki med segmenti	(200.806.362)	(5.177.377)	-184.600.534	(390.584.273)
Kosmati poslovni izid segmenta	(28.355.195)	617.425	-65.715.149	(100.860.951)
Nerazporejeni stroški				-
Kosmati poslovni izid od prodaje				(100.860.951)
Čisti finančni prihodki / (odhodki)				(21.794.463)
Čisti drugi prihodki / (odhodki)				(2.088.611)
Davki iz dobička				2.750.306
Čisti poslovni izid poslovnega leta				(121.993.720)

FINANČNI INSTRUMENTI – TVEGANJA

KREDITNO TVEGANJE

Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju

(v evrih)	2013	2012
Dolgoročna finančna sredstva	4.167.406	7.471.163
Dolgoročne finančne naložbe do družb v skupini		
Dolgoročne finančne naložbe do drugih	4.167.406	6.470.239
Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev	-	839.517
Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini		
Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	-	161.407
Kratkoročna finančna sredstva	67.504.718	95.868.043
Kratkoročne finančne naložbe do družb v skupini		
Kratkoročne finančne naložbe do drugih	350.216	2.667.742
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	50.953.851	52.893.909
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini		
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih (brez predujmov)	14.897.837	32.109.778
Denar in denarni ustrezniki	1.302.814	8.196.614
SKUPAJ	71.672.124	103.339.206

Največja izpostavljenost tveganju do kupcev na dan poročanja po geografskih regijah:

(v evrih)	2013	2012
Slovenija - do družb v skupini		
Slovenija - do drugih	7.026.221	8.070.413
Države evroobmočja - do družb v skupini		
Države evroobmočja - do drugih	18.727.900	17.724.260
Druge evropske države - do družb v skupini		
Druge evropske države - do drugih	11.418.047	14.347.527
Države bivše Jugoslavije - do družb v skupini		
Države bivše Jugoslavije - do drugih	8.260.499	8.582.484
Druge regije - do družb v skupini		
Druge regije - do drugih	5.521.184	4.169.224
SKUPAJ	50.953.851	52.893.909

Največja izpostavljenost po vrstah kupcev

(v evrih)	2013	2012
Kupci na debelo	50.953.851	52.893.909
Kupci na drobno	-	-
Kupci, končni uporabniki	-	-
Drugo	-	-
SKUPAJ	50.953.851	52.893.909

LIKVIDNOSTNO TVEGANJE

Finančne obveznosti na dan 31. 12. 2013

(v evrih)	KNJIGOVODSKA VREDNOST	Pogodbeni denarni tokovi	do 6 mesecev	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	več kot 5 let
Neizvedene finančne obveznosti	552.629.022	552.629.022	182.284.896	190.084.983	60.546.147	108.436.064	11.276.933
Obveznosti do bank - zavarovane	345.532.137	345.532.137	58.871.676	133.590.702	50.769.900	91.022.926	11.276.933
Dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic - nezavarovane	5.145.000	5.145.000	-	5.145.000	0	-	-
Druge finančne obveznosti (iz naslova finančnih najemov)	70.670.482	70.670.482	5.920.995	38.155.917	9.184.477	17.409.093	-
Dolgoročne poslovne obveznosti	206.459	206.459	-	172.952	29.462	4.045	-
Kratkoročne poslovne obveznosti	131.074.945	131.074.945	117.492.225	13.020.412	562.308	-	-
Izvedene finančne obveznosti	0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ	552.629.022	552.629.022	182.284.896	190.084.983	60.546.147	108.436.064	11.276.933

Finančne obveznosti na dan 31. 12. 2012

(v evrih)	KNJIGOVODSKA VREDNOST	Pogodbeni denarni tokovi	do 6 mesecev	6 - 12 mesecev	1 - 2 leti	2 - 5 let	več kot 5 let
Neizvedene finančne obveznosti	561.379.056	561.376.190	217.911.935	152.473.395	77.238.891	84.985.817	28.769.018
Obveznosti do bank - zavarovane	353.145.109	353.145.109	49.097.700	139.439.152	62.795.159	73.091.636	28.721.462
Dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic - nezavarovane	5.145.000	5.145.000	-	-	5.145.000	-	-
Druge finančne obveznosti (iz naslova finančnih najemov)	40.803.410	40.803.410	15.834.925	4.714.354	8.335.692	11.870.883	47.556
Dolgoročne poslovne obveznosti	126.161	123.295	-	-	102.863	23.298	-
Kratkoročne poslovne obveznosti	162.159.376	162.159.376	152.979.310	8.319.889	860.177	-	-
Izvedene finančne obveznosti	0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ	561.379.056	561.376.190	217.911.935	152.473.395	77.238.891	84.985.817	28.769.018

TVEGANJE SPREMENB DEVIZNIH TEČAJEV

Valutno tveganje na dan 31. 12. 2013

(v evrih)	Evro	USD	GBP	CHF	JPY	BRL	HRK	BAM	RSD	SEK	INR
Terjatve, obveznosti na dan 31.12.2013											
Terjatve do kupcev	48.525.201	1.158.293	-	-	-	-	228.435	473.851	568.070	-	-
Zavarovana bančna posojila	(327.927.421)	-	-	-	-	-	(14.308.517)	3.296.199	-	-	-
Nezavarovana bančna posojila	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obveznosti do dobaviteljev	(68.150.564)	(1.010.833)	(889)	-	-1.001.382	-	(6.731.603)	-6.795.685	(5.334.961)	-	-
Bruto izpostavljenost bilance stanja	(347.552.784)	147.460	(889)	-	(1.001.382)	-	(20.811.685)	(9.618.033)	(4.766.890)	-	-
Ocenjena napovedana prodaja	346.300.000	13.000.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ocenjena napovedana nabava	(227.500.000)	(10.400.000)	-	-	-6.000.000	-	-	-	-	-	-
Bruto izpostavljenost	118.800.000	2.600.000	-	(6.000.000)	-	-	-	-	-	-	-
Terminske valutne pogodbe	-	-	-	-	0	-	-	0	-	-	-
Neto izpostavljenost	-228.752.784	2.747.460	-889	-	-7.001.382	-	-20.811.685	-9.618.033	-4.766.890	-	-

Valutno tveganje na dan 31. 12. 2012

(v evrih)	Evro	USD	GBP	CHF	JPY	BRL	HRK	BAM	RSD	SEK	INR
Terjatve, obveznosti na dan 31.12.2012											
Terjatve do kupcev	44.159.025	4.691.385	-	-	-	-	1.937.602	916.040	1.189.858	-	-
Zavarovana bančna posojila	(349.224.448)	-	-	-	-	-	(420.533)	-3.500.128	-	-	-
Nezavarovana bančna posojila	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-
Obveznosti do dobaviteljev	(72.277.366)	(3.355.574)	(6.014)	(6.312)	-2.759.396	(1.014)	(2.850.377)	-6.994.000	(9.175.530)	(304.000)	(12.800.000)
Bruto izpostavljenost bilance stanja	(377.342.789)	1.335.811	(6.014)	(6.312)	(2.759.396)	(1.014)	(1.333.309)	(9.578.088)	(7.985.672)	(304.000)	-
Ocenjena napovedana prodaja	408.400.000	8.000.000	-	-	0	-	-	0	-	-	-
Ocenjena napovedana nabava	(266.824.000)	(1.200.000)	-	-	-6.800.000	-	-	0	-	-	-
Bruto izpostavljenost	141.576.000	6.800.000	-	-	(6.800.000)	-	-	-	-	-	-
Terminske valutne pogodbe	-	-	-	-	0	-	-	0	-	-	-
Neto izpostavljenost	-235.766.789	8.135.811	-6.014	-6.312	-9.559.396	-1.014	-1.333.309	-9.578.088	-7.985.672	-304.000	-

TVEGANJE SPREMEMB OBRESTNIH MER

(v evrih)	2013	2012
FINANČI INSTRUMENTI		
Instrumenti s stalno obrestno mero	4.517.622	9.137.981
Finančna sredstva do družb v skupini	-	-
Finančna sredstva do drugih	4.517.622	9.137.981
Finančne obveznosti do družb v skupini	-	-
Finančne obveznosti do drugih	-	-
Instrumenti s spremenljivo obrestno mero	(421.347.619)	(399.093.519)
Finančna sredstva do družb v skupini	-	-
Finančna sredstva do drugih	-	-
Finančne obveznosti do družb v skupini	-	-
Finančne obveznosti do drugih	(421.347.619)	(399.093.519)

POSLI S POVEZANIMI OSEBAMI

Bruto plače uprave znašajo 1.136.079 evrov. Uprava in člani nadzornega sveta v letu 2013 niso prejeli prejemkov v odvisnih družbah.

V letu 2013 je skupina za storitve revidiranja namenila 322 tisoč evrov.

	2013
1. Naložbe in kapital:	(v evrih)
Delnice in deleži družb v skupini	75.513.691
Nevplačani vpoklicani kapital	(5.007.073)
Kapital	39.609.687
2. Terjatve in obveznosti:	
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	171.853.253
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	172.653.140
Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini	-
Dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	-
Dolgoročne finančne obveznosti na podlagi obveznic	2.000.000
Kratkoročna posojila družbam v skupini	10.676.981
Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini	10.676.981
Dolgoročna posojila družbam v skupini	3.345.382
Dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini	1.345.382
Pasivne časovne razmejitve	799.887
Zaloge na poti	
3. Prihodki in odhodki:	
Čisti prihodki od prodaje	383.680.728
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	287.268.203
Stroški porabljenega materiala	83.712.628
Stroški storitev	12.699.897
Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini	1.127.942
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini	6.651.094
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini	1.055.613
Finančnih odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini	6.424.218

DOGODKI PO DNEVU DATUMA BILANCE STANJA

Navajamo dogodke, ki so se zgodili v obdobju od konca leta 2013 do 25. 4. 2014:

- ➔ Dogovor o moratoriju na plačila obveznosti do bank je potekel (15. 2.). Družba je prejela predlog podaljšanja dogovora.
- ➔ Družba Cimos d. d. je prejela predlog dogovora med Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB) in drugimi večjimi bankami upnicami Cimosa o temeljnih pogojih finančnega prestrukturiranja, med katerimi je tudi predlog pretvorbe terjatev v kapitalske deleže in sprostitev določenih zavarovanj (24. 3.).
- ➔ Sklicana skupščina, na kateri se bo odločalo o konverziji dolgov v kapital in novi lastniški strukturi (1. 4.).
- ➔ Uprava Cimosa d. d. sprejela edino zavezujočo notarsko overjeno ponudbo v postopku prodaje družbe Litostroj Power d.o.o., s čimer je bila sklenjena pogodba o prenosu poslovnega deleža na Celveti Estates s.r.o. (»SPV« izbranega najugodnejšega ponudnika - češkega Energo-Pro a.s. (4. 4.).

- ➔ Sklenjena pogodba o prodaji družbe Livarna Titan d. o. o. dosedanjemu direktorju družbe Dragu Brencetu (25. 4.).
- ➔ SID Banka je deponirala pri notarju izbrisne pobotnice o umiku zavarovanj na poslovnem deležu in nepremičninah Litostroj Power d.o.o. in s tem odprla pot zaključku transakcije prodaje družbe Litostroj Power d.o.o. družbi Celveti Estates s.r.o. (»SPV« izbranega najugodnejšega ponudnika - češkega Energo-Pro a.s. (25.4.).

9.3.4 REVIZORJEVO MNENJE

Poročilo neodvisnega revizorja

Delničarjem družbe Cimos d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene skupinske računovodske izkaze družbe Cimos d.d. in njenih odvisnih družb (Skupina Cimos), ki vključujejo skupinski izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2013, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz drugega vseobsegajočega donosa, skupinski izkaz sprememb lastniškega kapitala in skupinski izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so skupinski računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja Skupine Cimos na dan 31. decembra 2013 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poudarjanje zadeve

Opozarjamo na poglavje DELUJOČE PODJETJE Letnega poročila iz katerega so razvidni ukrepi, ki jih matična družba sprejema za odpravo kapitalske neustreznosti in zmanjšanje zadolženosti Skupine. Kratkoročne obveznosti Skupine na dan 31.12.2013 znašajo 430.719.435 EUR in presegajo kratkoročna sredstva za 214.046.120 EUR, izguba iz poslovanja pa je za leto, ki se je končalo na dan 31.12.2013 znašala 121.993.721 EUR. Skupina ima na dan 31.12.2013 negativni kapital v višini 103.311.168 EUR. V kolikor se navedeni ukrepi ne bodo uresničili, navedene okoliščine nakazujejo na pomembno negotovost, ki lahko povzroči bistven dvom o sposobnosti Skupine nadaljevati kot delujoče podjetje.

Naše mnenje v zvezi s tem ni prilagojeno.

Poročilo o zahtevah druge zakonodaje

V skladu z zahtevo Zakona o gospodarskih družbah potrjujemo, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi računovodskimi izkazi.

Tomaž Mahnič, ACCA
pooblaščen revizor

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Boris Drobnič
partner

KPMG Slovenija, d.o.o.
1

Ljubljana, 30. april 2014

9.3.5 IZJAVA POSLOVODSTVA

Uprava potrjuje skupinske računovodske izkaze skupine Cimos za leto, končano na dan 31.12.2013. Prav tako potrjuje podlago za sestavo skupinskih računovodskih izkazov, razčlenitev in pojasnila k skupinskim računovodskim izkazom v letnem poročilu. Uprava je odgovorna za njihovo resničnost in objektivnost.

Uprava potrjuje, da so bile pri izdelavi skupinskih računovodskih izkazov dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve, da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja in da je letno poročilo resnična in poštena slika premoženjskega stanja skupine Cimos ter izidov njenega poslovanja za leto 2013.

Uprava je odgovorna za ustrezno vodeno računovodstvo, za sprejem ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja in za preprečevanje ter odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma nezakonitosti.

Skupinski računovodski izkazi so izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju skupine Cimos ter v skladu z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Neodvisna revizorska hiša KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d. o. o., skrbi za revidiranje računovodskih izkazov skupine Cimos, o čemer je tudi izdala poročilo.

Jerko Bartolić,

predsednik uprave

Dr. Janez Gradišek,

član uprave

Koper, 30. 4. 2014

Cimos d. d.

Cesta Marežanskega upora 2

SI - 6000 Koper

+386 5 66 58 100

+386 5 66 58 250

info@timos.eu

www.timos.eu
